

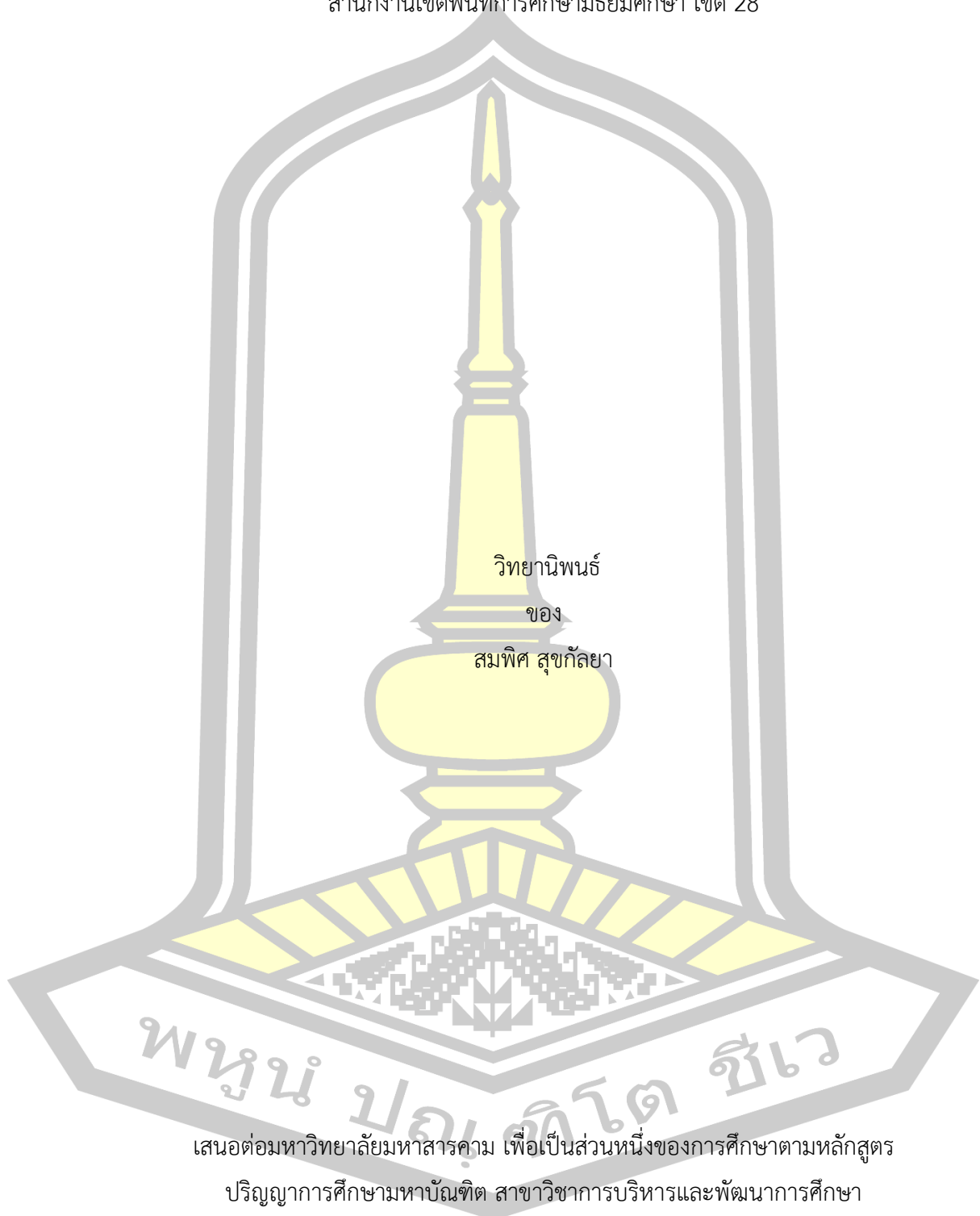
การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

วิทยานิพนธ์
ของ
สมพิศ สุขกัลยา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

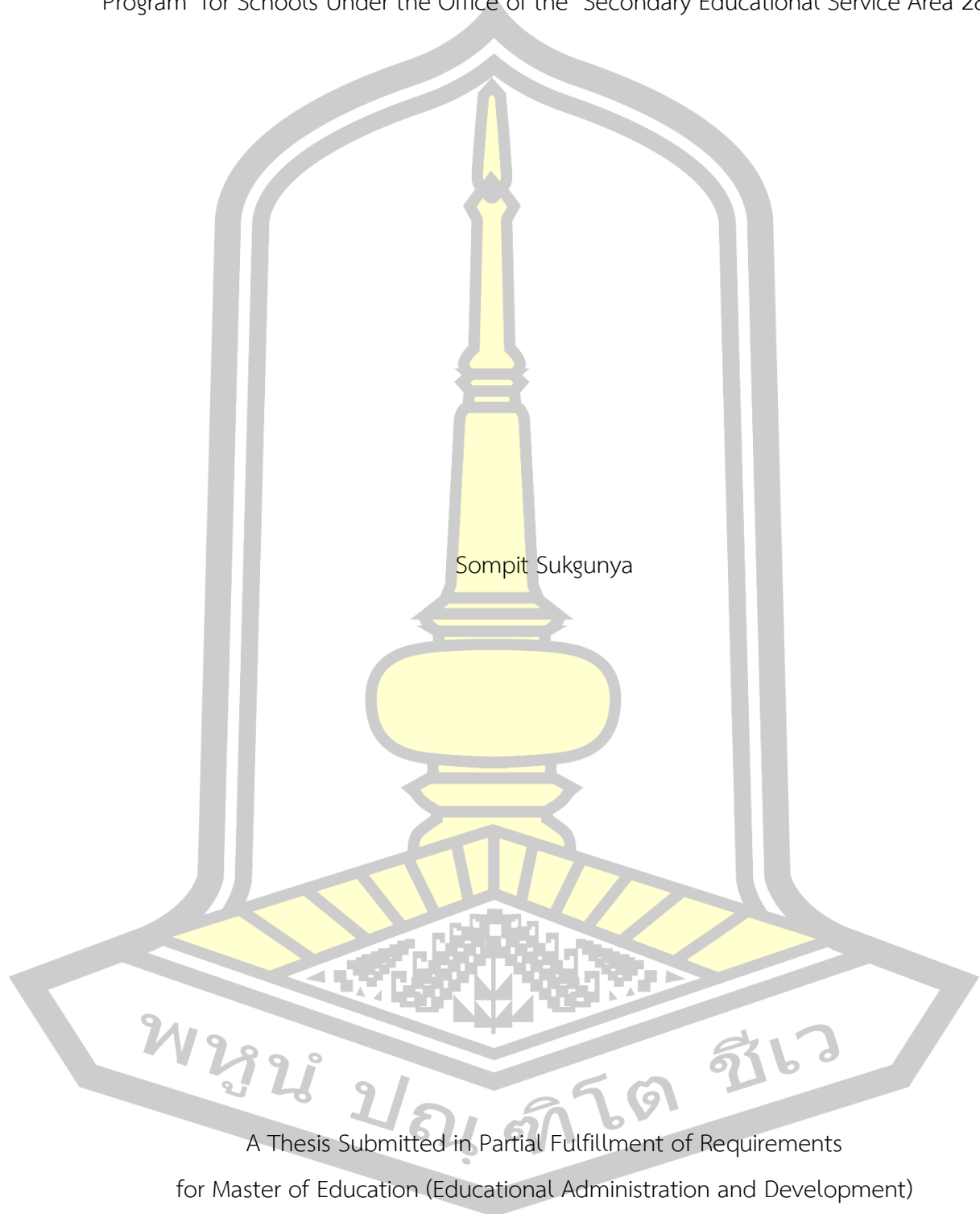
วิถยานิพนธ์
ของ
สมพิศ สุขกัลยา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of a Problem Based Learning Management Teacher Development
Program for Schools Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28

Sompit Sukgunya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2021

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายสมพิศ สุขกัลยา แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. รัฐิวดา พลเยี่ยม)

กรรมการ

(ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28		
ผู้วิจัย	สมพิศ สุขกัลยา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุติวรรดา พลเยี่ยม		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 4,251 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 352 คน 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรียงจากมาก

ไปหาน้อย คือ 1) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ 2) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา 3) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา 4) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

2. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การประเมินผล Model การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 Model ได้แก่ Model 1 ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา Model 2 ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา Model 3 ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า Model 4 ด้านการสังเคราะห์ความรู้ และ Model 5 ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

TITLE	The Development of a Problem Based Learning Management Teacher Development Program for Schools Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28		
AUTHOR	Sompit Sukgunya		
ADVISORS	Assistant Professor Titiworada Polyiem , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

The objectives of the research were; 1) to study the current condition. Desirable conditions and necessities of problem-based learning management for educational institutions. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28. The tools used were current conditions questionnaire. The desirable condition of problem-based learning management; The statistics used were mean, standard deviation, percentage value. The population was school administrators and teachers. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28, total 4,251 people. The samples were school administrators and teachers. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28, total 352 people. 2) To develop a teacher development program in problem-based learning management for educational institutions. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28. The instruments used were structured interviews. Draft development of a teacher development program in problem-based learning management for educational institutes. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28. Assessing the teacher development program in learning management by using problem-based problems for educational institutions. Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28. The tools used were the program assessments. The population used

is a qualified person of 5 people. The statistics used were mean, standard deviation.

The results were as follows 1. Study of current condition Desirable condition And the necessity of learning management using problem-based learning institutions Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28, it was found that the current state of problem-based learning management found that overall was at a moderate level. And desirable condition, the necessity of problem-based learning management was found that overall was at a high level. The essential needs of problem-based learning management were found in descending order: 1) knowledge synthesis 2) understanding of problems 3) linking and problem identification 4) aspects Conducting studies and 5) summing and evaluating learning results. 2. Development of a teacher development program in problem-based learning management for educational institutions Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 28, it consists of 1) Rationale and Rationale 2) Purpose 3) Content 4) Development method 5) Procedure 6) Evaluation. Model for the development of teacher development programs in problem-based learning management, consisting of 5 models, namely Model 1, the linkage and problem identification, Model 2, the understanding of the problem, Model 3, the implementation of the study and research, Model 4, the synthesis. Knowledge and Model 5 in Summary and Evaluation of Learning Results Assessing the Suitability of a Problem-Based Learning Management Teacher Development Program for Educational Institutions Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28, it was found that overall was the most appropriate. Assessing the Suitability of a Problem-Based Learning Management Teacher Development Program for Educational Institutions Under the Office of the Secondary Educational Service Area 28, it was found that overall was the most appropriate.

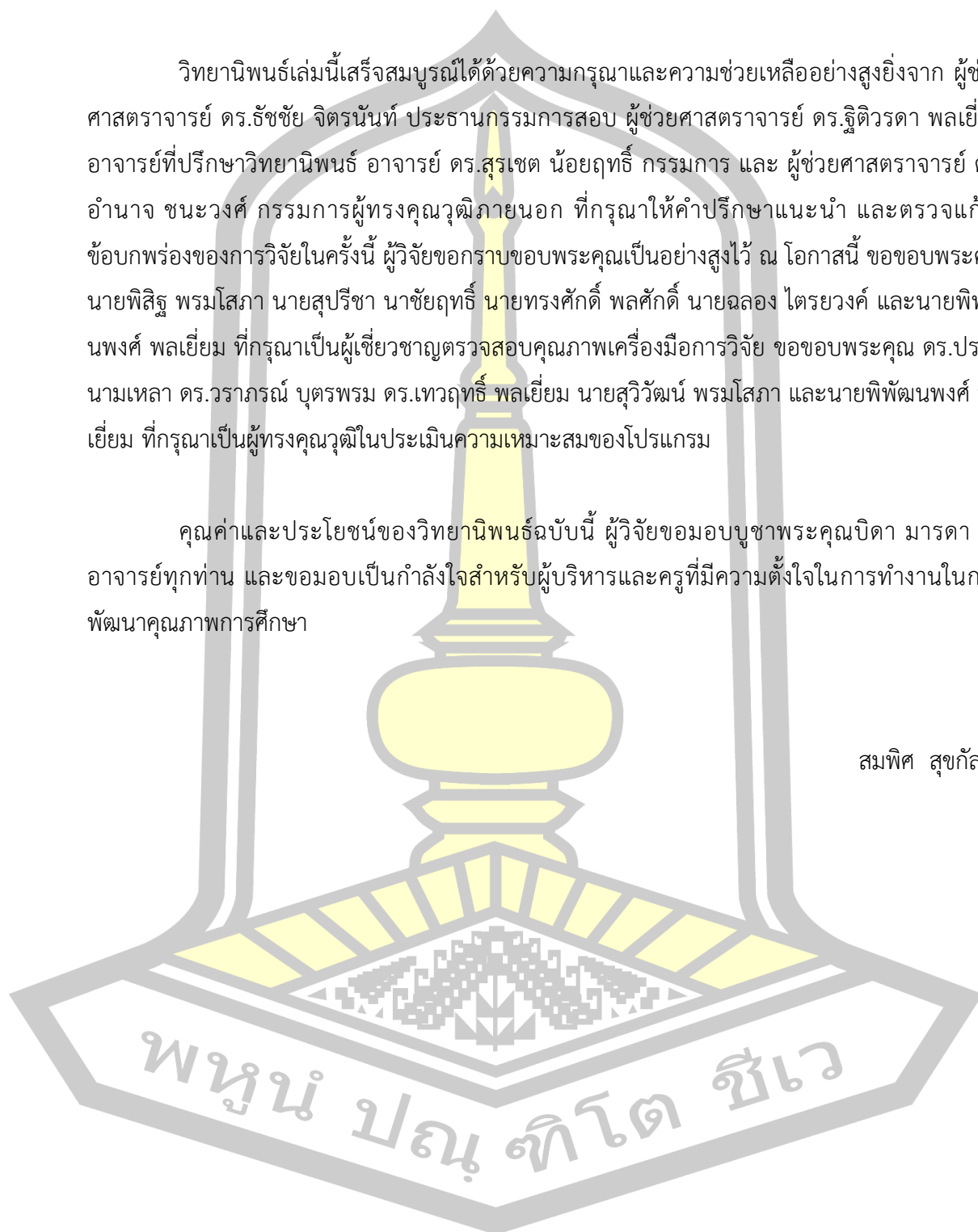
Keyword : Program development, Teacher development, Management of problem-based learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ กรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ นายพิสิฐ พรหมโสภา นายสุปรีชา นาชัยฤทธิ์ นายทรงศักดิ์ พลศักดิ์ นายฉลอง ไตรยวงศ์ และนายพิพัฒน์ พงศ์ พลเยี่ยม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.ประดู่ นามเหลา ดร.วราภรณ์ บุตรพรม ดร.เทวฤทธิ์ พลเยี่ยม นายสุวิวัฒน์ พรหมโสภา และนายพิพัฒน์ พงศ์ พลเยี่ยม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน และขอมอบเป็นกำลังใจสำหรับผู้บริหารและครูที่มีความตั้งใจในการทำงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สมพิศ สุขกัลยา

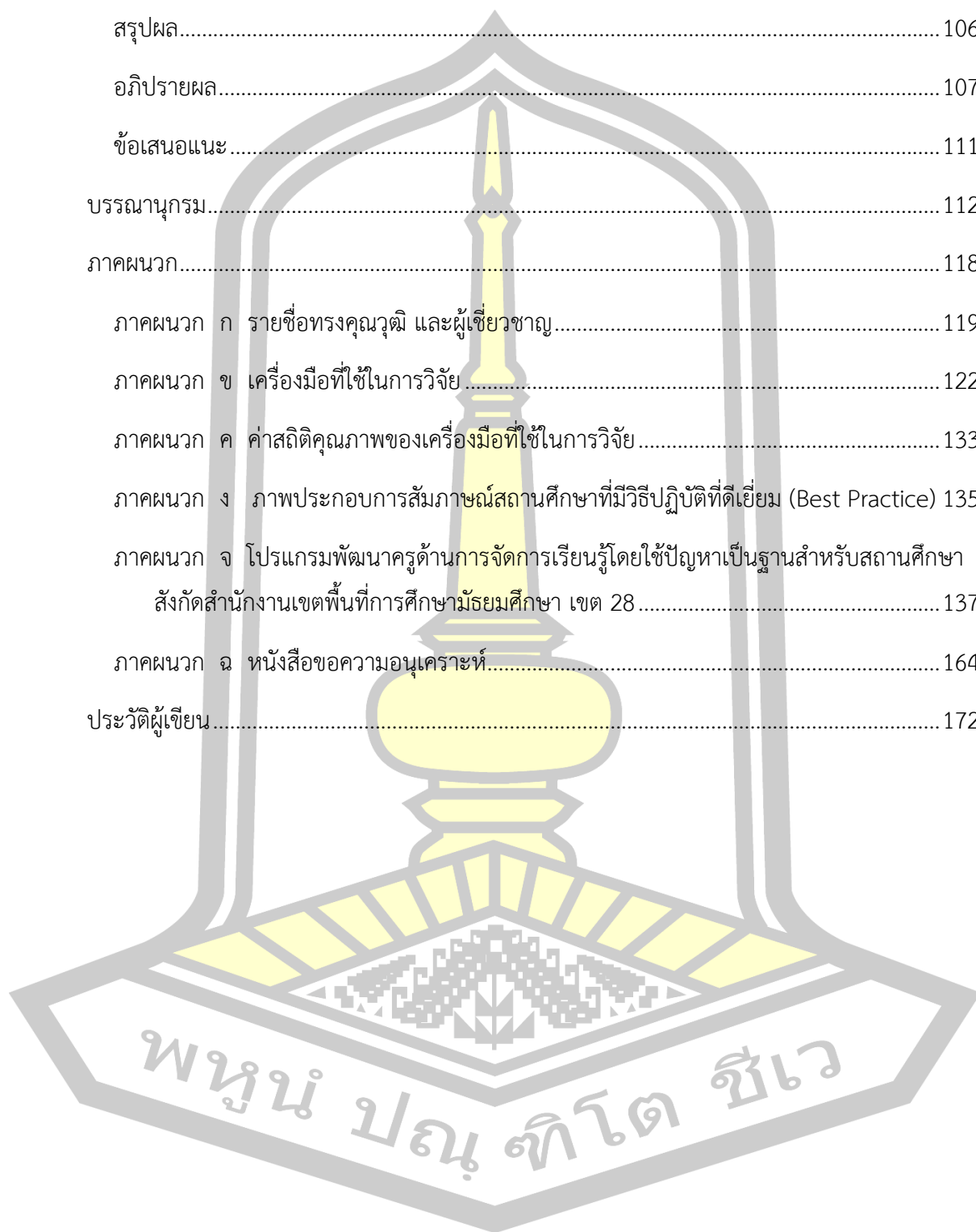

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
บัญชีตาราง.....	ญ
บัญชีภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การพัฒนาคู.....	12
1. ความหมายของการพัฒนาคู.....	12
2. ขั้นตอนการพัฒนาคู.....	13
3. ความสำคัญของการพัฒนาคู.....	15
4. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาคู.....	18
5. กระบวนการและวิธีการพัฒนาคู.....	19

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	23
1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	23
2. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	24
3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	26
โปรแกรม และการพัฒนาโปรแกรม.....	32
1. ความหมายของโปรแกรม	32
2. องค์ประกอบของโปรแกรม.....	33
3. ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม.....	34
4. การประเมินโปรแกรม.....	37
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
1. งานวิจัยในประเทศ	41
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้	51
ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	57
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้.....	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106

ความมุ่งหมายของการวิจัย	106
สรุปผล.....	106
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายชื่อทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ.....	119
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค ค่าสถิติคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)	135
ภาคผนวก จ โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.....	137
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	164
ประวัติผู้เขียน.....	172

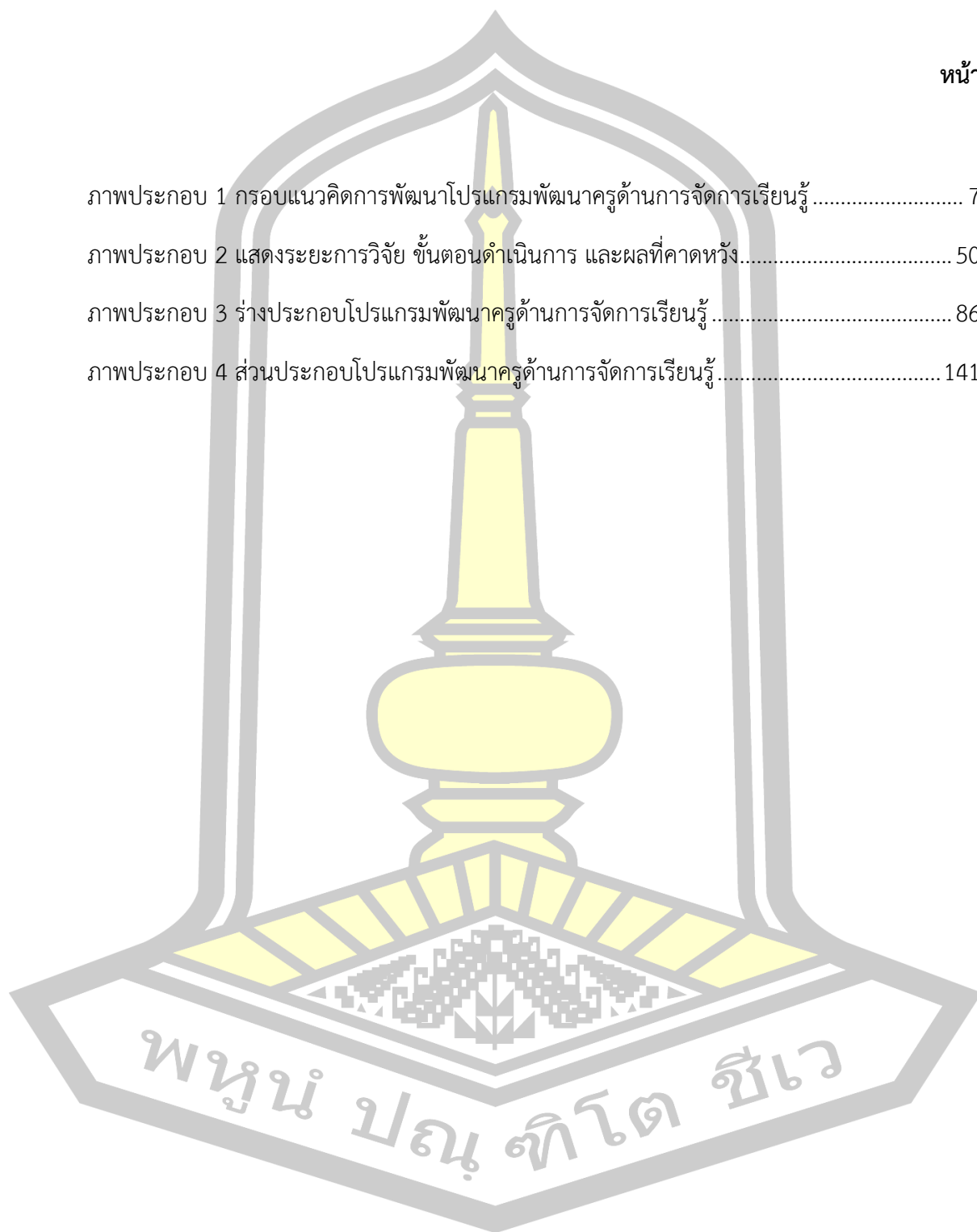
บัญชีตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ห้องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	30
ตาราง 2 แสดงจำนวนสถานศึกษาและจำนวนบุคลากร	38
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	52
ตาราง 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	67
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	68
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	70
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	71
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	72
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	73
ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	74
ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	75
ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	76
ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	77
ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	78
ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น.....	79
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสม	104

บัญชีภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้.....	7
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	50
ภาพประกอบ 3 ร่างประกอบโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้.....	86
ภาพประกอบ 4 ส่วนประกอบโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้.....	141

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา การจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมือง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาสิ่งแวดล้อม รักประเทศไทยท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4)

ทักษะการคิดเป็นทักษะที่ควรปลูกฝังในตัวผู้เรียนการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนให้มีทักษะการคิดและทักษะในการตัดสินใจ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการคิดจึงมีความสำคัญมากในการเป็นพื้นฐานสำหรับการเลือกและการตัดสินใจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ความคิด พบปัญหา การเลือก การตัดสินใจ เพื่อให้ได้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องพอใจหรือแก้ไขปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญตลอดเวลา การใช้ความคิดและการวิเคราะห์หาเหตุผลในการแก้ปัญหา โดยต้องตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการคิดที่ต้องประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน การฝึกใช้ความคิดหรือฝึกกระบวนการคิดอย่างมีระบบระเบียบก่อปรด้วยเหตุและผลเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนา

ศักยภาพของสมองในการคิด แต่พบว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน ปัญหาหลักของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่าการใช้การสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันทำให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพขาดการปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ในการตัดสินใจนอกจากนั้นวิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการบอกความรู้ โดยยัดยัดเป็นตัวอย่าง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 12)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการขึ้นานตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 5)

กระบวนการคิดของเด็กไทยผ่านระบบการศึกษาที่ตกต่ำ และล่าช้าส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องสำคัญซึ่งได้มีผู้แสดงความคิดเห็น ทักตะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ของเด็กไทยไว้มากมาย จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ของเด็กอยู่แค่ระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่หากเปรียบเทียบกับต่างชาติด้วยแล้ว เพราะจากการประเมินของ PISA ด้านความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ปรากฏว่าเด็กไทยได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จึงไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกที่ว่าทำไมคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตเด็กไทยจึงตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (สิทธิพล อ่างอินทร์, 2554 : 72) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และเมื่อพิจารณาระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 90 มีคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการคิดวิเคราะห์

ซึ่งปัญหาคุณภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเป็นไป เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ (ณัฐภัสสร เหล่าเนตร์, 2552 : 34) ที่ได้พิจารณาปรากฏการณ์เด็กไทย สอบตกยกประเทศ จากผลสอบโอเน็ต (O-NET) โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์-อังกฤษ ทำได้ไม่ถึงร้อยละ 20 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้ของเด็กในปัจจุบันที่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ โจทย์ที่สำคัญคือเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนแบบท่องจำ ทำให้เด็กไทยขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยได้พิจารณาจากรายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พ.ศ. 2555-2556 (The Global Competitiveness Report 2012-2013) ได้จัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ ไทยในกลุ่มอาเซียน อยู่ในกลุ่มสุดท้ายอันดับที่ 8 เป็นกลุ่มที่มีคะแนนต่ำที่สุด และมองว่าการศึกษา ไทยอาจต้องยอมให้เด็กคิดเอง ทำเอง และกระตุ้นความอยากรู้ อยากเรียนรวมทั้งสอนให้อ่านหนังสือ เป็นด้วย ปัญหาการจัดการเรียนแบบดังกล่าวแม้แต่ การเรียนการสอนแบบที่เรียนแต่ในห้อง นอกจากนี้ ไม่เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงที่สามารถนำมาปฏิบัติ นำมาใช้ในชีวิตได้แล้ว ยังสร้างความเห็นแก่ตัว ที่ จะต้องเป็นผู้ชนะในคู่แข่งทางการศึกษา จึงเกิดภาวะที่เรียนหนังสือจนไม่รู้จักรมนุษย์ ไม่รู้จักโลก ขนาดเรียนหนักจากห้องเรียนแล้วก็ยังต้องไปกวาดวิชาเพิ่มเติมอีก เป็นความทุกข์ที่เกิดจากการศึกษา กันทั้งบ้านทั้งเมือง จากที่กล่าวมาข้างต้นคือความจริงที่เป็นปัญหาของการศึกษาไทยในปัจจุบัน ซึ่ง ทางผู้ศึกษาเองก็เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาดังกล่าว มีคำกล่าวให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาคือการจุดประกายความคิดไม่ใช่แค่การยัดต่อะไรลงสมอง” การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็น เช่นนั้นคือให้ผู้เรียน เรียนโดยรับความรู้ เนื้อหา สูตรต่าง ๆ นำไปพักไว้ในหัว เพียงเพื่อรอวันสอบ แต่ หลังจากสอบเสร็จแล้วความรู้ที่ว่านั้นก็สูญหายไปไหน ไม่มีการตกผลึกทางความคิด ไม่มีการ สร้างสรรค์และจินตนาการ ทั้งหมดที่กล่าวมาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไข อย่างเร่งด่วน ถ้าปล่อยไว้เรื้อรังผลที่เด็บบวันจะตกต่ำลงเรื่อย ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ในการ พัฒนาตามนโยบาย/กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) ด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการ ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การ เข้าถึงบริการทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม 6) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของ ผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยต้องจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ

รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจน ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28, 2560 : 5)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาด้านการคิด เป็นการให้ผู้เรียนค้นพบเหตุผลด้วยตนเอง จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจที่สูงขึ้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. ได้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยได้สังเคราะห์สรุป องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่จะใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยจาก (กรม วิชาการ, 2543 : 54-55) (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2544 : 43) (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2546 : 14-15) (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2554 : 74-75) (ประสาธน์ เนิ่งเฉลิม, 2557 : 167-169) (Good, 1973 : 43) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) เชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) การทำความเข้าใจกับปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) การสังเคราะห์ความรู้ และ 5) การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 4,251 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 352 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างโดยเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดย วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเลิศ (Best Practice) ด้านการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดีเลิศ (Best Practice) จำนวน 2 โรงเรียน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพิจารณา ร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดีเลิศ (Best Practice) นำมายกร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

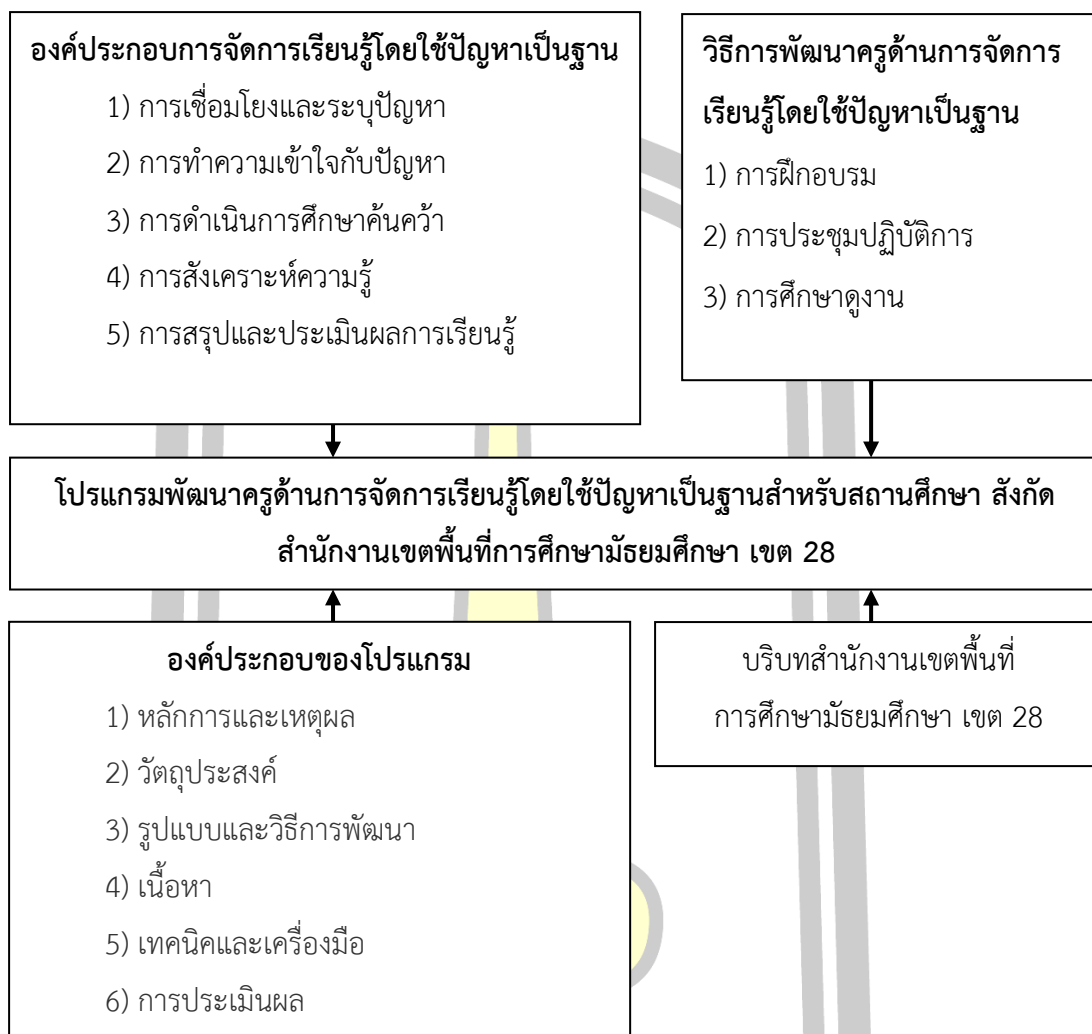
2.3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบประเมินแนวทางการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์ และตรวจสอบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้แก่ 1) เชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) การทำความเข้าใจกับปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) การสังเคราะห์ความรู้ และ 5) การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้
2. วิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การประชุมปฏิบัติการ 3) การศึกษาดูงาน
3. องค์ประกอบโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การประเมินผล

กรอบแนวคิดทฤษฎีข้างต้นนำมาใช้สำหรับกร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แสดงด้วยแผนภาพ ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา

เป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน สร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน เกิด ทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วย ตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การ คิดวิจารณ์ญาณ คิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกระบวนการเรียนโดยใช้ ปัญหาเป็นฐานประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเชื่อมโยงและระบุปัญหา หมายถึง การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา การกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความ ออยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ การอธิบายองค์ประกอบ และความ ต้องการของปัญหา การจัดกิจกรรมให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา การค้นหาวิธีการแก้ปัญหา ด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

1.2 การทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ การ ร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบ ประชาธิปไตย การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน การทำความเข้าใจกับ ปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

1.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน การศึกษาจาก เอกสารตำราหรือสื่ออื่นๆ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ การอธิบาย ความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

1.4 การสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง การ สนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

1.5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผลงานและการจัดการ เรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ใน รูปแบบที่หลากหลาย การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จาก การเรียนรู้ การอภิปรายและสรุปเป็นหลักการประเมินผลการเรียนรู้

2. โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ เป็นแนวทางในการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา

เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ครบทุกด้านทั้งความดี ความเก่ง บนพื้นฐานในการศึกษา ต่อ และประกอบอาชีพให้บรรลุเป้าหมายและครุมีความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงาน

3. การพัฒนาครู หมายถึง วิธีการอย่างหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรโดย ผู้บังคับบัญชาจะใช้กระบวนการทางการบริหาร หรือกระบวนการบริหารงานบุคคลเพื่อพัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นโดยใช้ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานตามปกติ แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

3.1 การเป็นพี่เลี้ยง หมายถึง พี่เลี้ยงที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับ ที่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือครูให้พัฒนาศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

3.2 การสอนแนะ หมายถึง วิธีการในการพัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคล โดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของงานนั้น หรือการช่วยให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ มีอยู่หรือได้รับการอบรมมาไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 การฝึกอบรม หมายถึง การอบรม การประชุมทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ การบรรยายพิเศษ การฝึกศึกษา การดูงาน การฝึกงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นทั้งในประเทศ และต่างประเทศโดยมีโครงการหรือหลักสูตรและช่วงเวลาจัดที่ แน่นนอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยไม่มี การรับ ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.4 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยได้มีการกำหนด แนวทางการพัฒนาไว้แล้ว ซึ่งการพัฒนานั้นมิได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณที่สามารถจับ ต้องวัดได้ เท่านั้น แต่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพด้วย

3.5 การประชุมปฏิบัติการ หมายถึง การประชุมร่วมกันเป็นกลุ่มๆ เป็นระยะเวลา นานหลายวัน โดยเน้นการร่วมกันทำงานเพื่อฝึกการแก้ปัญหาโดยผู้เข้าประชุมทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ (hands-on training)

4. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับของสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในแต่ละ องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีอยู่จริงในสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการสอบถามความคิดเห็นด้วย แบบสอบถาม

5. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ระดับความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในแต่ละองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากการสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม

6. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

8. ครู หมายถึง ครู บุคลากร ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การพัฒนาครู
 - 1.1 ความหมายของการพัฒนาครู
 - 1.2 ขั้นตอนการพัฒนาครู
 - 1.3 ความสำคัญของการพัฒนาครู
 - 1.4 จุดมุ่งหมายของการพัฒนาครู
 - 1.5 กระบวนการและวิธีการพัฒนาครู
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
 - 3.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 3.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 3.3 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม
 - 3.4 การประเมินโปรแกรม
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาครู

1. ความหมายของการพัฒนาครู

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้หลายความหมาย ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 32) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูน ปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ เพื่อผลของสถาบันเองเพื่อสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานที่ปรารถนาจะได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อันถือว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน

ถวิล มาตรการเยี่ยม (2544 : 138) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการใช้กิจกรรมหลากหลาย เพื่อช่วยให้คณะบุคลากรได้เรียน และพัฒนาตนเองแต่ละคนและพัฒนากลุ่ม แต่ละกลุ่มให้มีประสิทธิภาพในการสอน นักเรียนสามารถจัดการระบบโรงเรียนและช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา (2544 : 117) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาทางด้านทักษะความรู้เจตคติและบุคลิกภาพเป็นกระบวนการเสริมสร้างให้บุคลากรก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรกับองค์กร และช่วยให้บุคลากรสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ในองค์กรได้ดี

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์ (2546 : 20) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนา (Development) หมายถึง การทำให้มีคุณภาพมากขึ้นในกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ก็คือการดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่ องค์กร

วิจิตร อวาระกุล (2540 : 68) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนา เป็นกระบวนการที่กว้างขวาง หมายถึง 1) กิจกรรมทั้งปวงที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มพูนความสามารถ การเรียนรู้ การสอน การให้ความรู้ทุกประเภท 2) การใช้คนให้ตรงกับงาน ตรงกับความรู้ ความสามารถความชำนาญ ความถนัดภายใต้การบริหารอำนวยที่ถูกต้องเหมาะสม 3) การให้ บุคคลให้เข้าองค์กรเข้าใจงานเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีความรับผิดชอบ รวมทั้ง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างกว้างทุกแง่มุม

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคคล หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบอันเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นการจัดการศึกษาถือว่าครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่ง เพราะครูเป็นผู้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกทักษะที่สำคัญด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ศิษย์ เพื่อสร้างสรรค์ความเป็นมนุษย์ที่มีความสงบสุขในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2. ขั้นตอนการพัฒนาครู

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2552 : 18-19) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการในการพัฒนาครู เพื่อเป็นทิศทางสำหรับการดำเนินการพัฒนาครู ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2558) มีแนวทางในการพัฒนาครูโดยสรุปดังนี้ 1) ให้คณะกรรมการข้าราชการครูเป็นองค์กรกลางการพัฒนาข้าราชการครูในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายเป้าหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการในการพัฒนาข้าราชการครูทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพครู โดยมุ่งให้ข้าราชการครูทุกคนต้องได้รับการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ในเวลา 2 ปี 2) กำหนดให้มีศูนย์พัฒนาข้าราชการครู ประกอบด้วยสถาบันผลิตครู และองค์กรวิชาชีพที่มีอยู่ในทุกส่วนภูมิภาค เพื่อทำหน้าที่ฝึกอบรมพัฒนาข้าราชการครูเป็นศูนย์การศึกษาต่อเนื่องและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการครูและประชาชนในท้องถิ่น 3) กำหนดหรือรับรองหลักสูตรการฝึกอบรมหรือพัฒนาข้าราชการครู ให้ถือว่าการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู และมีระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด 4) ให้คณะกรรมการเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูในระดับจังหวัด โดยกระจายอำนาจให้อุন্নกรรมการข้าราชการครูประจำกรม หรืออุন্নกรรมการข้าราชการครูประจำจังหวัด ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการได้ 5) ให้มีระบบสร้างแรงจูงใจ และแรงดลใจ ที่เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกอบวิชาชีพครู โดยถือว่าการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้าในวิชาชีพครู 6) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการครู เพื่อนำดอกผลที่ได้จากการบริหารกองทุนไปดำเนินการพัฒนาข้าราชการครู โดยกระจายให้ศูนย์พัฒนาครูต่าง ๆ 7) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมาในอดีตให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบันเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูบรรลุตามแนวดังกล่าว คณะกรรมการข้าราชการครูต้องดำเนินการขอให้รัฐบาลกำหนดวงเงินงบประมาณสำหรับการพัฒนาครูเป็นรายบุคคลให้ชัดเจน

จกกลณี ชุตินาเทวินทร์ (2542 : 21-27) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรเพื่อมุ่งกระตุ้นให้เกิดความคิดในการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ โดยมีขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การประเมินความจำเป็นในการพัฒนา ประกอบด้วย ระบุปัญหาให้แน่ชัด ระบุความต้องการที่แท้จริง เกณฑ์การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าอบรม สร้างเกณฑ์เพื่อพัฒนามาตรฐานการพัฒนา และการประเมินต้นทุนค่าใช้จ่าย

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร และการวางแผนเตรียมพร้อมประกอบด้วยการพัฒนาและออกแบบโครงการ เช่น หลักสูตร การบริหารจัดการ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งที่ใช้ในการพัฒนา และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการพัฒนา เป็นขั้นตอนของการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่ง

ได้รับการวางแผนและเตรียมความพร้อมไว้เรียบร้อยแล้ว

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและการติดตามผลการอบรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- 1) การประเมินผลโดยรวมทุกส่วนเพื่อจะนำข้อมูลกลับมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น
- 2) การติดตามผลการอบรม จะกระทำภายหลังที่ผู้เข้าอบรมกลับเข้าไปทำงานสักระยะเวลาหนึ่งเพื่อดูความก้าวหน้าในการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 5 การทบทวนและวิจัย เป็นขั้นตอนที่ยังปฏิบัติกันน้อย แต่ถือว่ามี ความสำคัญเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดทางเลือกและความคิดใหม่

บรรยงค์ โตจินดา (2543 : 34) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรที่มีความหมายรวมถึง กิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มพูนความรู้ทักษะและประสบการณ์เพื่อให้เป็นประโยชน์และ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
2. การเพิ่มอัตราการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ประโยชน์สูงสุดอย่างเต็มที่
3. การค้นหาวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่สร้างบรรยากาศในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์มีความริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เช่น การสร้าง นวัตกรรม สร้างภาวะผู้นำ สร้างความเต็มใจที่จะทำงานในองค์กร
4. สร้างบรรยากาศขององค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการสร้าง โครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมกับประเภทของธุรกิจ และลักษณะงานให้เกิดความพอใจในการ ทำงานลดขั้นตอนต่าง ๆ จากโครงสร้างแนวดิ่งให้เป็นโครงสร้างแนวระนาบ
5. เปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องการสร้างความรักชอบ สร้างจริยธรรม ในอาชีพ สร้างความซื่อสัตย์ สร้างความมีส่วนร่วมในงาน สร้างวินัยให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะวินัยใน หน่วยงาน

दनัย เทียนพุดธิ (2545 : 36-40) ได้กล่าวถึงโมเดลวงจรการพัฒนาบุคลากร โดยทั่วไป 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความจำเป็น ถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีความหมาย 2 ประการคือ 1) เป็นสิ่งที่ขาดหรือบกพร่องในเรื่องสมรรถนะการปฏิบัติงาน และ 2) เป็นโอกาสหรือศักยภาพในการปรับปรุงงาน
2. การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย เทคนิคเกี่ยวกับหลักสูตร อุปกรณ์การฝึกอบรม สถานที่จัดฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม
3. การบริหารหลักสูตร แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) การวางแผนจัดหลักสูตรการพัฒนา 2) การดำเนินการอบรมและพัฒนา และ 3) การดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา
4. การประเมินผลและติดตามผล มีวิธีการประเมินผลหลายวิธีคือ 1) ประเมินผล

ตามช่วงการอบรมและพัฒนา เช่น การประเมินก่อนการฝึกอบรม การประเมินขณะดำเนินการ และ ประเมินเมื่อสิ้นสุดการอบรมและพัฒนา และดำเนินการติดตามผล 2) ประเมินผลโดยประเมิน ปฏิบัติการด้านความพึงพอใจหรือความรู้สึกต่อการอบรม 3) ประเมินผลการเรียนรู้ก่อนหลังการอบรม และพัฒนาเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฝึกอบรม และ 4) ประเมินผลลัพธ์ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่หน่วยงานวัดผลธุรกิจหรือต้นสังกัดต้องการ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องพัฒนาทั้งด้านพฤติกรรมจิตใจและปัญญา เพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพของงานโดยอาศัยการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและ ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแข็งขัน รวดเร็วมีขั้นตอน โปร่งใสและมีความกระชับสามารถ บริการประชาชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) เลือกกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสม 2) กำหนด กลุ่มเป้าหมาย 3) กำหนดยุทธวิธีการพัฒนา 4) การดำเนินการพัฒนา 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

3. ความสำคัญของการพัฒนาครู

การบริหารงานในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาครูอยู่เสมอ เพราะ ประสิทธิภาพของงานในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้ในโรงเรียน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรไว้ เช่น

ประพันธ์ คำนับภา (2536 : 24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ว่าการ พัฒนาบุคลากรนั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ครูมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นปฏิบัติงาน ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กัลยากร กลายสุข (2542 : 20-21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ 5 ประการ คือ 1) การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระบบและวิธีการปฏิบัติงานมีสมรรถภาพยิ่งขึ้นมีการติดต่อ ประสานงานดียิ่งขึ้น 2) การพัฒนาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดการประหยัด ลดความสิ้นเปลือง ของวัสดุที่ใช้ปฏิบัติงาน 3) การพัฒนาบุคลากร ช่วยระยะเวลาของการเรียนรู้ให้น้อยลง 4) การพัฒนา บุคลากรเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ในการตอบ คำถามให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตน 5) การพัฒนาบุคลากรยังช่วยให้บุคคลนั้น ๆ มีโอกาส ได้รับความรู้ความคิดใหม่ ๆ ทำให้เป็นคนทันสมัยต่อความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยี

สมาน รังสิโยภุชญา (2540 : 83) กล่าวว่า ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูเป็น สิ่งจำเป็นต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างมาก กล่าวคือมีการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าทำงานแล้ว ก็มีได้หมายความว่าสามารถให้เข้าทำงานได้ทันทีเสมอไปจำเป็นจะต้องมีการอบรมแนะนำเบื้องต้น แก่ผู้เข้าทำงานใหม่ (Orientation) ในบางกรณีอาจต้องมีการอบรมถึงวิธีการทำงาน (In - Service Training) ให้ด้วย ทั้งนี้เพราะการศึกษาที่ได้มาจากโรงเรียนวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนั้นส่วนใหญ่จะ

เป็นเพียงความรู้พื้นฐานและมีหลากหลายอย่างที่ยังไม่มีสอนในโรงเรียนวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยไม่สามารถจะทำงานได้ทันที ต้องมีการอบรมกันก่อนจึงจะทำงานได้นอกจากนั้นเมื่อผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานไปนาน ๆ ประกอบกับระเบียบหลักเกณฑ์และเทคนิคต่าง ๆ ในการทำงานได้เปลี่ยนแปลงไปก็จำเป็นจะต้องมีการอบรม เพื่อให้สามารถทำงานได้ดีเช่นเดิมโดยหน่วยงานการเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานฝึกอบรมของส่วนราชการ จะเป็นผู้ดำเนินการเองหรืออาจส่งไปรับการอบรมในส่วนราชการอื่นหรือสถาบันอื่นก็ได้ เช่น สถาบันศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 28- 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลในการสร้างเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพดังบทบัญญัติในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพโดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

สมเชาว์ เกษประทุม (2540 : 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาครูเห็นว่า อาชีพครูค่อนข้างจะได้รับการดูแลจากสังคมเป็นอย่างมาก นวัตกรรมถ้าแยกแยะปัญหาออกเป็นด้าน ๆ จะพบปัญหาดังนี้

1. ปัญหาด้านการผลิต ได้แก่ คนดี คนเก่ง ไม่เรียนครู
2. ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ภาระงานมีมากและหลากหลาย ขาด

แรงจูงใจเปลี่ยนงานอยู่เสมอ

3. ปัญหาด้านการพัฒนาขาดระบบ การพัฒนาไม่ตรงตามที่ต้องการเน้น ทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ ขาดการติดตามประเมินผล อีกอย่างหนึ่งครูยังขาดการพัฒนาตนเอง เนื่องจากเนื้อหาวิชาในหลักสูตรได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับการอบรมจึงทำให้ไม่ทันความก้าวหน้าทางวิชาการ

พนัส หันนาคินทร์ (2546 : 110-111) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาครูจำเป็นเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากรดังนี้

1. ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานย่อมจะขึ้นจากที่ระบบโรงเรียนให้โอกาสแก่เขาที่จะพัฒนาตนเอง
2. พัฒนาการของคนนั้น เป็นกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนตาย การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำตั้งแต่แรกเข้าทำงานจนถึงเวลาที่จะต้องออกจากงานไปตามวาระ
3. ระบบโรงเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเพื่อเตรียมคนไปรับหน้าที่ใหม่และปรับปรุงที่ทำอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ทั้งที่เป็นคณะและเป็นรายบุคคลและบทบาทนี้จะต้องเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ

4. จุดประสงค์ประการแรกในการพัฒนาบุคลากรนั้นก็เพื่อปรับปรุงคุณภาพของระบบโรงเรียนให้สูงขึ้น และในกรณีเช่นนี้จำเป็นที่จะต้องทำการปรับปรุงให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานให้สอดคล้องกัน และด้วยคุณภาพที่ได้ระดับทัดเทียมกัน

5. ระบบโรงเรียนควรจะถือว่าการพัฒนาตัวบุคคลนั้น เป็นการลงทุนรูปแบบหนึ่งที่จะให้ผลระยะยาว นอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานแล้วยังเป็นการดึงดูดให้ปรารถนาที่จะทำงานอยู่กับโรงเรียนนั้น ๆ มากขึ้น อันเป็นการสร้างความปึกแผ่นแน่นหนาให้แก่ระบบโรงเรียนนั้นโดยตรง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2535 : 169-171) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าการบริหารงานขององค์กรใดก็ตามบุคลากรถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้องค์กรมีความเจริญรุ่งเรืองหรือความเสื่อมได้ มีนักวิชาการบางคนเชื่อมั่นว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญเหนือกว่าปัจจัยทางการบริหารอื่น ๆ ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยประเภทพิเศษที่แตกต่างไปจากปัจจัยอื่น ๆ ในแง่ที่ว่ามนุษย์เป็นปัจจัยที่มีหน้าที่ในการรวบรวมปัจจัยอื่น ๆ ทั้งหมดทั้งเงินหรืองบประมาณวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และวิธีการบริหารงานเพื่อให้เกิดสภาพทางการบริหารขึ้นถ้าหากองค์กรใดที่บุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้ทุกองค์กรจึงต้องการให้บุคลากรของตนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงซึ่งการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญอาจสรุปได้ 5 ประการ คือ

1. การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระบบและวิธีการปฏิบัติงานมีสมรรถภาพดียิ่งขึ้นมีการติดต่อประสานงานดียิ่งขึ้น
2. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดการประหยัดลดความสิ้นเปลืองของวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
3. การพัฒนาบุคลากรช่วยลดระยะเวลาของการเรียนรู้งานให้น้อยลง
4. การพัฒนาบุคลากรเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา
5. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นบุคลากรต่าง ๆ ให้ปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญในการพัฒนาครู มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ปัจจัยการบริหารงานองค์กร ครูจะต้องมีการปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความชำนาญ และจะต้องเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเกิดการปฏิบัติงานในองค์กรให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันส่งผลในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาครู

การพัฒนาบุคลากรมีความมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรได้มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติและเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นเพื่อจะได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

กรรณิการ์ นิยมศิลป์ (2542 : 80-83) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการฝึกอบรมที่มีพนักงาน ได้แก่

1.1 เพื่อพัฒนาพนักงานให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในการทำงาน

1.2 เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน อันอาจนำมาซึ่งรายได้ที่สูงขึ้น และลดเสี่ยงภัยในการทำงานให้น้อยลง

1.3 เพื่อพัฒนาท่าทีและบุคลิกภาพในการทำงาน ทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น มีความสุขในการปฏิบัติงาน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศและกำลังขวัญในการทำงาน

1.4 เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานได้หลาย ๆ ด้าน

1.5 เพื่อให้พนักงานเข้าใจนโยบายและความมุ่งหมายขององค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่เป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างกับองค์กรและนายจ้าง ทำให้องค์การมีความมั่นคง อันนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อพนักงานทุกคนในองค์การ

2. ความมุ่งหมายของการฝึกอบรมที่มีองค์กรและนายจ้างได้แก่

2.1 เมื่อพนักงานมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น มีความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

2.1.1 ช่วยลดต้นทุนในการผลิตโดยเฉพาะต้นทุนคงที่ลงได้ หากผลผลิตขององค์การเพิ่มขึ้น

2.1.2 ลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องจักร เครื่องมือต่างๆตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เนื่องจากอุบัติเหตุในการทำงานลดลง ถ้าพนักงานได้รับการอบรมให้รู้จักการใช้เครื่องจักร เครื่องมือให้ถูกต้องรัดกุม

2.1.3 หัวหน้างานและผู้บริหารไม่ต้องเสียเวลาในการควบคุมงานใกล้ชิด และสามารถใช้เวลาเหล่านั้นไปในทางที่ก่อประโยชน์ให้กับองค์กรยิ่งขึ้น

2.2 เมื่อพนักงานทุกคนรู้งานในหน้าที่ของตน มีความเข้าใจในหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่จะทำให้เกิดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดการประสานงาน (Coordination) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยส่วนรวม

2.3 การฝึกอบรมพนักงาน จุดมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับพนักงานที่

องค์การยอมเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของพนักงานนี้ ทำให้พนักงานมีทัศนคติ (Attitude) ที่ดีต่อองค์การ และส่งผลให้ในการสร้างเสริมด้านแรงงานสัมพันธ์ (Labor Relation)

2.4 การฝึกอบรมทำให้พนักงานมีความคล่องตัว โดยเฉพาะการฝึกอบรมบางวิธีเน้นให้พนักงานมีความสามารถทำงานได้หลาย ๆ ด้าน และสามารถทำงานทดแทนหรือสับเปลี่ยนกันได้ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานมีความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น การยุบหน่วยงานทำให้คล่องตัวขึ้น เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงโยกย้ายแรงงานจากหน่วยงานหนึ่งไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น

อรุณ รักธรรม (2537 : 50) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการพัฒนาครูไว้ 3 ประการ คือ

1. เป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. เป็นการเพิ่มพูนความชำนาญหรือทักษะ
3. เป็นการเปลี่ยนแปลง

กล่าวโดยสรุปว่า ความมุ่งหมายของการพัฒนาครูนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรแล้วยังเป็นการสร้างขวัญหรือกำลังใจจูงใจให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังและความสามารถอีกด้วย

5. กระบวนการและวิธีการพัฒนาครู

กระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะเจตคติ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรมของบุคลากรซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องการพัฒนาบุคลากรในองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งการเลือกวิธีการและรูปแบบการพัฒนาที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกิดประโยชน์และไม่สิ้นเปลืองเวลาในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการพัฒนา ทั้งนี้วิธีการได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้หลากหลาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 10) ได้กล่าวถึงรูปแบบและการดำเนินการพัฒนาครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาในแผนหลักการปฏิรูปการฝึกหัดครู การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยนำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูมี 6 รูปแบบ คือ

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้มีชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามสาขาวิชาทั้งที่เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับทุกคน และความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งครูสามารถลงทะเบียนเรียนได้ตามความสนใจ ความต้องการและการปฏิบัติงานของครู

2. การฝึกอบรม โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูและหน่วยงานต้นสังกัด

3. การศึกษาดูงาน เป็นการมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่กับ

การศึกษาดูงานเฉพาะอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู

4. การศึกษาต่อ เป็นการส่งเสริมให้ครูทุกระดับและประเภทการศึกษามีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำในระดับปริญญาตรีและเป็นการเตรียมการพัฒนาครูประจำการให้มีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้นในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ โดยมีจุดเน้นในการพัฒนาครูตามสาขาวิชา รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นนักคิด นักการศึกษาและนักบริหารต่อไปในอนาคต

5. การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจ และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เช่น การสัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมของสมาคมวิชาชีพหรือวิชาการ การเผยแพร่และเสนอผลงานวิชาการ การส่งเสริมวินัยและพัฒนาคุณธรรม

6. การแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกอบรมกับสถานศึกษา เป็นการจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกหัดครูกับสถานศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูสอนและปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับและประเภทต่าง ๆ และให้ครูอาจารย์ในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูผู้เชี่ยวชาญสอนและปฏิบัติงาน มาปฏิบัติงานในสถาบันฝึกหัดครู ทั้งนี้ต้องกำหนดระยะเวลาการไปสอนและปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ยาวนานพอที่จะได้รับความรู้และประสบการณ์

กรมวิชาการ (2543 : 21-22) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคณาจารย์ในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง
2. จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการนิเทศจากภายนอกหรือการส่งเสริมสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นพี่เลี้ยงของสถานศึกษา
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาลำคึกกล้าทำกล้าตัดสินใจ และมีเสรีภาพทางวิชาการ
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกันได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่เรียนรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมร่วมประชุมสัมมนาฝึกปฏิบัติที่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จัดขึ้น
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ในการทำงานกับบุคลากรในสถานศึกษาอื่น
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู
8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้สะสมประสบการณ์ทางวิชาชีพเพื่อการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

นางลักษณ์ สิ้นสืบลผล (2542 : 34–36) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1. การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการพัฒนาผู้เข้าทำงานใหม่ เพื่อแนะนำให้รู้จักสถานที่ใหม่ ระเบียบข้อบังคับ การจัดการโดยทั่วไปขององค์การ สภาพแวดล้อม และสร้างความคุ้นเคยกับผู้ร่วมงาน การปฐมนิเทศจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับสภาพ ตำแหน่ง เนื้อหาสาระ ระยะเวลา และงบประมาณ

2. การฝึกอบรม (Training) เป็นการอบรมที่ให้ลงมือปฏิบัติจริง ลำดับขั้นของการฝึกปฏิบัติมี ดังนี้

2.1 อธิบายให้ทราบหลักการโดยทั่วไป

2.2 สาธิต

2.3 ให้ผู้อบรมทดลองปฏิบัติ

2.4 แก้ไขข้อบกพร่องและทบทวน

2.5 ติดตามผลการทดลองปฏิบัติงาน

3. การฝึกฝนตนเอง (Self Training) เป็นวิธีการพัฒนาที่มีความสำคัญในปัจจุบัน เนื่องจากสื่อและแหล่งความรู้มีมากขึ้น ด้วยวิธีการดังนี้

3.1 ตั้งวัตถุประสงค์และตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองให้ทันเหตุการณ์

3.2 แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับผู้อื่นแบบไม่เป็นทางการ

3.3 ศึกษาหาความรู้จากเอกสารวิชาการ

3.4 ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับนโยบายของงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน

และภายนอกองค์การ

3.5 ร่วมประชุมสัมมนาเมื่อมีโอกาส

3.6 การอภิปรายและบรรยายในบางโอกาส

3.7 เป็นสมาชิกสมาคมทางวิชาการ

3.8 แสวงหาโอกาสในการดูงานในและต่างประเทศ

ถวิล มาตรเลี่ยม (2544 : 146-152) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นทบทวนการปฏิบัติงานปัจจุบันผู้วางแผนจะต้องทบทวนถึงนโยบายปัจจุบัน ขั้นตอนการปฏิบัติงานรวมทั้งการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรและอื่น ๆ จะต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนโอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานปัจจุบัน

2. ขั้นวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการแนว

ทางการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการอาจดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

2.1 สรุปผลการทบทวนการพัฒนาบุคลากรที่ได้ปฏิบัติจริง

2.2 นำเอาลำดับความสำคัญของจุดประสงค์ของโรงเรียนเป็นกรอบอ้างอิงในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการการพัฒนาบุคลากร

2.3 ใช้ความรู้ด้านประสิทธิผลของการจัดการศึกษาและความรู้เกี่ยวกับครูที่มีประสิทธิผลมาใช้เป็นแนวทางทำความเข้าใจและกำหนดปัญหาความต้องการพัฒนาบุคลากร

2.4 ให้ข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศมาประกอบในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการพัฒนาบุคลากร ตัวอย่างเช่น รายงานทางการศึกษานโยบายผลการตรวจสอบทางราชการของผู้ตรวจราชการรายงานประจำปีของโรงเรียน ข้อมูลความก้าวหน้าของนักเรียนข้อคิดเห็นจากผู้ปกครอง เป็นต้น

3. ขึ้นสร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการทำแผนงาน / โครงการพัฒนาบุคลากรไปปฏิบัติเพราะเมื่อจะจัดทำแผนงานพัฒนาบุคลากรจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความไว้วางใจกันศรัทธาซึ่งกันและกันมีความรู้สึกเป็นเจ้าของมีส่วนร่วมมีการปรึกษาหารือและมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมวลสมาชิก

4. ขึ้นออกแบบโครงการพัฒนาบุคลากรอาจจะใช้เทคนิคการวางแผนมาเป็นโครงสร้างของโครงการซึ่งจะคล้ายกับรูปแบบการเขียนเค้าโครงการวางแผนทั่ว ๆ ไปที่ถือปฏิบัติกันมาประกอบด้วยหัวข้อ ต่อไปนี้

4.1 หลักการและเหตุผล

4.2 วัตถุประสงค์

4.3 กรอบนโยบายของโครงการ

4.4 การจัดการเตรียมการ

4.5 ขั้นตอนการปฏิบัติ

4.6 ทรัพยากร

4.7 กำกับติดตามประเมินผลและรายงาน

5. ขึ้นการปฏิบัติตามแผนกระบวนการปฏิบัติตามแผนนั้นผู้บริหารครู อาจารย์ หัวหน้างานหรือผู้นำจะต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำอย่างเต็มที่ในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาซึ่งใช้กระบวนการพัฒนาหลากหลายวิธี หลายประเภท ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หรือหลักสูตรระยะสั้น ๆ ซึ่งจัดโดยบุคลากรภายในโรงเรียนการสังเกตการณ์สอนซึ่งกันและกันการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนการวิจัยในชั้นเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Teaching) เป็นต้น

6. ขั้นการกำกับติดตามการกำกับติดตามโครงการ (Project Monitoring)

เป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้บริหารโครงการจำเป็นต้องปฏิบัติ และกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจน ในการจัดทำโครงการพัฒนาในทุก ๆ เรื่องเป็นการสร้างคุณภาพงาน ในระหว่างการทำงานซึ่ง ทำให้มั่นใจได้ว่าผลผลิตสุดท้ายจะต้องมีคุณภาพบรรลุจุดประสงค์อย่างแน่นอน เป็นการวัดหรือ ประเมินในระหว่างกระบวนการแทนที่จะมาวัดประเมินหลังโครงการจบสิ้นแล้ว

7. ขั้นการประเมินผลโครงการและผลลัพธ์องค์การต่างๆจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง

เพื่อการดำรงอยู่และความเจริญก้าวหน้าสำหรับโรงเรียนก็เช่นกัน โครงการแผนงานต่าง ๆ ที่กำหนดนี้ จะต้องได้รับการติดตามเพื่อให้แน่ใจว่าเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการหรือไม่ทั้งนี้ก็ เพราะปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปเร็วมากโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องพัฒนาทั้งด้านพฤติกรรมจิตใจและปัญญา เพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพของงานโดยอาศัยการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและ ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแข็งขัน รวดเร็วมีขั้นตอน โปร่งใสและมีความกระชับสามารถ บริการประชาชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) เลือกกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสม 2) กำหนด กลุ่มเป้าหมาย 3) กำหนดยุทธวิธีการพัฒนา 4) การดำเนินการพัฒนา 5) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาจากภาษาอังกฤษว่า Problem-Based Learning มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึง ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ ดังนี้

พงษ์รัตน์ บุญญานุรักษ์ (2544 : 42) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ ที่เป็นผลของกระบวนการทำงาน ที่มุ่งสร้างความเข้าใจ และหาทางแก้ปัญหาตัวปัญหา เป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาทักษะแก้ปัญหา ด้วยเหตุผลและการสืบค้นข้อมูล ที่ต้องการ เพื่อสร้างความเข้าใจโลกของตัวปัญหารวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา

มณฑรา ธรรมบุศย์ (2546 : 11-17) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ ที่เกิดจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลก แห่งความเป็นจริงเป็นบริบท (Context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และคิดแก้ปัญหาพร้อมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขากลุ่มสาระที่ตนศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการ คิดและทักษะการให้เหตุผล

ทศนา แคมมณี (2547 : 137) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดสภาพการณ์ของการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา ฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่าง ๆ”

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554 : 62) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยผู้สอนเตรียมปัญหาสร้างความเชื่อมโยงสู่ปัญหาที่น่าสนใจเรียน โดยการใช้การอภิปรายเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม หรือใช้คำถามที่กระตุ้นประสบการณ์เดิมผู้เรียน สร้างกรอบของการศึกษาโดยการระดมสมองเขียนตารางแสดงแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา วิธีการศึกษาค้นคว้าแล้วให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าโดยกลุ่มย่อย ตัดสินใจหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง พิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานของกลุ่มแล้ว ประเมินผลการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สถานการณ์ปัญหาที่อยู่ในชีวิตจริงเป็นสถานการณ์ปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเห็นทางเลือกและวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและแก้ปัญหาทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน โดยครูเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

2. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

มีผู้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไว้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 2-3) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ต้องมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและเริ่มต้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้
2. ปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นพบเห็นได้ในชีวิตจริงของผู้เรียนหรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นจริง
3. ผู้เรียนเรียนรู้โดยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) ค้นหาและแสวงหาความรู้คำตอบด้วยตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองบริหารเวลาเอง คัดเลือกวิธีการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ข้อมูลร่วมกันเป็นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุและผล ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการรับส่งข้อมูลเรียนรู้เกี่ยวกับการ

ความแตกต่างระหว่างบุคคลและฝึกการจัดระบบตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม ความรู้คำตอบที่ได้มีความหลากหลาย องค์ความรู้จะผ่านการวิเคราะห์โดยผู้เรียนมีการสังเคราะห์และตัดสินใจร่วมกันการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนี้ นอกจากจัดการเรียนเป็นกลุ่มแล้วยังสามารถจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้เป็นรายบุคคลได้แต่อาจทำให้ผู้เรียนขาดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. การเรียนรู้มีลักษณะการบูรณาการความรู้ และบูรณาการทักษะกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และคำตอบที่กระจ่างชัด

6. ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้จะได้มาภายหลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแล้วเท่านั้น

7. การประเมินผลเป็นการประเมินผลจากสภาพจริงโดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานความก้าวหน้าของผู้เรียน

มัทธา ธรรมบุศย์ (2546 : 13) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก
3. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำ
4. ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
5. ปัญหาที่นำมาใช้มีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจนปัญหา 1 ปัญหาอาจมีคำตอบได้

หลายคำตอบหรือแก้ไขปัญหาได้หลายทาง

6. ผู้เรียนเป็นคนแก้ปัญหามาโดยการแสวงหาข้อมูลใหม่ ๆ ด้วยตนเอง
7. การประเมินผลจากสถานการณ์จริงโดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

ทิศนา แคมมณี (2555 : 125-126) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง หมายถึง การให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนการตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้การเลือกวิธีการเรียนรู้การแสวงหาแหล่งความรู้การรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการประเมินตนเองโดยครูอยู่ในฐานะกัลยาณมิตรทำหน้าที่กระตุ้นและให้คำปรึกษาผู้เรียนในการวินิจฉัยความต้องการกำหนดวัตถุประสงค์ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และเตรียมวัสดุอุปกรณ์แหล่งข้อมูลรวมทั้งร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียนและติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

ธนวัฒน์ คำเบาเมือง (2553 : 27-28) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจของตนเอง ตลอดจนการประเมินผลตนเอง ตลอดจนวิพากษ์วิจารณ์งานของตนเองได้และเรียนรู้ตนเองว่าตนเองรู้อะไรบ้าง

ยังไม่รู้อะไรและต้องการรู้อะไรโดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยสนับสนุนและให้คำปรึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

พิจิตร อุตตะโปน (2550 : 22) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้แก่

1. การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้
2. กำหนดขอบเขตของการศึกษา
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา
4. กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้า
5. รวบรวมข้อมูลและดำเนินการตามวิธีการศึกษาค้นคว้า
6. วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
7. สรุปข้อมูลที่ค้นพบและหาแนวทางในการแก้ปัญหา
8. ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป จากขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดังนี้ 1) การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ 2) กำหนดขอบเขตของการศึกษา 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า 4) กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้า 5) ดำเนินการตามวิธีการศึกษาค้นคว้าพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล 6) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บข้อมูลมา 7) สรุปข้อมูลที่ค้นพบและหาแนวทางในการแก้ปัญหา

3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2544 : 43) ได้กล่าวถึง กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาเป็นอันดับแรก
2. แก้ปัญหาด้วยเหตุผลทางคลินิกอย่างมีทักษะ
3. ค้นหาความต้องการการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิสัมพันธ์
4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. นำความรู้ที่ได้มาใหม่มาใช้ในการแก้ปัญหา
6. สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้แล้ว

มณฑรา ธรรมบุศย์ (2546 : 14-15) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถแก้โจทย์ปัญหาจากแนวคิดวิธีสอนแก้ปัญหาของ จอห์น ดิวอี้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นกระบวนการ สมเหตุสมผลและมีหลักเกณฑ์ อันเป็นการเตรียมเด็กหนุ่มสาวให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ โดยนำความรู้และประสบการณ์จากหลาย ๆ สาขาวิชา

มาประกอบกันในการแก้ปัญหา นั่น ๆ สำหรับขั้นตอนการสอนของวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา มีดังนี้
ขั้นตอนการสอน

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาเป็นขั้นที่ครู นักเรียน หรือครูกับนักเรียนกำหนดปัญหา
ขั้นโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ถามนำเข้าสู่บทเรียนเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ แล้วตั้งปัญหา ใช้สถานการณ์
ในชุมชนมาตั้งปัญหา จัดสถานการณ์ในห้องเรียนกระตุ้นให้เกิดปัญหาเป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ปัญหา เมื่อได้ปัญหาจากขั้นที่ 1 มาแล้ว ครูจะนำนักเรียนให้
คิดพิจารณาปัญหา จากนั้นก็จะแบ่งกลุ่ม เพื่อรับผิดชอบในการแก้ปัญหาแต่ละข้อ การสอนขั้นนี้จะจบ
ลงด้วยการเสนอแนะแหล่งความรู้ที่แต่ละกลุ่มควรไปค้นคว้าหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 ตั้งสมมติฐานเป็นขั้นที่นักเรียนคาดเดาว่าปัญหานั้น ๆ มีสาเหตุมาจาก
อะไรหรือวิธีการแก้ปัญหานั้นน่าจะแก้ไขโดยวิธีใด หรือปัญหานั้นควรมีคำตอบอย่างไร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มจะไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อ
แก้ปัญหาด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่วางแผนไว้ในขั้นที่ 2 เช่น อ่านหนังสือ สัมภาษณ์ผู้รู้
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทำแผนภูมิ ทำแผนผัง ทำสมุดภาพ ชมภาพยนตร์ หรือวิดีโอทัศน์ ทดลอง
ปฏิบัติ เป็นต้นขณะทำกิจกรรมครูจะคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดช่วยเหลือให้คำแนะนำ
อย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำข้อมูลที่ไปค้นคว้าหรือทดลอง
มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ หาคำตอบที่ต้องการ หรือพิสูจน์ว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้นั้น ถูกต้องหรือไม่
คำตอบที่ถูกต้องคืออะไร

ขั้นที่ 6 สรุปผลเป็นขั้นที่นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ และหลักการที่ได้จากการศึกษาหา
ปัญหานี้

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2554 : 74-75) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนโดยการ
ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เป็น 7 ขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจศัพท์ที่ปรากฏในปัญหาที่ให้ (Clarify Unfamiliar
Terms) นักศึกษาต้องพยายามหาคำอธิบายให้ชัดเจน โดยอาจจะอาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่ม
ซึ่งนำมาแลกเปลี่ยนกันหรือจากเอกสารตำราต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 จับประเด็นข้อมูลหรือปัญหาให้ถูกต้อง (Problem Definition)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาโดยการระดมสมอง (Brainstorm)

ขั้นตอนที่ 4 พยายามหาเหตุผลที่จะอธิบายปัญหาหรือข้อมูลที่พบพร้อมกับ
ตั้งสมมติฐานที่เป็นไปได้ในการอธิบายหรือหาสาเหตุที่มาของปัญหานั้น ๆ โดยลองพยายามใช้ความรู้
เดิมที่นักศึกษามีอยู่หรือเคยเรียนรู้มาแสดงความคิดอย่างมีเหตุผลจัดความสำคัญของสมมติฐาน
(Problem Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อค้นคว้าข้อมูลมาอธิบายคำถาม หรือข้อสันนิษฐานที่ตั้งไว้ (Formulate Learning Issues)

ขั้นตอนที่ 6 ค้นคว้าหาข้อความรู้หรือข้อมูลด้วยตนเองพร้อมทั้งประเมินความถูกต้องโดยอาศัยสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ (Self-Directed Learning)

ขั้นตอนที่ 7 นำความรู้หรือข้อมูลที่ได้อธิบาย แก่ไขสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปลงเป็นข้อสรุปและหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหา (Report to Class)

กรมวิชาการ (2543 : 54-55) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 7 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดปัญหาคือตระหนักว่ามีข้อสงสัยสิ่งสับสนเคลือบคลุมสิ่งไม่แน่นอนหรือ ความไม่รู้จักจริงและมีความปรารถนาอยากกำหนดออกไปให้ชัดเจนว่าสิ่งที่ต้องการรู้คืออะไร
2. ตัดสินใจที่จะวางแผนแก้ปัญหาคือปัญหาที่กำหนดไว้ในข้อ 1 จะพออนค้นคว้าหา ข้อมูลได้จากที่ใด
3. เก็บข้อมูลคือลงมือค้นคว้าและเก็บข้อมูลการเก็บข้อมูลนี้บางที่ได้มาเล็กน้อย ผู้เรียนจะด่วนสรุปออกมาให้ทันทีไม่ได้ต้องพยายามหาข้อมูลให้ได้ครบถ้วนเสียก่อน
4. ตั้งสมมติฐานคือจากข้อมูลข้อที่ 3 ผู้เรียนอาจจะลอง “เดา” หรือ “คาดคะเน” ได้บ้างแล้วว่าข้อใดคือคำตอบของปัญหาอะไรเป็นข้อมูลเหตุของปัญหาและอาจจะทาย ไว้หลายจุด
5. พิสูจน์คือนำเอาข้อมูลสมมติฐานที่ตั้งไว้หลายๆ อย่างนั้นเลือกเฉพาะทางที่เป็นไปได้มาพิสูจน์โดยการทดลอง (ถ้าทำได้) หรือตรวจสอบด้วยเอกสาร (หนังสือต่าง ๆ เอกสารฯลฯ หรือโดยการสังเกตสอบถามฯลฯ)
6. วิเคราะห์คือวิเคราะห์ข้อมูลว่าสมมติฐานใดมีหลักฐานสนับสนุนมากที่สุด
7. สรุปผลคือสรุปลงไปว่าควรเชื่อสมมติฐานใด

ประสาธ เนืองเฉลิม (2557: 167-169) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการใช้ปัญหา เป็นฐาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงและระบุปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ปัญหา เพื่อ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา ระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความ ออยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหาและกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ ผู้เรียนจะต้อง ร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ โดยอาศัยอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบ ประชาธิปไตย ผู้สอนทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนและดำเนินการศึกษา

ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่ม ประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร พยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลงานในรู้แบบที่หลากหลาย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินการเรียนรู้

(Good 1973) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมี

7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มผู้เรียนทำความเข้าใจคำศัพท์ ข้อความที่ปรากฏอยู่ในปัญหาให้ชัดเจนโดยอาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่ม หรือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มผู้เรียนระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญร่วมกัน โดยทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใดที่กล่าวถึงในปัญหานั้น

ขั้นตอนที่ 3 กลุ่มผู้เรียนระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อธิบายความเชื่อมโยงต่าง ๆ ของข้อมูลหรือปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 กลุ่มผู้เรียนกำหนดและจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐาน พยายามหาเหตุผลที่จะอธิบายปัญหาหรือข้อมูลที่พบโดยใช้พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลสำหรับปัญหานั้น

ขั้นตอนที่ 5 กลุ่มผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อค้นหาข้อมูลหรือความรู้ที่จะอธิบายหรือทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าความรู้ส่วนใดรู้แล้ว ส่วนใดต้องกลับไปทบทวน ส่วนใดยังไม่รู้หรือจำเป็นต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนค้นคว้ารวบรวมสารสนเทศจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 7 จากรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้อีกกลุ่มผู้เรียนนำมา อภิปรายวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

จากผลการวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) และเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ตามลำดับ แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

หน่วยงาน/นักวิชาการ	องค์ประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)						ความถี่
	พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2544 : 43)	กรมวิชาการ (2543 : 54-55)	มันตรา ธรรมบุศย์ (2546 : 14-15)	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2554 : 74-75)	ประสพท เนิ่งเฉลิม (2557: 167-169)	Good (1973 : 43)	
1. การเชื่อมโยงและระบุปัญหา					✓	✓	2
2. การทำความเข้าใจกับปัญหา	✓			✓	✓		3
3. การสังเคราะห์ความรู้			✓	✓	✓		3
4. การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้	✓	✓	✓		✓		4
5. การนำเสนอข้อมูล					✓	✓	2
6. การแก้ปัญหา	✓	✓					2
7. การค้นหาความต้องการการเรียนรู้	✓						1
8. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓	✓		✓	✓	✓	5
9. การนำความรู้มาแก้ปัญหา	✓						2
10. การเก็บรวบรวมข้อมูล			✓	✓		✓	3
11. การตั้งสมมุติฐาน		✓	✓	✓		✓	4
12. การวิเคราะห์ปัญหา		✓	✓	✓		✓	4
13. การตัดสินใจ		✓					2
14. การกำหนดปัญหา		✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จากเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี งานวิจัยของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) การทำความเข้าใจกับปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) การสังเคราะห์ความรู้ และ

5) การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงและระบุปัญหา ประกอบด้วย

- 1.1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
- 1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา
- 1.3 การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำ

ติดตาม

- 1.4 การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
- 1.5 การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
- 1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
- 1.7 การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

2. การทำความเข้าใจกับปัญหา ประกอบด้วย

- 2.1 การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
- 2.2 การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
- 2.3 การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
- 2.4 การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
- 2.5 การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

- 3.1 การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
- 3.2 การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
- 3.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 3.4 การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่

กำหนดให้

- 3.5 การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

4 การสังเคราะห์ความรู้ ประกอบด้วย

- 4.1 การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
- 4.2 การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
- 4.3 การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
- 4.4 การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตาม

สถานการณ์

5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 5.1 การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร

- 5.2 การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
- 5.3 การร่วมกันประเมินการเรียนรู้
- 5.4 การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
- 5.5 การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

โปรแกรม และการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้ดังนี้

Boyle (1981: 51) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม หมายถึง เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานของตนเอง หน่วยงานและองค์กร โดยมีกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการ

Barr, M.J. and Keating (1990: 38) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมว่า มีความหมายหลายอย่างขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมาย คือ 1) โปรแกรม หมายถึงหน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล 2) โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ 3) โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ

กิดานันท์ มะลิทอง (2536: 6-10) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมว่า หมายถึง โครงสร้างกระบวนการพัฒนาเพื่อให้มีความรู้ ทักษะความมั่นใจในตนเองสูงขึ้นสามารถปรับตัวได้ในกรปฏิบัติงานประสานงานร่วมกับผู้อื่น และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานได้

สุวิมล วองวาณิช (2544: 66) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่ออกแบบมา เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

อุ้นตา นพคุณ (2546: 8) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมว่า หมายถึง กระบวนการช่วยกำหนดทิศทางการทำงาน สร้างความสอดคล้องจุดมุ่งหมายภายในของกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความรู้ของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุป โปรแกรม หมายถึง แผนกิจกรรมที่มีรูปแบบและแนวทางที่เป็นระบบ มีขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการประยุกต์จากองค์ประกอบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ภายใต้บริบทของการพัฒนางานในแต่ละหน่วยงานหรือองค์กร

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบโปรแกรมมีความสำคัญในการออกแบบโปรแกรม เพื่อการพัฒนางานและการพัฒนาบุคลากรให้เกิดขึ้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนด มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง องค์ประกอบของโปรแกรมไว้ ดังนี้

หรรษา สุขกาล (2543: 41) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาไว้ 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) บริบท (Context) 2) เป้าหมาย (Goal) 3) แผนหรือวิธีปฏิบัติ (Plan or Method) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 จะต้องมีความพอเหมาะและมีความพอดี เพื่อให้สามารถเกิดความสำเร็จในการพัฒนาได้

นฤมล มณีงาม (2547: 58) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) ลักษณะของโปรแกรม 4) คุณสมบัติของโปรแกรม 5) เนื้อหา 6) การดำเนินการ 7) การประเมินผล

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553: 92) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม 5 ประการ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ การประเมินผล

Boone (1992: 266) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมที่สำคัญ 3 ส่วน คือ 1) การจัดทำแผน (Planning) 2) การออกแบบและดำเนินการ (Design and Implementation) 3) การตรวจสอบและประเมินผล (Evaluation and Accountability) โดยในแต่ละองค์ประกอบจะมีข้อกำหนดต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดแผนมีข้อกำหนด 4 ข้อ คือ 1) การจัดทำแผนนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงให้เข้าถึงแผนปฏิบัติการขององค์กร 2) การจัดทำแผนต้องมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกันโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 3) การดำเนินงานในการจัดทำแผนต้องมีความเป็นประชาธิปไตย 4) ต้องมีการสื่อสารที่เป็นกระบวนการเพื่ออธิบายความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบและการดำเนินการมีข้อกำหนด 8 ข้อ คือ 1) การดำเนินการตามแผนจะต้องตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2) แผนจะเป็นพิมพ์เขียวในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อประโยชน์ขององค์กรในระยะยาว 3) แผนเป็นตัวกำหนดการจัดสรร การจัดรูปแบบ และการใช้ทรัพยากร 4) แผนเป็นตัวชี้แนะและกำหนดทิศทางในการตัดสินใจ 5) แผนเป็นการจัดเตรียมการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม 6) การออกแบบการปฏิบัติเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ 7) แผนปฏิบัติต้องมีจุดมุ่งหมายสาธารณะ 8) แผนและแผนปฏิบัตินั้นเป็นจัดเตรียม เพื่อกำหนด

การพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

3. การตรวจสอบและประเมินผล โดยให้ความสำคัญในการติดตามและสนับสนุนกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดการยอมรับในกิจกรรม โดยระบบการติดตามจะมีลักษณะเหมือนการสื่อสารสองทางที่เชื่อมระหว่างนักศึกษานอกกระบบกับกลุ่มการตรวจสอบ และประเมินผลเป็นการสร้างความรับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างแท้จริง การตรวจสอบประเมินผลดำเนินการ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารจากภารกิจกิจกรรมการเรียนการสอน ที่นำมาพิจารณาเพื่อปรับการตัดสินใจให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการวางโครงสร้างทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ

Beauchamp (1975: 107) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของโปรแกรมไว้ 4 ประการ

1. เนื้อหา
2. จุดมุ่งหมาย
3. การพัฒนาโปรแกรม
4. การประเมินผล

Caffarella (2002: 215) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ มีลักษณะดังนี้ 1) การจัดพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน 2) การกำหนดแนวคิดโปรแกรม 3) การค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของแนวคิดโปรแกรม 4) การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 5) การเตรียมถ่ายโอนการเรียนรู้ 6) การสร้างแผนการประเมินผล 7) การพิจารณารูปแบบ ตารางเวลา และความต้องการของเจ้าหน้าที่ 8) การเตรียมแผนดำเนินงานประมาณและการตลาด 9) การออกแบบแผนการสอน 10) การประสานงานด้านสิ่งสนับสนุนและพร้อมรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น 11) การสื่อสารคุณค่าของโครงการ

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของโปรแกรม ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าขององค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) ขั้นตอนดำเนินการ 4) วิธีการพัฒนา 5) เนื้อหา 6) การประเมินผล

3. ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

เพื่อให้โปรแกรมสามารถนำไปดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมไว้หลายท่าน ไว้ดังนี้

Knowles (1980: 63) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นตอนที่ 2 การจัดตั้งองค์การสำหรับการวางแผน
- ขั้นตอนที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
- ขั้นตอนที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลและการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Barr, M.J. and Keating (1985: 54) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 ประเมินความต้องการ
- 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อม
- 1.3 ประเมินทรัพยากร

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาที่วางแผน
- 2.2 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกอบรม
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
- 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Houle (1996: 68) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบุกิจกรรมที่เป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้

ขั้นตอนที่ 3 การระบุวัตถุประสงค์และการปรับให้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมทางด้านทรัพยากร ผู้นำ วิธีการ ตาราง กำหนดการ ลำดับเรื่อง การเสริมแรงทางสังคม การทำให้อยู่ในรูปปัจเจกบุคคล บทบาทและความสัมพันธ์ เกณฑ์ทางด้านประเมินผล และความชัดเจนของการออกแบบ

ขั้นตอนที่ 5 รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมกับแบบแผนของชีวิตที่ใหญ่กว่าทั้งด้านการแนะนำ รูปแบบของการดำเนินชีวิต งบประมาณ การเงินที่สนับสนุน และการตีความหมาย

ขั้นตอนที่ 6 นำแผนไปสู่ผลกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์การ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์การ

ขั้นตอนที่ 7 การวัดผลลัพธ์และการประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามกระบวนการของโปรแกรม

Caffarella (2002: 44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างข้อมูลพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน

ขั้นตอนที่ 2 การระบุแนวความคิดของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 3 การจัดลำดับแนวความคิดของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 5 การเตรียมการสำหรับการถ่ายโอนความรู้

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างแผนการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 การออกแบบแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 8 การประสานงานผู้สนับสนุน

ขั้นตอนที่ 9 การสื่อสารคุณค่าของโปรแกรม

วีโรจน์ สารรัตน์ (2550: 75) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูทางการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรมการตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรมที่พัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเอกสารประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและการปรับปรุงโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือประเมินโปรแกรมในภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองโปรแกรมในภาคสนามการทดลองใช้โปรแกรม

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาโปรแกรมเป็นการจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนา เพื่อใช้เป็นแบบแผนในการพัฒนาบุคคลากรให้มีสมรรถนะหรือความสามารถตามที่ต้องการ เพื่อให้สามารถที่จะพัฒนางานของตนเองและองค์กรให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

ดังนี้ 1) การวิเคราะห์เพื่อหาเป้าหมายความสำเร็จของโปรแกรม 2) การวางแผนในการจัดทำโปรแกรมโดยนำข้อมูลจากขั้นตอนการวิเคราะห์มาวางแผนเพื่อสร้างโปรแกรม 3) การสร้างโปรแกรม 4) การนำโปรแกรมไปทดลองใช้ และ 5) การประเมินผลโปรแกรมเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาโปรแกรม

4. การประเมินโปรแกรม

ในการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาโปรแกรมขั้นตอนหนึ่ง คือ การประเมินผลของการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งการประเมินผลการพัฒนาโปรแกรมสามารถประเมินผลได้ทุกระยะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินผล ทั้งการประเมินผลก่อนดำเนินการ การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ การประเมินผลรวมสรุปลงสิ้นสุด มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

Stufflebeam (1985: 159) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินโปรแกรมว่าเป็นกระบวนการวิเคราะห์ รวบรวมและการอำนวยความสะดวกที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่

Tyler (1986: 110-125) ได้กล่าวประเด็นการประเมินผล ดังนี้ 1) ประเมินวัตถุประสงค์ 2) ประเมินแผนการเรียนรู้ 3) ประเมินเพื่อแนะแนวการพัฒนาโปรแกรม 4) ประเมินการปฏิบัติของโปรแกรม 5) ประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรมการศึกษา 6) การติดตามและประเมินผลกระทบ

Evaluation (1994: 5-6) ได้กล่าวกำหนดประเด็นการประเมินไว้ ดังนี้ 1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ทั่วไป 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ 3) มาตรฐานความเหมาะสม 4) มาตรฐานความถูกต้อง

เรวัตี ทรงเที่ยง (2548: 66) ได้กล่าวถึงการประเมินโปรแกรมออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การประเมินคุณค่าของโปรแกรม โดยทำการประเมิน 1) คุณภาพของโปรแกรม (Quality) ว่ามีคุณภาพหรือไม่ เนื้อหาสาระกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานของผู้สอนเป็นอย่างไร ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร 2) ประเมินความเหมาะสม (Suitability) คือ โปรแกรมสามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เข้าร่วมและขององค์การหรือไม่ และมีระดับความยากง่ายอย่างไร 3) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ โปรแกรมประสบความสำเร็จในเรื่องอะไร และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร 4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ผลของโปรแกรมนั้นเหมาะสมกับทรัพยากรที่องค์การและผู้เข้าร่วมโปรแกรมลงทุนให้หรือไม่ และ 5) ความสำคัญ (Importance) คือ โปรแกรมมีคุณค่าสำหรับผู้เข้าร่วมโปรแกรมและต่อองค์การหรือไม่

2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม โดยที่จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่า โปรแกรมนี้สามารถส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานให้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยจะประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนา

กล่าวโดยสรุป การประเมินโปรแกรม หมายถึง กระบวนการในดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของโปรแกรม การประเมินโปรแกรม แบ่งเป็น 2 ส่วน 1) ประเมินรูปแบบของโปรแกรม คือ ประเมินคุณภาพของโปรแกรม เช่น เนื้อหา รูปแบบในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสม ความพึงพอใจและเป้าหมาย 2) ประเมินผลการใช้โปรแกรม คือ การประเมินผลการพัฒนาหลังการใช้โปรแกรม โดยอาจใช้แบบวัดหรือแบบทดสอบหลังการพัฒนา

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

1. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ตั้งอยู่เลขที่ 917/20 ถนนวันลูกเสือ ตำบลหนองครก อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในจังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 56 โรงเรียน และดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในจังหวัดยโสธร จำนวน 27 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 83 โรงเรียน ได้จัดตั้งขึ้นตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และประกาศที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนสถานศึกษาและจำนวนบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนสถานศึกษาและจำนวนบุคลากรใน สพม. เขต 28 ปีการศึกษา 2563

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน			จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนครู (คน)
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่			
ศรีสะเกษ	18	27	11	1,359	39,639	3,016
ยโสธร	18	5	4	588	17,741	1,235
รวม	36	32	15	1,947	57,380	4,251

2. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

กระทรวงศึกษาธิการ, (2553 : 40-41) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่า ให้สำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็น

หน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

3. ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย เน้นคุณธรรมน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. จัดระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล
2. จัดการศึกษาให้ประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้เรียนมีคุณภาพ

ตามมาตรฐาน

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
5. พัฒนาคุณภาพโรงเรียน คุณภาพผู้บริหารครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
6. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเขตพื้นที่และสถานศึกษา

เป้าประสงค์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 28 มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน

2. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ร่วมกันในสังคมได้ อย่างมีความสุข

3. ผู้เรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์ และร่วมสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. โรงเรียนทุกแห่งได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา

5. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

6. ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์

1. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา
5. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ

จัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ศิริขวัญ สมนึก (2551 : 121 - 125) ได้ศึกษา ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาฟิสิกส์ เรื่องไฟฟ้าสถิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนร้อยละ 75.38 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

เพ็ญศรี พิลาสันต์ (2551 : 72 - 112) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีปกติ มีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

วาสนา กิมแท่ง (2553 : 88-120) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 36 คน ผลการวิจัย คือ 1. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลัง

ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิริลักษณ์ นิสสัยกล้า (2554 : 137 - 138) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติ ต่อการเรียน เรื่องอาหารพื้นบ้าน และทักษะการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA) และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.53/81.35 และ 87.06/86.892 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเท่ากับ 0.6692 และ 0.6704 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา(CIPPA) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติต่อการเรียน และทักษะการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีทักษะการคิดแก้ปัญหามากกว่า การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA) ($P < .017$) แต่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนไม่แตกต่างกัน

นิศรา คณานันท์ (2555 : 91) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทประยุกต์ความคงทนในการเรียนรู้ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กับการจัดการเรียนรูปแบบปกติ สรุปผลได้ว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.03/79.89 และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.95/75.11 ตามลำดับซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5751 และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.4766 แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 57.51 และ 47.66 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความคงทนในการเรียนรู้

วุฒิชัย วรครบุรี (2560 : 287) ได้ศึกษา การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาการเรียนรู้ที่ยืดปัญหา เป็นฐานสำหรับห้องเรียนศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและทดสอบความมี ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้ที่ยืดปัญหาเป็นฐานสำหรับห้องเรียนศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยระเบียบวิธีวิจัย และพัฒนา ดำเนินการทดลองภาคสนามด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้นแบบหนึ่งกลุ่มมีการ ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอนจำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ที่ ยืดปัญหาเป็นฐานสำหรับห้องเรียนศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยโครงการพัฒนาความรู้ให้แก่ กลุ่มเป้าหมายและโครงการนำความรู้สู่การปฏิบัติ แต่ละโครงการมีคู่มือเพื่อการเรียนรู้และการปฏิบัติ ประกอบ เมื่อผ่านการทดลองภาคสนาม มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้คือ 1) คะแนนการประเมินบรรยากาศการเรียนการสอนของกลุ่มเป้าหมายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) คะแนนประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะ จากผลการถอดบทเรียนเพื่อการนำไปใช้ที่สำคัญ คือ ให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ครูต้องช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำนักเรียน

อชนี พลสวัสดิ (2560 : 87) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้ ปัญหาเป็นฐานในการสอนทักษะภาคปฏิบัติรายวิชาเทคโนโลยีพีแอลซี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในการสอนทักษะภาคปฏิบัติ รายวิชาเทคโนโลยีพีแอลซี 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา จากการศึกษาทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของผู้เรียนจากการเรียนรู้โดย ใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 3) ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ ปี การศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent) ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการ เรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน คือ (1) แบ่งกลุ่ม ผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย (2) อาจารย์ส่งปัญหาให้นักศึกษา (3) นักศึกษาดังสมมติฐาน (4) นักศึกษา แยกแยะปัญหา (5) สร้างการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ขยายฐานของปัญหาจากความรู้ใหม่ (6) แก้ปัญหา (7) สรุปผล/นำเสนอ (8) ประเมิน 2) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยรูปแบบการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3)

การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรม PBL ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการวิจารณ์ปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และความ
 คิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการประเมินตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

กฤษฎา ปะทานัง (2560 : 117) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น
 ฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบโสเครตีสเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น
 ฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบโสเครตีสให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 2) เพื่อพัฒนาการ
 คิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ
 70 ของคะแนนเต็ม 3) เพื่อศึกษาจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้ด้วย
 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบโสเครตีส กลุ่มตัวอย่าง คือ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนผดุงนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 มหาสารคามเขต 26 เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 2 ชุด 2)
 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ในการ
 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
 ตัวอย่าง 1 กลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการใช้
 คำถามแบบโสเครตีสประกอบด้วย 6 ขั้นตอน 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับ
 เทคนิคการใช้คำถามแบบโสเครตีสมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 88.26/74.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่
 กำหนด (70/70) 3) นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการ
 ใช้คำถามแบบโสเครตีส มีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ
 74.62 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 4) นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบโส
 เครตีสมีคะแนนจิตวิทยาศาสตร์เฉลี่ยเท่ากับ 3.64 จัดอยู่ในระดับมาก

เกศรินทร์ เชนรัมย์ (2560 : 117) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา
 เป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัยวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการ
 เรียนรู้แบบอุปนัยวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อ
 ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย ได้แก่
 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 ประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการเรียน
 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแฝกโนนสำราญ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิด แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบวัดเจตคติต่อการเรียน สถิติที่ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.28/81.54 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัยวิชาสังคมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย มีเจตคติต่อ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบการเรียนรู้แบบอุปนัย วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

จุฑาทิพย์ ทิพนตร (2560 : 79) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัย พบว่า 1) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.04/76.33 และ 85.18/82.95 ตามลำดับ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.5107 และ 0.6208 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 51.07 และ 62.08 ตามลำดับ 3) นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่ากลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Etherington (2011 : 53-72) ได้ศึกษา รายงานความสำเร็จของการใช้วิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ในฐานะเป็นวิธีการสอนการสืบสวนสอบสวนทางวิทยาศาสตร์แบบเปิดกับนักศึกษาปริญญาตรีสี่ปีปกติที่จะสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาในปี คริสต์ศักราช 2010 โดยมีวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานถูกนำมาแทนที่หลักสูตรประถมศึกษาแบบดั้งเดิม นักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ หนึ่งรุ่นมีจำนวน 150 คน จัดทำโครงการ “ออกแบบและทำ” ตลอดหนึ่งภาคเรียนที่มี 13 สัปดาห์ เพื่อแก้ปัญหาที่พบเจอในชีวิตจริงที่นักเรียนได้เลือกเอง นักศึกษาครูเหล่านี้ใช้วิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการสืบสวนสอบสวนทางวิทยาศาสตร์แบบเปิดในแต่ละสัปดาห์เพื่อแสดงแม่แบบการทำงานรายบุคคลของพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ให้กับโรงเรียนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปที่สนใจ วิธีการที่ใช้ปัญหาเป็นฐานเหมาะกับหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี “ออกแบบและทำ” ระดับอนุบาลถึง ป.6 ของรัฐ New South Wales วิชา PBL ส่งผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการสอนความคิดทางวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาครูภายใต้สภาพจริง บทความนี้รายงานโปรแกรมวิทยาศาสตร์แบบ PBL และให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ผู้ซึ่งอาจเพิ่ม PBL เข้าไปในส่วนหนึ่งของวิชาวิทยาศาสตร์ของพวกเขา

Molnar (2011 : 91–99) ได้ศึกษา โปรแกรมการฝึกอบรมในการให้เหตุผลอุปนัยสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีแรกและนำเสนอผลโดยตรงที่เป็นผลกระทบระยะยาวของการศึกษาการประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรมประกอบด้วย 120 ปัญหาที่จะสามารถแก้ไขได้โดยผ่านการให้เหตุผลอุปนัยเครื่องมือสำหรับการฝึกอบรมได้รับเลือกให้สอดคล้องกับอายุของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มทดลองในการศึกษา 90 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 162 คน การทดสอบการให้เหตุผลอุปนัยถูกใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการอบรมและจากการศึกษาติดตามภายหลังหนึ่งปีเมื่อทดสอบหลังเรียนกลุ่มทดลองทำคะแนนมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญการพัฒนาที่เห็นได้ชัดที่สุดที่พบในการสร้างระบบไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศดังนั้นผลการฝึกอบรมการพิสูจน์แล้วว่าจะมีเสถียรภาพในช่วงเวลาที่เป็นอิสระจากระดับเดิมผลการวิจัยปรากฏว่าการให้เหตุผลอุปนัยจะสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากในวัยเริ่มต้น

Katwibun (2004 : 1708-A) ได้ศึกษา การอธิบายความรู้สึกชอบคณิตศาสตร์ในห้องเรียนโดยอาศัยปัญหาเป็นฐานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 คนในโครงการงานคณิตศาสตร์เชื่อมโยงในหลักสูตร แหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนเกือบทุกคนมีความรู้สึกชอบคณิตศาสตร์ในเชิงบวก นักเรียนทั้ง 8 คน ชอบกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติและการทำงานเรื่องโครงการงานคณิตศาสตร์นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าพวกเขาชอบคณิตศาสตร์และเห็นด้วยว่า

ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของคนเราสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยใช้ความพยายาม นักเรียนเชื่อว่า
 ไม่มีความแตกต่างทางเพศในวิชาคณิตศาสตร์แม้ว่าในห้องเรียนของตนจำแนกได้เป็น 3 ระดับ
 นักเรียนจำนวนครึ่งหนึ่ง (4 คน) มีความรู้สึกชอบอยู่ในระดับมาก เพราะเต็มใจติดตามและหาทางทำ
 คณิตศาสตร์นอกห้องเรียนจำนวน 3 คน มีความรู้สึกชอบคณิตศาสตร์ระดับรองลงมา มีความพอใจใน
 การตอบเพราะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในห้องเรียนเป็นประจำพึงพอใจและชอบทำคณิตศาสตร์
 ส่วนอีก 1 คน แสดงว่า มีความรู้สึกชอบคณิตศาสตร์

Saleh (2011 : 107-122) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของสมองตามการสอน แนวคิดในการ
 จัดการกับปัญหาของรูปแบบโพร์ นักเรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของฟิสิกส์นิวตัน จุดมุ่งหมายของ
 การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสมองตาม การเรียนการสอนวิธีการในการ
 จัดการกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่สี่ของนักศึกษา แนวคิดความเข้าใจของฟิสิกส์นิวตันที่สอนใน
 โรงเรียนมัธยมในปัจจุบัน เทคนิคที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าอยู่บนพื้นฐานของสมองตามหลักการ
 การเรียนรู้ พัฒนาโดยเคนและเคน (1991, 2003) เจนเซน (1996) และเซาซา (1995) โดยใช้ กลยุทธ์
 การทำงานร่วมกันของสมองการศึกษาให้ความสนใจที่เฉพาะเจาะจงและการพิจารณาใน 7 พื้นที่หลัก
 (1) การเปิดให้บริการ (2) ชี้แจงถึงผลและภาพวาดขนาดใหญ่ ภาพของบทเรียน (3) การเชื่อมต่อ
 (4) การทำกิจกรรมการเรียนรู้ (5) การสาธิตของความเข้าใจของนักเรียน ; (6) การตรวจสอบของ
 การเรียกคืนของนักเรียนและการเก็บรักษา/ปิด และ (7) การแสดงตัวอย่างหัวข้อใหม่ ประสิทธิภาพ
 ของสมองนี้ตาม การเรียนการสอนวิธีการในบริบทที่กำหนดเป้าหมายได้รับการประเมินแล้วในกึ่ง
 ทดลองวิธีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 100 คนจากสองวิทยาศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ
 คาบสมุทรมาเลเซีย ข้อมูลที่รวบรวมจากผลบนพื้นฐานของการทดสอบของฟิสิกส์นิวตัน เข้าใจแนวคิด
 วิเคราะห์และบรรยายใช้ตัวอย่างเทคนิค T-Tes Independent ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเป็น
 วิธีการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว ถูกพบว่าเป็นสมองนักเรียนที่ทำ
 การเรียนการสอนตามความเข้าใจแนวความคิดของฟิสิกส์นิวตันมีวิธีการที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับนักเรียนที่
 ได้รับการสอนวิธีการสอนแบบปกติ

Ferreira (2012 : 23-30) ได้ศึกษา ผลกระทบของปัญหาจากการเรียนรู้โดยใช้
 ปัญหาเป็นฐานทักษะการแก้ปัญหาและเจตคติของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์ ความรู้สึกต่อสังคมใน
 ห้องเรียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นใช้วิธีการผสมวิธีการที่จะตรวจสอบผลกระทบของกิจกรรมการใช้
 ปัญหาเป็นฐานทักษะการแก้ปัญหาในเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิทยาศาสตร์และการรับรู้ของนักเรียน
 ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ประชากรการศึกษาที่เกิดขึ้นในทุกเพศชายนิกายเยซูอิตคาทอลิก
 โรงเรียนมัธยมในเมืองใหญ่ในมิดเวสต์ ของ 810 นักเรียนในโรงเรียนร้อยละ 69 เป็นคนผิวขาวร้อยละ
 20 แอฟริกันอเมริกันร้อยละ 3 สองเชื้อชาติร้อยละ 3 เอเชีย 4 ร้อยละตะวันออกกลางและน้อยกว่า
 ร้อยละ 1 สเปนและโปรตุเกส ผลจากการแบบสอบถามสำรวจรายการบันทึกคำตอบนักเรียน วิธีการ

แก้ปัญหาและห้องเรียนครูสังเกตเห็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในทักษะการแก้ปัญหาและเจตคติของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์ด้านบวก มุมมองของสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้การใช้ปัญหาเป็นฐานยังอำนวยความสะดวกในการพัฒนาของความรู้สึกของชุมชนในห้องเรียน

Osman and Kaur (2014 : 185-194) ได้ศึกษา การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยาคะแนนเทคโนโลยีสารสนเทศบูรณาการกับ สภาพแวดล้อมกิจกรรมปัญหาเป็นฐาน การศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่นักเรียนในการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกันผ่านกลุ่ม ในกลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม เทคโนโลยีสารสนเทศบูรณาการกับกลุ่ม PBL: กลุ่ม PBL และกลุ่มการบรรยาย PBL กับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) กลุ่มที่ใช้โมดูล PBL แบบบูรณาการ กับองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไปนี้ : แม่แบบ Microsoft Word; Microsoft PowerPoint; ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศบูรณาการกับ PBL กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมและกลุ่ม PBL เทคโนโลยีสารสนเทศบูรณาการ กับกลุ่ม PBL ยังดำเนินการที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญสำหรับขนาดข้อสอบอัตโนมัติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าเป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีเจตคติที่ดี เพราะมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาจากประสบการณ์หรือสถานการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาพัฒนาการเรียนการสอน และวิจัยในหัวข้อการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

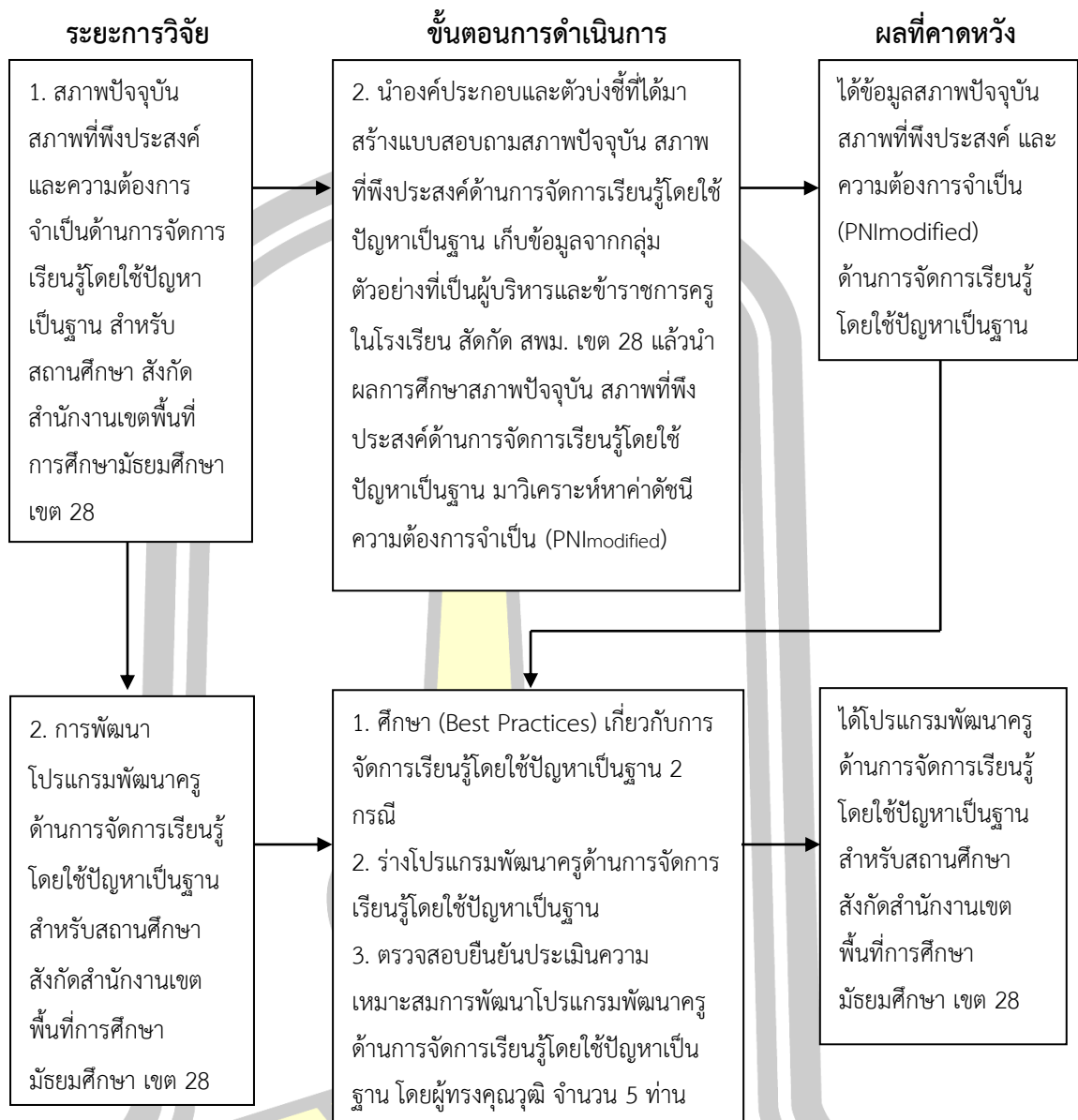
ตอนที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดีเลิศ

ตอนที่ 2 การร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 3 การประเมินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 3

พหุ ประถมศึกษา

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

พหุบัณฑิต โสว

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1.1 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 352 คน

1.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4,251 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 188 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 44 คน รวม 352 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด , 2554 : 39-40) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเทียบตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเป็นรายโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยไม่ใส่คืน

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบร้อยละจากจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนที่จับสลากได้ ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ เก็บร้อยละ 10-20 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เก็บร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	คน	โรงเรียน	คน
โรงเรียนขนาดเล็ก	36	768	21	120
โรงเรียนขนาดกลาง	32	1,245	19	188
โรงเรียนขนาดใหญ่	15	2,238	5	44
รวมทั้งหมด	83	4,251	45	352

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษา มาเป็นกรอบการร่างโปรแกรม

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

โดยมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

1. ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ด้านการบริหารสถานศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษามากกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2. ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามประเมินผลและนิเทศการศึกษา มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

3. ดำรงตำแหน่ง ครู มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประกอบด้วย

1. นายพิสิฐ พรหมโสภา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำคำวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. นายสุปรีชา นาชัยฤทธิ์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองลุมพุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

3. นายทรงศักดิ์ พลศักดิ์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(นิเทศการศึกษา) ตำแหน่งศึกษาศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

4. นายฉลอง ไตรยวงค์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเอื้องนางช้างเผือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

5. นายพิพัฒน์พงศ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองหญ้าม้า สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

3.2.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธีของ Item

Total Correlations

3.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 352 คน

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภทแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการหาค่าร้อยละ

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภทมาตราส่วน (Rating Scale) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการดำเนินการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) จะให้ค่าน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
5 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
n	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

พหุบัน ปณ ทั โตะ ชีเว

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 105)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x แทน คะแนนดิบแต่ละตัว
n แทน จำนวนคนทั้งหมด

3) ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหาค่าร้อยละ}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

6.2 สถิติที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญ

จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็น โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified} ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (สุวิมล ว่องวานิช, 2550: 279)

$$PNI_{\text{Modified}} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

พหุ ประ โท ชี เว

**ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งออกเป็น 3 ตอน
ดังนี้**

ตอนที่ 1 การศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี
เลิศ

1. ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาโรงเรียน (Best Practices) เกี่ยวกับการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 2 โรงเรียน

2. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ผ่านรับรอง สมศ.รอบ 3 ในระดับดี จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

1.2 ผู้บริหาร ครู ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลต้นแบบด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.3 เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นสถานศึกษาต้นแบบ

1.4 นักเรียนมีผลการประเมินระดับชาติ ในระดับสูงกว่าระดับประเทศ

3. เครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนที่เป็น (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Best Practice) มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์เนื้อหาจากกรอบแนวคิดของการวิจัยและคำดัชนีความ

ต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการเป็น

4.1.2 กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

4.1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไข ก่อนพิมพ์ไปเก็บข้อมูล

5. วิธีการเก็บข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5.2 การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวัน เวลาในการเข้าสัมภาษณ์ พร้อมทั้งนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือ และกรอบประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการกำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้กับผู้ให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาและทำความเข้าใจล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน จากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยการนำข้อมูลจากการจัดบันทึกมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 2 การร่างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์ ในระยะที่ 1 และผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่ปฏิบัติดีเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาเป็นการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แล้วนำร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เสนอต่ออาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 3 การประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

1. ความมุ่งหมาย

เพื่อตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2. แหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้ข้อมูลในการพิจารณาร่างและตรวจสอบยืนยันประเมินโปรแกรม จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

1. ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษามากกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน
2. ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน
3. ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการบริหาร มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางการศึกษามากกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน
4. ดำรงตำแหน่งครู มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. ดร.ประดู่ นามเหลา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. ดร.วราภรณ์ บุตรพรม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านวังยาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
3. ดร.เทวฤทธิ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ครูโรงเรียนนาแกวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
4. นายสุวิวัฒน์ พรหมโสภา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกป่าจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1
5. นายพิพัฒน์พงศ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(วิจัยการศึกษา) ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองหญ้าม้า สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

3. เครื่องมือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 กรอบประเด็นในการสัมภาษณ์

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมของพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

4.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

4.1.2 กำหนดประเด็นการศึกษาให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและนำปรับปรุงแก้ไข ก่อนพิมพ์ไปเก็บข้อมูล

4.2 การสร้างแบบประเมินพัฒนาโปรแกรมและคู่มือการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นแบบประเมินความเหมาะสม มีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน และแนวทางการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

4.2.2 สร้างแบบประเมินโดยเขียนข้อความให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแนะนำ

4.2.3 แก้ไขปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนพิมพ์ฉบับจริง

5. วิธีการเก็บข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5.2 ผู้วิจัยนำหนังสือ เอกสารการพัฒนาโปรแกรมและแบบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบยืนยันประเมินการพัฒนาโปรแกรมให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน จากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการนำข้อมูลจากการจดบันทึกมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปใจความสำคัญ และแก้ไขปรับปรุงการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ฉบับสมบูรณ์ตามคำแนะนำ

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ผลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เลือกระดับคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นชอบให้สามารถนำการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ได้ โดยใช้เกณฑ์ให้ค่าน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน

5 หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยกลุ่มดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

n แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 105)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนดิบแต่ละตัว

n แทน จำนวนคนทั้งหมด

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S. D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI Modified	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดีเลิศ Best practice จำนวน 2 โรงเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ร่างโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 3 ผลการประเมินโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจาก กรมวิชาการ (2543 : 54-55), มันทนา ธรรมบุศย์ (2545 : 14-15), มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2554 : 74-75), ประสาท เนืองเฉลิม (2557 : 167-169), กูด (Good. 2001 : 43), ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้ 5 องค์ประกอบ 26 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1) ด้านเชื่อมโยงและระบุปัญหา องค์ประกอบที่ 2) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา องค์ประกอบที่ 3) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า องค์ประกอบที่ 4) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ และ องค์ประกอบที่ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงและระบุปัญหา ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้
 - 1.1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
 - 1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา

- นำติดตาม
- 1.3 การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและ
- 1.4 การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
- 1.5 การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
- 1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
- 1.7 การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด
2. การทำความเข้าใจกับปัญหา ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
- 2.1 การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
- 2.2 การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
- 2.3 การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
- 2.4 การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
- 2.5 การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน
3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
- 3.1 การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
- 3.2 การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
- 3.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่
- หลากหลาย
- 3.4 การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของ
- ปัญหาที่กำหนดให้
- 3.5 การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง
4. การสังเคราะห์ความรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้
- 4.1 การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
- 4.2 การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
- 4.3 การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
- 4.4 การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหา
- ตามสถานการณ์
5. การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้
- 5.1 การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อย
- เพียงไร
- 5.2 การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่
- หลากหลาย

5.3 การร่วมกันประเมินการเรียนรู้

5.4 การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้

5.5 การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผู้วิจัยจัดทำสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามกลุ่ม
ตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ตำแหน่งงานในสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียนที่
ปฏิบัติงาน จากขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามได้คืน
จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 98.86 แสดงในตาราง 4 ถึงตาราง 10

ตาราง 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ที่	ข้อมูลทั่วไป	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
		จำนวน 348 คน	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	160	45.98
	1.2 หญิง	188	54.02
2	ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน		
	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	72	20.69
	2.2 ครู	276	79.31
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	3.1 น้อยกว่า 1 ปี	30	8.62
	3.2 1-5 ปี	51	14.66
	3.3 6-10 ปี	64	18.39
	3.4 11-15 ปี	76	21.84
	3.5 16-20 ปี	82	23.56

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	ข้อมูลทั่วไป	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
		จำนวน 348 คน	ร้อยละ
3.6	21 ปีขึ้นไป	45	12.93
4	ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
	4.1 ขนาดเล็ก (นร. 1-120 คน)	117	33.62
	4.2 ขนาดกลาง (นร. 121- 299 คน)	187	53.74
	4.3 ขนาดใหญ่ (นร. 300 คนขึ้นไป)	44	12.64

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.02) ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษา 72 คน (ร้อยละ 20.69) ครู 276 คน (ร้อยละ 79.31) ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี 117 คน (ร้อยละ 33.62) โรงเรียนเล็ก 103 คน (ร้อยละ 53.74) ขนาดกลาง 187 คน (ร้อยละ 12.64) และโรงเรียนขนาดใหญ่ 44 คน (ร้อยละ 15.02)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 รายด้านและโดยรวม ดังนี้

ด้านที่	องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น
1	ด้านการเชื่อมโยงและ ระบุปัญหา	2.55	0.50	ปานกลาง	4.53	0.61	มากที่สุด
2	ด้านการทำความเข้าใจ กับปัญหา	2.50	0.61	น้อย	4.44	0.65	มาก
3	ด้านการดำเนินการ ศึกษาค้นคว้า	2.59	0.51	ปานกลาง	4.49	0.67	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น
4	ด้านการสังเคราะห์ ความรู้	2.51	0.65	ปานกลาง	4.47	0.61	มาก
5	ด้านการสรุปและ ประเมินผลการเรียนรู้	2.54	0.56	ปานกลาง	4.39	0.72	มาก
โดยรวม		2.54	0.57	ปานกลาง	4.46	0.65	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา (\bar{X} = 2.59) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา (\bar{X} = 2.55) และด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.54) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา (\bar{X} = 4.53) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา (\bar{X} = 4.49) และด้านการสังเคราะห์ความรู้ (\bar{X} = 4.47)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา รายด้านและ โดยรวม ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการเชื่อมโยงและระบุ ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น
1	การนำเสนอสถานการณ์ ปัญหา	2.65	0.49	ปานกลาง	4.65	0.52	มากที่สุด
2	การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ สนใจและได้มองเห็นปัญหา	2.47	0.50	น้อย	4.56	0.63	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการเชื่อมโยงและระบุ ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความ คิดเห็น
3	การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นและนำติดตาม	2.50	0.51	น้อย	4.53	0.64	มากที่สุด
4	การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ	2.59	0.50	ปานกลาง	4.51	0.61	มากที่สุด
5	การอธิบายองค์ประกอบและ ความต้องการของปัญหา	2.47	0.52	น้อย	4.38	0.71	มาก
6	การอธิบายองค์ประกอบและ ความต้องการของปัญหา	2.55	0.52	ปานกลาง	4.41	0.65	มาก
7	การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วย เหตุผลอย่างแจ่มชัด	2.64	0.49	ปานกลาง	4.63	0.49	มากที่สุด
โดยรวม		2.55	0.50	ปานกลาง	4.53	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา (\bar{X} = 2.65) การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด (\bar{X} = 2.64) และการระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ (\bar{X} = 2.59) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด (\bar{X} = 4.63) การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา (\bar{X} = 4.65) และการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา (\bar{X} = 4.56)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา รายด้านและโดยรวม ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น
1	การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้	2.58	0.60	ปานกลาง	4.40	0.61	มาก
2	การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ	2.50	0.64	น้อย	4.21	0.69	มาก
3	การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย	2.52	0.61	ปานกลาง	4.47	0.65	มาก
4	การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน	2.46	0.62	น้อย	4.60	0.59	มากที่สุด
5	การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน	2.44	0.59	น้อย	4.50	0.72	มาก
โดยรวม		2.50	0.61	น้อย	4.44	0.65	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 2.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ (\bar{X} = 2.58) การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย (\bar{X} = 2.52) และการร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ (\bar{X} = 2.50) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม

ร่วมทางความคิดและการวางแผน (\bar{X} = 4.60) การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน (\bar{X} = 4.50) และการอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย (\bar{X} = 4.47)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า รายด้านและโดยรวม ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น
1	การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้	2.51	0.53	ปานกลาง	4.46	0.71	มาก
2	การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ	2.64	0.51	ปานกลาง	4.54	0.65	มากที่สุด
3	การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย	2.66	0.51	ปานกลาง	4.51	0.66	มากที่สุด
4	การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้	2.49	0.51	น้อย	4.56	0.61	มากที่สุด
5	การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง	2.61	0.52	ปานกลาง	4.41	0.70	มาก
	โดยรวม	2.58	0.52	ปานกลาง	4.50	0.67	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย (\bar{X} = 2.66) การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ (\bar{X} = 2.64) และการอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง (\bar{X} = 2.61) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการ

ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ (\bar{X} = 4.56) การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ (\bar{X} = 4.54) และการดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย (\bar{X} = 4.51)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้ รายด้านและโดยรวม ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการสังเคราะห์ความรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น
1	การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน	2.56	0.65	ปานกลาง	4.53	0.53	มากที่สุด
2	การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง	2.45	0.68	น้อย	4.52	0.58	มากที่สุด
3	การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์	2.53	0.65	ปานกลาง	4.42	0.72	มาก
4	การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน	2.50	0.65	น้อย	4.43	0.61	มาก
	โดยรวม	2.51	0.65	ปานกลาง	4.48	0.61	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน (\bar{X} = 2.56) การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ (\bar{X} = 2.53) และการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน (\bar{X} = 2.50) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้ โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.53$) การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.52$) และการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.43$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ รายด้านและโดยรวม ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S. D.	ระดับความคิดเห็น
1	การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร	2.68	0.58	ปานกลาง	4.32	0.69	มาก
2	การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย	2.60	0.56	ปานกลาง	4.34	0.70	มาก
3	การร่วมกันประเมินการเรียนรู้	2.50	0.57	น้อย	4.51	0.69	มากที่สุด
4	การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้	2.45	0.55	น้อย	4.52	0.80	มากที่สุด
5	การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้	2.48	0.57	น้อย	4.30	0.73	มาก
โดยรวม		2.54	0.56	ปานกลาง	4.40	0.72	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร ($\bar{X} = 2.68$) การ

จัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย (\bar{X} = 2.60) และการร่วมกันประเมินการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.50) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.52) การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.51) และการจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย (\bar{X} = 4.34)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แสดงดังตาราง 11 ถึง ตาราง 16

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้าน ที่	องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา	4.53	2.55	0.772	3
2	ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา	4.44	2.50	0.775	2
3	ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4.50	2.58	0.742	4
4	ด้านการสังเคราะห์ความรู้	4.48	2.51	0.783	1
5	ด้านการสรุปและประเมินผลการ เรียนรู้	4.40	2.54	0.731	5

จากตาราง 11 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ขององค์ประกอบองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ 2) ด้านการทำ

ความเข้าใจกับปัญหา 3) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา 4) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อเก็บข้อมูลในการร่างการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ต่อไป

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา	4.65	2.65	0.759	3
2	การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา	4.56	2.47	0.847	1
3	การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม	4.53	2.50	0.808	2
4	การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ	4.51	2.59	0.739	6
5	การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา	4.38	2.47	0.772	5
6	การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา	4.41	2.55	0.734	7
7	การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด	4.63	2.64	0.752	4

จากตาราง 12 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหาเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา 2) การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม 3) การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา 4) การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด 5) การอธิบายองค์ประกอบ

และความต้องการของปัญหา 6) การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ และ 7) การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหาดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้	4.40	2.58	0.706	4
2	การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ	4.21	2.50	0.686	5
3	การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย	4.47	2.52	0.771	3
4	การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน	4.60	2.46	0.871	1
5	การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน	4.50	2.44	0.847	2

จากตาราง 13 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหาเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน 2) การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน 3) การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย 4) การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ และ 5) การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้	4.46	2.51	0.779	2
2	การศึกษาจากเอกสารตำรา สื่ออื่น ๆ	4.54	2.64	0.722	3
3	การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.51	2.66	0.694	4
4	การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้	4.56	2.49	0.832	1
5	การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง	4.41	2.61	0.689	5

จากตาราง 14 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ 2) การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ 3) การศึกษาจากเอกสารตำรา สื่ออื่น ๆ 4) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ 5) การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นราย
ด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้
ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการสังเคราะห์ความรู้	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมา อภิปราย องค์ประกอบของปัญหาที่ กำหนดให้	4.53	2.56	0.767	3
2	การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน	4.52	2.45	0.842	1
3	การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไป ปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง	4.42	2.53	0.747	4
4	การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหา ตามสถานการณ์	4.43	2.49	0.779	2

จากตาราง 15 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการ
จำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้ เรียงจาก
มากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน 2) การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มา
ใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ 3) การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ และ 4) การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่าง
ต่อเนื่อง

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นราย
ด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการ
เรียนรู้ ดังนี้

ข้อ	ตัวบ่งชี้ ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1	การประเมินผลงานและการจัดการ เรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อย เพียงไร	4.32	2.68	0.615	5
2	การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอ ผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย	4.34	2.60	0.667	4
3	การร่วมกันประเมินการเรียนรู้	4.51	2.50	0.803	2
4	การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ ที่ได้จากการเรียนรู้	4.52	2.45	0.844	1
5	การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและ ประเมินผลการเรียนรู้	4.30	2.48	0.737	3

จากตาราง 16 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการ
จำเป็นรายด้านของตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการ
เรียนรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
2) การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ 3) การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้ 4) การ
จัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย และ 5) การประเมินผลงาน
และการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น
ฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ใช้ในสร้างแบบ
สัมภาษณ์เพื่อการศึกษา Best Practice จำนวน 2 กรณี เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 28

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 2 โรงเรียน ๆ 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และ 2) โรงเรียนเลิงนกทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มาเป็นกรอบในการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และผู้วิจัยขอเสนอผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา

จากการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

1.1 โรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ความจำเป็น และสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างเข้มแข็ง โดยสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ผู้สอนควรสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน โดยอาจเป็นการแนะนำแนวทาง ยกตัวอย่างสถานการณ์ หรือถามคำถามที่ให้เกิดข้อสงสัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรเปิดโอกาสเลือกพื้นที่และเสนอปัญหาที่หลากหลาย และสามารถแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ซึ่งก่อนที่จะกำหนดปัญหานั้น ครูผู้สอนควรทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเสียก่อน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดปัญหา ซึ่งต้องเหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

1.2 โรงเรียนเลิงนกทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“นักเรียนจะต้องสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมที่ได้เรียนมาแล้ว ถ้าเป็นงานกลุ่มควรกำหนดปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ผู้สอนควรจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้และเกิดความสนใจที่ค้นคำตอบ”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ต้องเป็นปัญหาที่ดึงดูดผู้เรียนให้ค้นหาความเข้าใจแนวคิดที่ลึกซึ้งมากขึ้น มีความท้าทายสามารถเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์จริง กระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้รู้สึกสนใจ อยากค้นหาตอบจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปข้อเสนอแนะ ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา ดังนี้ 1) การสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน 2) การเปิดโอกาสเลือกเฟ้นและเสนอปัญหาที่หลากหลาย 3) สนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์

2. ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา

จากการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

2.1 โรงเรียนโยธินวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจถ้อยคำต่าง ๆ ในปัญหาแยกแยะให้ออกว่าสิ่งที่ต้องการหาคืออะไร ข้อมูลและเงื่อนไขกำหนดให้มีอะไรบ้าง เพียงพอที่จะหาคำตอบได้หรือไม่”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่อยากรู้”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรเน้นให้เกิดการระดมสมอง เพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ โดยมีครูผู้สอนคอยดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้อง”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

2.2 โรงเรียนเลิงนกทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ายังไม่รู้อะไรและอะไรคือสิ่งที่ต้องการศึกษา บางครั้งครูอาจต้องทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้วเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ยังไม่รู้และต้องศึกษาเพิ่ม”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ครูอาจตั้งคำถามนำอธิบายสถานการณ์ปัญหา บอกสิ่งที่ต้องการรู้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องและแนะนำประเด็นเพิ่มเติม”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปข้อเสนอแนะ ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา ดังนี้ 1) กระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่อยากรู้ 2) การระดมสมองเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ 3) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ายังไม่รู้อะไรและอะไรคือสิ่งที่ต้องการศึกษา 4) การทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องเรียนรู้

3. ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

จากการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

3.1 โรงเรียนโยธินวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ควรให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้หรือข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งประเมินความถูกต้องโดยอาศัยสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยมีการกำหนดกติกา วางเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะและอำนวยความสะดวก”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

3.2 โรงเรียนเลิงนงทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ควรให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการศึกษาค้นคว้า และดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมตามประเด็นที่ต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“หลังจากที่ทำความเข้าใจปัญหาแล้ว นักเรียนจะต้องแบ่งมอบหน้าที่กัน ภายในกลุ่มจัดเรียงลำดับการทำงานให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหา กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน และระยะเวลาให้ชัดเจน แล้วจึงเริ่มศึกษาค้นคว้าและบันทึกผล”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ครูจะต้องช่วยอำนวยความสะดวก จัดหาทรัพยากรแนะนำแหล่งเรียนรู้และ ตรวจสอบความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปข้อเสนอแนะ ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ 1) ค้นคว้าหาความรู้หรือข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งประเมินความถูกต้องโดยอาศัยสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ 2) ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน 3) กำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย 4) การวางแผนการศึกษาค้นคว้า และดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมตามประเด็น 5) การจัดเรียงลำดับการทำงานให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหา

4. ด้านการสังเคราะห์ความรู้

จากการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสังเคราะห์ความรู้ ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

4.1 โรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“นักเรียนจะต้องฝึกการทำงานเป็นทีม และให้โอกาสเพื่อนได้แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนแต่ละคนสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปทบทวนและตรวจสอบความถูกต้อง”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรมีครูผู้สอนถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเกิดความคิดรวบยอด”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

4.2 โรงเรียนเลิงนงทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“สมาชิกในกลุ่มนำความรู้หรือประเด็นค้นพบมานำเสนอภายในกลุ่ม เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่ สามารถตอบคำถามที่อยากรู้ได้ครบทุกประเด็นหรือยัง ในกรณีที่ยังไม่สมบูรณ์จะต้องหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อตอบคำถามให้ได้โดยไม่มีข้อสงสัย”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ครูอาจจะช่วยตั้งคำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอด ในขั้นตอนนี้ใช้ควรมังกรกราฟิก (Graphic organizer) เป็นเครื่องมือช่วยสังเกต เปรียบเทียบ แยกแยะ จัดประเภท การเรียงลำดับ และรวบรวมข้อมูล”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปข้อเสนอแนะ ด้านการสังเคราะห์ความรู้ ดังนี้ 1) การฝึกการทำงานเป็นทีม และให้โอกาสเพื่อนได้แสดงความคิดเห็น 2) การถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเกิดความคิดรวบยอด 3) สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป 4) นำเสนอภายในกลุ่ม เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่ 5) ตั้งคำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอด

5. ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

5.1 โรงเรียนโยธินวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“ให้นักเรียนจัดทำเอกสารหรือชิ้นงาน สำหรับนำเสนอองค์ความรู้ที่ค้นพบใหม่ต่อเพื่อนหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ ในการนำเสนอต้องเปิดโอกาสให้ผู้ฟังสามารถซักถามประเด็นที่สงสัย หรือสนับสนุนแนวคิดได้”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเลือกวิธีที่จะนำเสนอสู่ภายนอก โดยผ่านความเห็นชอบจากครูผู้สอนในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในการนำเสนอ”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำองค์ความรู้ที่ได้ไปนำเสนอตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้เพื่อเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ โดยครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้จากการดำเนินงานของผู้เรียนตามสภาพจริง”

(ครู, วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

5.2 โรงเรียนเลิงนกทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

“เมื่อได้คำตอบที่ชัดเจนแล้ว สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ พร้อมทั้งประเมินประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่ม ประเมิน

ตนเองด้านความรู้ใหม่ที่ต่อยอดจากความรู้เดิม ทักษะการคิดวิเคราะห์พร้อมทั้งเตรียมเผยแพร่หรือนำเสนอให้บุคคลอื่นทราบ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่า ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

“ควรให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมกันประเมินผลงาน”

(ครู, วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 : การสัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปข้อเสนอแนะ ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) จัดทำเอกสารหรือชิ้นงาน สำหรับนำเสนอองค์ความรู้ที่ค้นพบใหม่
- 2) การนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย
- 3) การนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่
- 4) การประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

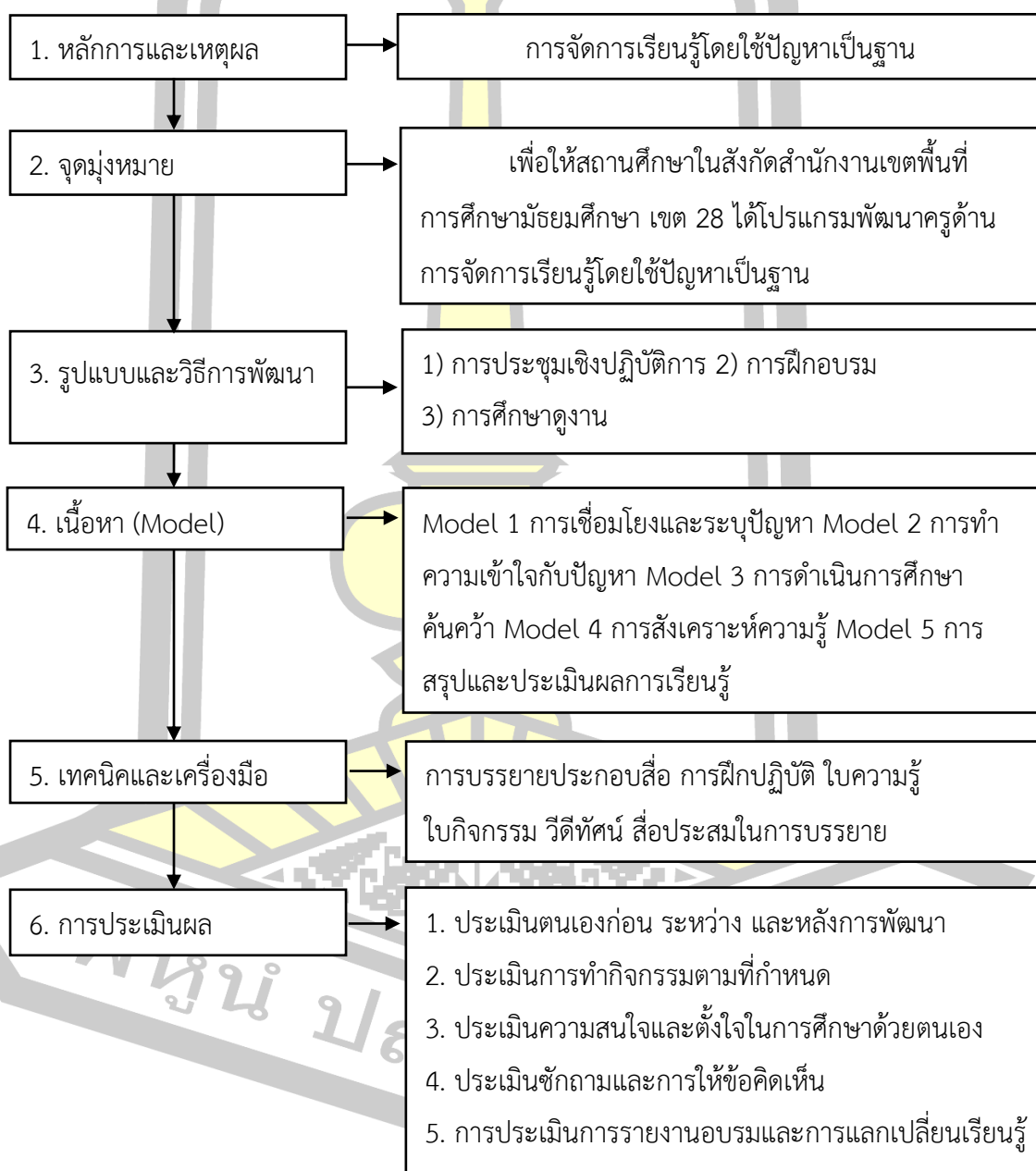
ตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก ระยะที่ 1 และผลการศึกษาวិธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจากสถานศึกษาและบุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นำมาร่างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ดังนี้

ร่างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เพื่อนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความ
เหมาะสม เพื่อนำมาจัดทำคู่มือและใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ในสภาพจริงในสถานศึกษา ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ร่างประกอบโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา การจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดูแลสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมือง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาสิ่งแวดล้อม รักประเทศชาติท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4)

ทักษะการคิดเป็นทักษะที่ควรปลูกฝังในตัวผู้เรียนการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนให้มีทักษะการคิดและทักษะในการตัดสินใจ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถปรับแก้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการคิดจึงมีความสำคัญมากในการเป็นพื้นฐานสำหรับการเลือกและการตัดสินใจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ความคิด พบปัญหา การเลือก การตัดสินใจ เพื่อให้ได้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องพอใจหรือแก้ไขปัญหได้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญตลอดเวลา การใช้ความคิดและการวิเคราะห์หาเหตุผลในการแก้ปัญหา โดยต้องตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการคิดที่ต้องประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน การฝึกใช้ความคิดหรือฝึกกระบวนการคิดอย่างมีระบบระเบียบประกอบด้วยเหตุและผลเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสมองในการคิด แต่พบว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกันปัญหาหลักของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่าการใช้การสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันทำให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพขาด

การปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ในการตัดสินใจนอกจากนั้นวิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการบอกความรู้ โดยยิววิชาเป็นตัวตั้ง ไม่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 12)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจโลกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 5)

กระบวนการคิดของเด็กไทยผ่านระบบการศึกษาที่ตกต่ำ และล่าช้าส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องสำคัญซึ่งได้มีผู้แสดงความคิดเห็น ทักษะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ของเด็กไทยไว้มากมาย จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ของเด็กอยู่แค่ระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่มาก เปรียบเทียบกับต่างชาติด้วยแล้ว เพราะจากการประเมินของ PISA ด้านความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ปรากฏว่าเด็กไทยได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จึงไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกที่ว่าทำไมคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตเด็กไทยจึงตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (สิทธิพล อาจอินทร์, 2554 : 72) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และเมื่อพิจารณาระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 90 มีคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งปัญหาคุณภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเป็นไปเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ (ณัฐภัสสร เหล่าเนตร, 2552 : 34) ที่ได้พิจารณาปรากฏการณ์เด็กไทยสอบตกยกประเทศ จากผลสอบโอเน็ต (O-NET) โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์-อังกฤษ ทำได้ไม่ถึงร้อยละ 20 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้อันหนักหน่วงของเด็กในปัจจุบันที่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ โจทย์ที่สำคัญคือเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนแบบท่องจำ ทำให้เด็กไทยขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

โดยได้พิจารณาจากรายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พ.ศ. 2555-2556 (The Global Competitiveness Report 2012-2013) ได้จัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน อยู่ในกลุ่มสุดท้ายอันดับที่ 8 เป็นกลุ่มที่มีคะแนนต่ำที่สุด และมองว่าการศึกษาไทยอาจต้องยอมให้เด็กคิดเอง ทำเอง และกระตุ้นความอยากรู้ อยากเรียนรวมทั้งสอนให้อ่านหนังสือเป็นด้วย ปัญหาการจัดการเรียนแบบดังกล่าวแม้แต่ การเรียนการสอนแบบที่เรียนแต่ในห้อง นอกจากไม่เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงที่สามารถนำมาปฏิบัติ นำมาใช้ในชีวิตได้แล้ว ยังสร้างความเห็นแก่ตัว ที่จะต้องเป็นผู้ชนะในกลุ่มแข่งขันทางการศึกษา จึงเกิดภาวะที่เรียนหนังสือจนไม่รู้จักรมนุษย์ ไม่รู้จักโลก ขนาดเรียนหนักจากห้องเรียนแล้วก็ยังต้องไปทวนวิชาเพิ่มเติมอีก เป็นความทุกข์ที่เกิดจากการศึกษากันทั่วบ้านทั่วเมือง จากที่กล่าวมาข้างต้นคือความจริงที่เป็นปัญหาของการศึกษาไทยในปัจจุบัน ซึ่งทางผู้ศึกษาเองก็เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาดังกล่าว มีคำกล่าวให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาคือการจุดประกายความคิดไม่ใช่แค่การยัดอะไรลงสมอง” การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นเช่นนั้นคือให้ผู้เรียน เรียนโดยรับความรู้ เนื้อหา สูตรต่าง ๆ นำไปพักไว้ในหัว เพียงเพื่อรอวันสอบ แต่หลังจากสอบเสร็จแล้วความรู้ที่ว่านั้นก็สูญหายไปอยู่ไหน ไม่มีการตกผลึกทางความคิด ไม่มีการสร้างสรรค์และจินตนาการ ทั้งหมดที่กล่าวมาจำเป็นอย่างไรที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าปล่อยไว้เรื้อรังผลที่เด็บบวันจะตกต่ำลงเรื่อยๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 มีมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ในการพัฒนาตามนโยบาย/กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยต้องจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจน ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28, 2560 : 5)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาด้านการคิด เป็นการให้ผู้เรียนค้นพบเหตุผลด้วยตนเอง จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจที่สูงขึ้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ได้พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

รูปแบบและวิธีการพัฒนา

รูปแบบและวิธีการพัฒนา จะใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถนำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ซึ่งวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมได้แก่

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. การฝึกอบรม
3. การศึกษาดูงาน

เนื้อหา

เมื่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุญาตให้นำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มาดำเนินการได้แล้ว ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามเนื้อหา ดังต่อไปนี้

โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วยเนื้อหา 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การเชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) การทำความเข้าใจกับปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
- 4) การสังเคราะห์ความรู้ และ 5) การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้
 1. การเชื่อมโยงและระบุปัญหา ประกอบด้วย
 - 1.1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
 - 1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา
 - 1.3 การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำ

ติดตาม

- 1.4 การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
- 1.5 การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
- 1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
- 1.7 การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด
2. การทำความเข้าใจกับปัญหา ประกอบด้วย
- 2.1 การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
- 2.2 การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
- 2.3 การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
- 2.4 การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
- 2.5 การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน
- 3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย
- 3.1 การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
- 3.2 การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
- 3.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 3.4 การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่
- กำหนดให้
- 3.5 การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง
- 4 การสังเคราะห์ความรู้ ประกอบด้วย
- 4.1 การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
- 4.2 การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
- 4.3 การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
- 4.4 การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหตาม
- สถานการณ์
- 5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
- 5.1 การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร
- 5.2 การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
- 5.3 การร่วมกันประเมินการเรียนรู้
- 5.4 การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
- 5.5 การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

เทคนิคและเครื่องมือ

การบรรยายประกอบสื่อ การฝึกปฏิบัติ ใบความรู้ ใบกิจกรรม วีดิทัศน์ สื่อประสมใน การบรรยาย (Power Point) และฝ่ายดำเนินการควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์/สื่อที่จำเป็นที่ใช้ในการพัฒนา อาทิ คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ เครื่องฉายภาพสามมิติ เอกสาร วีซีดี และวัสดุ สำนักงานที่จำเป็นอื่นๆ หรือตามที่วิทยากรขอร้องโดยจัดเตรียมให้พร้อมก่อนการพัฒนา

การประเมินผล

1. ประเมินตนเองก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา
2. ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
3. ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง
4. ประเมินซักถามและการให้ข้อคิดเห็น
5. การประเมินการรายงานอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

Module 1 การเชื่อมโยงและระบุปัญหา

หลักการ

การเชื่อมโยงและระบุปัญหา หมายถึง การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา การจัดกิจกรรมให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเชื่อมโยงและระบุปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะการเชื่อมโยงและระบุปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการเชื่อมโยงและระบุปัญหามาไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา
3. การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม
4. การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
5. การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
6. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
7. การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของการเชื่อมโยงและระบุปัญหา ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา 2) การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา 3) การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม 4) การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 5) การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา 6) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา 7) การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด
2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา
3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการเชื่อมโยงและระบุปัญหาในการทำงานที่ดี เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง
4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้
3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

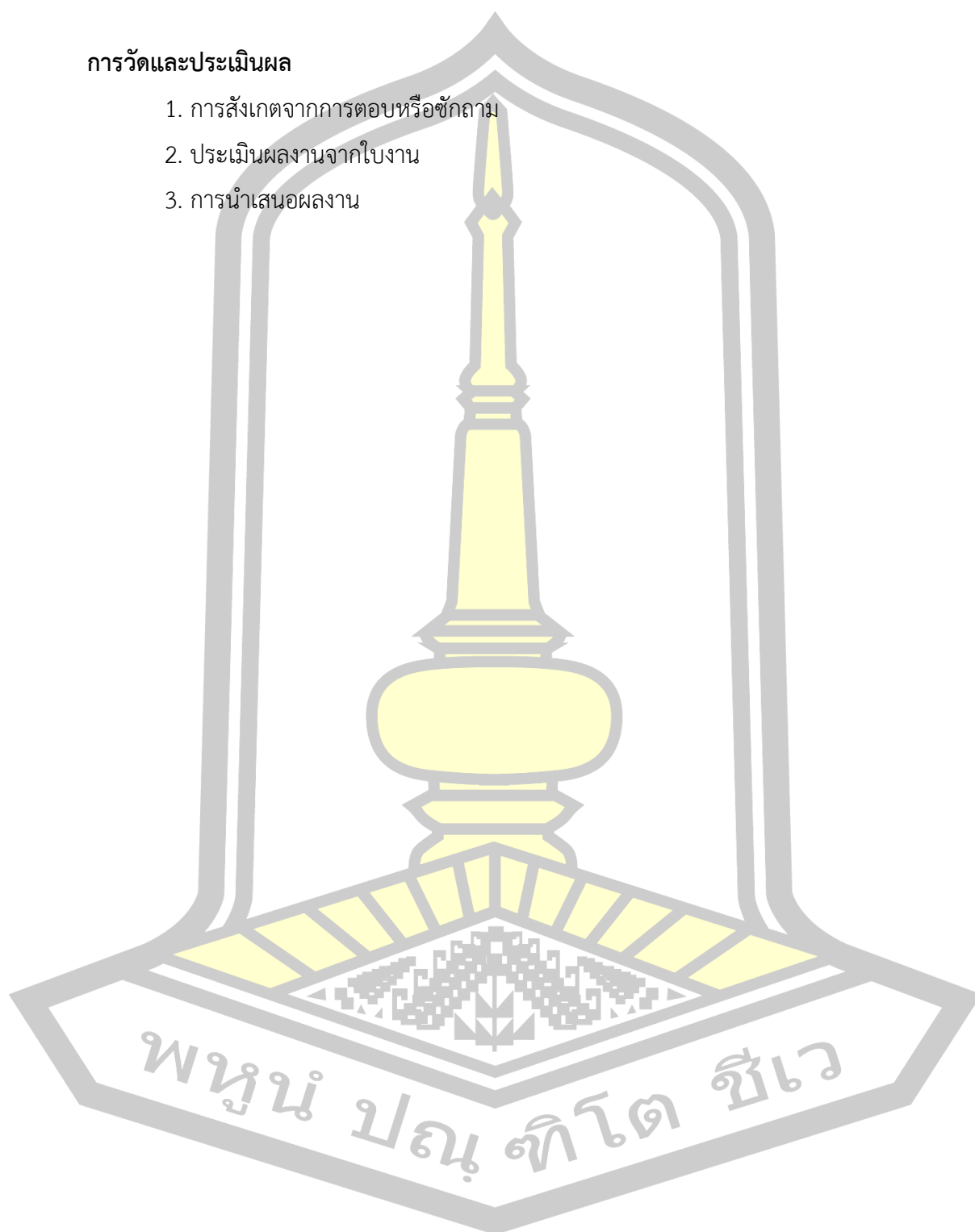
สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน

5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 2 การทำความเข้าใจกับปัญหา

หลักการ

การทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการทำความเข้าใจกับปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการทำความเข้าใจกับปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการทำความเข้าใจกับปัญหา นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
2. การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
3. การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
4. การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
5. การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการทำความเข้าใจกับปัญหา
- ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ 2) การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ 3) การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย 4) การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน 5) การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญ
ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับปัญหา ในการทำงานที่ดี
เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้
การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือ
โรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการ
แลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของ
ตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและ
ข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา
ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 3 การทำความเข้าใจกับปัญหา

หลักการ

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน การศึกษาจากเอกสาร ตำราหรือสื่ออื่นๆ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการทำความเข้าใจกับปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการทำความเข้าใจกับปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการทำความเข้าใจกับปัญหามาไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
2. การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้
5. การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการทำความเข้าใจกับปัญหา
- ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ 2) การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
- 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4) การระดมสมอง
- เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ 5) การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญ
ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับปัญหาในการทำงานที่ดี
เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้
การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือ
โรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการ
แลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของ
ตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนามีความรู้มากขึ้นเพียงใดและ
ข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา
ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 4 การสังเคราะห์ความรู้

หลักการ

การสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการสังเคราะห์ความรู้
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการสังเคราะห์ความรู้
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการสังเคราะห์ความรู้ นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
3. การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
4. การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของการสังเคราะห์ความรู้ ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย 2) การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน 3) การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง 4) การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์
2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการสังเคราะห์ความรู้

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการสังเคราะห์ความรู้ ในการทำงานที่ดีเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนางานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

หลักการ

การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้อภิปรายและสรุปเป็นหลักการประเมินผลการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร
2. การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
3. การร่วมกันประเมินการเรียนรู้
4. การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
5. การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร 2) การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย 3) การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ 4) การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ 5) การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษาวิธีทัศน์เกี่ยวกับการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ในการทำงานที่ดีเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนางานที่ทางวิทยากรกำหนดให้
การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนามีความรู้มากขึ้นเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วิธีทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

ตอนที่ 3 การตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผู้วิจัยนำการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แสดงดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	หลักการและเหตุผล	4.60	0.55	มากที่สุด
2	จุดมุ่งหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด
3	ขั้นตอนดำเนินการ			
	3.1 ขั้นวางแผน (Plan)	4.40	0.55	มาก
	3.2 ขั้นดำเนินการ (Do)	4.80	0.45	มากที่สุด
	3.3 ขั้นตรวจสอบ (Check)	4.20	0.45	มาก
	3.4 ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act)	4.40	0.55	มาก
4	วิธีการพัฒนา			
	4.1 การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.2 การศึกษาด้วยตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.3 การประชุมปฏิบัติการ	4.40	0.55	มาก
	4.4 การเป็นพี่เลี้ยง	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.5 การสอนแนะ	4.40	0.55	มาก
5	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน			

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	5.2 ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.3 ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4.60	0.55	มากที่สุด
	5.4 ด้านการสังเคราะห์ความรู้	4.40	0.55	มาก
	5.5 ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
6	การประเมินผล	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.53	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$), (S.D = 0.52) สามารถนำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ได้

ผู้วิจัยนำผลการประเมินความเหมาะสม ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นของร่างโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มาปรับปรุงตามคำแนะนำ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจให้คำแนะนำ จัดทำเป็นคู่มือโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โปรแกรมฉบับสมบูรณ์ รายละเอียดตามภาคผนวก โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษได้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

สรุปผล

1. สภาพปัจจุบันองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา (\bar{X} = 2.59) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา (\bar{X} = 2.55) และด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.54)

สภาพที่พึงประสงค์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับระดับมากทุกด้าน โดยเรียง

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา (\bar{X} = 4.53) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา (\bar{X} = 4.49) และด้านการสังเคราะห์ความรู้ (\bar{X} = 4.47)

ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และลำดับความต้องการจำเป็นรายด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ (PNI_{modified} = 0.783) 2) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา (PNI_{modified} = 0.775) 3) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา (PNI_{modified} = 0.772) 4) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า (PNI_{modified} = 0.742) และ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ (PNI_{modified} = 0.731)

2. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ส่วนประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การประเมินผล Model การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 Model ได้แก่ Model 1 ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา Model 2 ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา Model 3 ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า Model 4 ด้านการสังเคราะห์ความรู้ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ และ Model 5 ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า มีความต้องการโดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ 2) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา 3) ด้านการ

เชื่อมโยงและระบุปัญหา 4) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความเห็นของ (ทิตินา แคมมณี 2545 : 37) ที่มีความเห็นว่าการบวนการที่ช่วยให้เกิดการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ได้แก่ การสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้การสังเกต สร้างความสงสัย เกิดความอยากรู้คำตอบและแสวงหาคำตอบ โดยการตั้งสมมุติฐาน การรวบรวม ข้อมูลการพิจารณาข้อมูล และการสรุปข้อมูลได้ จากการทดสอบคำตอบและการสรุปคำตอบ และ สอดคล้องกับ (ชนาธิป พรกุล 2554 : 28) ได้สรุปความเห็นด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ไว้ว่า เป็นการคิดเรื่องสำคัญที่มีความซับซ้อนและไม่ต้องการให้เกิดความผิดพลาด ประกอบด้วย ขั้นตอนการเรียนรู้ด้านการคิดไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุประเด็นปัญหาในการคิด 2) ประมวลข้อมูลที่ เกี่ยวข้องจากการคิดกว้าง ลึกซึ้ง คิดอย่างละเอียด คิดอย่างมีเหตุผล คิดชัดเจน คิดละเอียด คิดไกล คิดถูกทาง คิดหลากหลาย 3) วิเคราะห์ข้อมูล 4) พิจารณาทางเลือก โดยพิจารณาข้อมูล โดยใช้หลัก เหตุผลและระบุทางเลือกที่หลากหลาย 5) ลงความเห็นตัดสินใจทำนายอนาคต โดยประเมินทางเลือก และใช้เหตุผลคิดคุณค่า ซึ่งมีหลักในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง เพื่อให้ ผู้เรียนผู้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองตามลำดับ สอดคล้องกับ (โกวิวัฒน์ เทศบุตร, 2560 : 8) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของครูโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนักและการกระตุ้นแรงบันดาลใจ 2) การให้ความรู้เกี่ยวกับการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ 3) การนำแนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินา ราชปัญญา (2562 : 122) ได้ศึกษาการ พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (TBL) สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นภาระงาน ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ใน ระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัญชลี เปี่ยมดี (2563 : 214) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาราย

องค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ จากนั้นนำผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ไปหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร วงศ์ศรีเผือก (2563 : 121) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับวิธีการเสริมสร้าง ได้แก่ การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรม การเป็นพี่เลี้ยงชี้แนะและสอนงาน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การนิเทศ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นได้ตามลำดับ คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน

2. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีส่วนประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหา 5) เทคนิคและเครื่องมือ 6) การประเมินผล Model การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 Model ได้แก่ Model 1 ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา Model 2 ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา Model 3 ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า Model 4 ด้านการสังเคราะห์ความรู้ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ และ Model 5 ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติมา ราช

ปัญญา (2562 : 122) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (TBL) สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหาและสาระสำคัญ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัญชลี เปี่ยมดี (2563 : 214) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา ประเมินผลโปรแกรม แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2 การอบรม ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระยะที่ 4 การประเมินผล ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 86 ชั่วโมงและการผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านและผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร วงศ์ศรีเผือก (2563 : 121) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ โปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และคู่มือการใช้โปรแกรม โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรม คือ หลักการ วัตถุประสงค์แนวคิดการพัฒนา เนื้อหา โครงสร้างกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการเสริมสร้าง สื่อ และการวัดประเมินผล ประกอบด้วย 4 Module คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผลผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

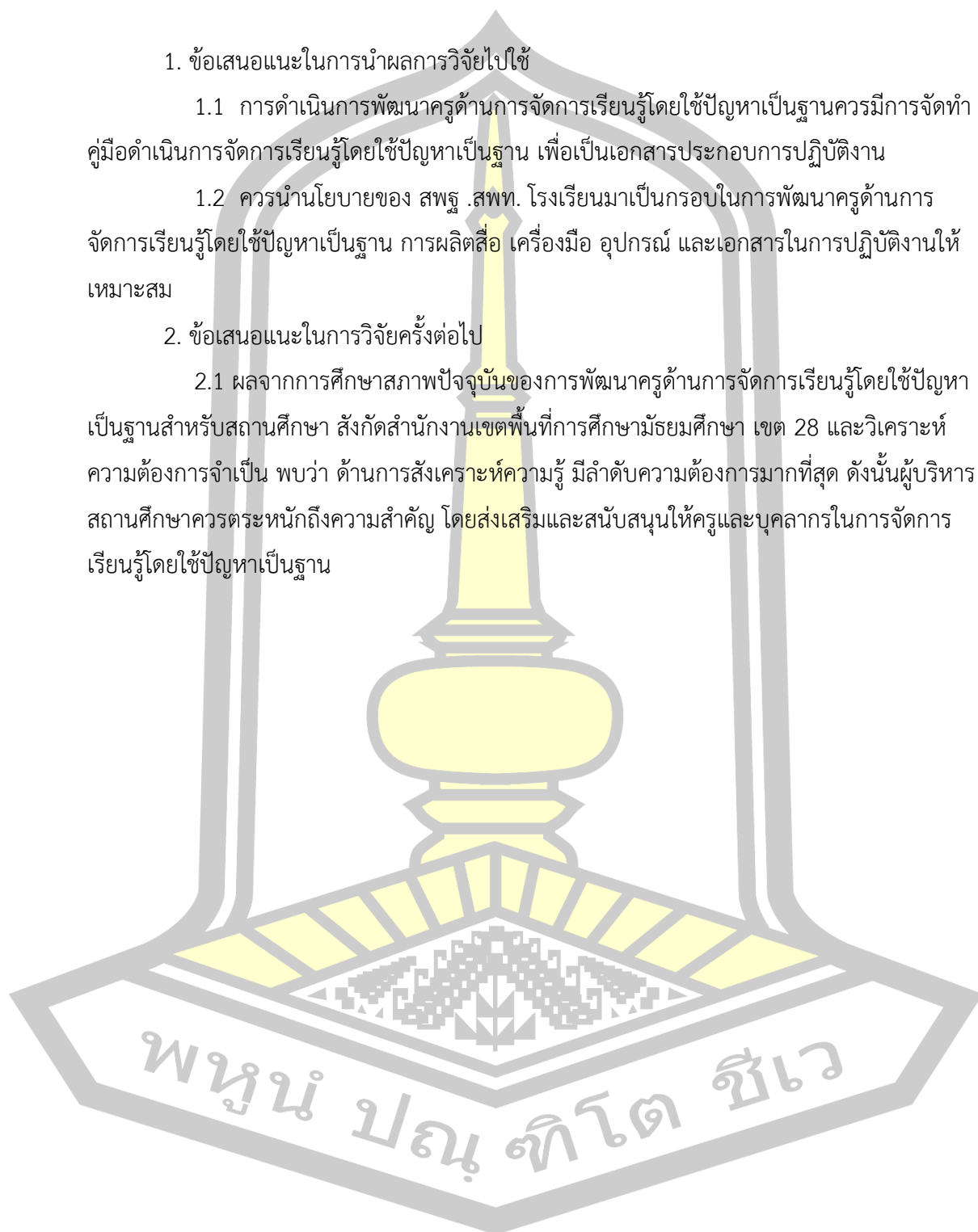
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานควรมีการจัดทำคู่มือดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน

1.2 ควรนำนโยบายของ สพฐ .สพท. โรงเรียนมาเป็นกรอบในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การผลิตสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเอกสารในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการสังเคราะห์ความรู้ มีลำดับความต้องการมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ นิยมศิลป์. (2542). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัลยากร กลายสุข. (2542). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สองสถาบันราชภัฏจันทรเกษม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารองค์กร คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- กิตติมา เจริญศิริ. (2546). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ท็อป.
- โกวัฒน์ เทศบุตร. (2560). “การพัฒนาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา”. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 23(ฉบับพิเศษ), 328-341, มกราคม.
- จงกลณี ชุตติมาเทวินทร์. (2542). *การฝึกอบรมเชิงพัฒนา*. กรุงเทพฯ : พี. เอ. ลีฟวิง.
- แจ่มนภา ล้ำจุมจัง. (2559). *แนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด : ทฤษฎีและการนำไปใช้*. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- ชุตติมา ราชปัญญา. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (TBL) สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2546). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). *การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : บริษัทสหมิตรพริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ณัฐภัสสร เหล่าเนตร์. (2552). *การออกแบบกระบวนการเรียนรู้แบบย้อนกลับ Backward Design สู่
แผนการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- दनัย เทียนพุดิ. (2545). *การบริหารทรัพยากรบุคคลคู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : นาโกต้า.
- ถวิล มาตรฐาน. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ : เสม
ธรรม.
- ทิพากร กิ่งมิ่งแฮ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์.
_____. (2547). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ คำเข้าเมือง. (2553). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นการจัด
กิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนากร วงศ์ศรีเผือก. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. ปรินญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒน
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ สีนสืบผล. (2542). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.

- นฤมล มณีงาม. (2547). *การพัฒนาโปรแกรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานตามหลักสูตรการเรียนรู้การรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ คำนับภา. (2536). *ปัญหาการพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัยพลศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2557). *การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ บุญญานุกฤษ. (2544). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา PROBLEM-BASED LEARNING*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี :: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิจิตร อุดตะโปน. (2550). *ชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่องการคิดวิเคราะห์*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2554). *การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน = Problem -Based Learning*. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). *การบริหารงานบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2546). “การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning)”. *วารสารวิชาการ* 5(2) : 11-17.

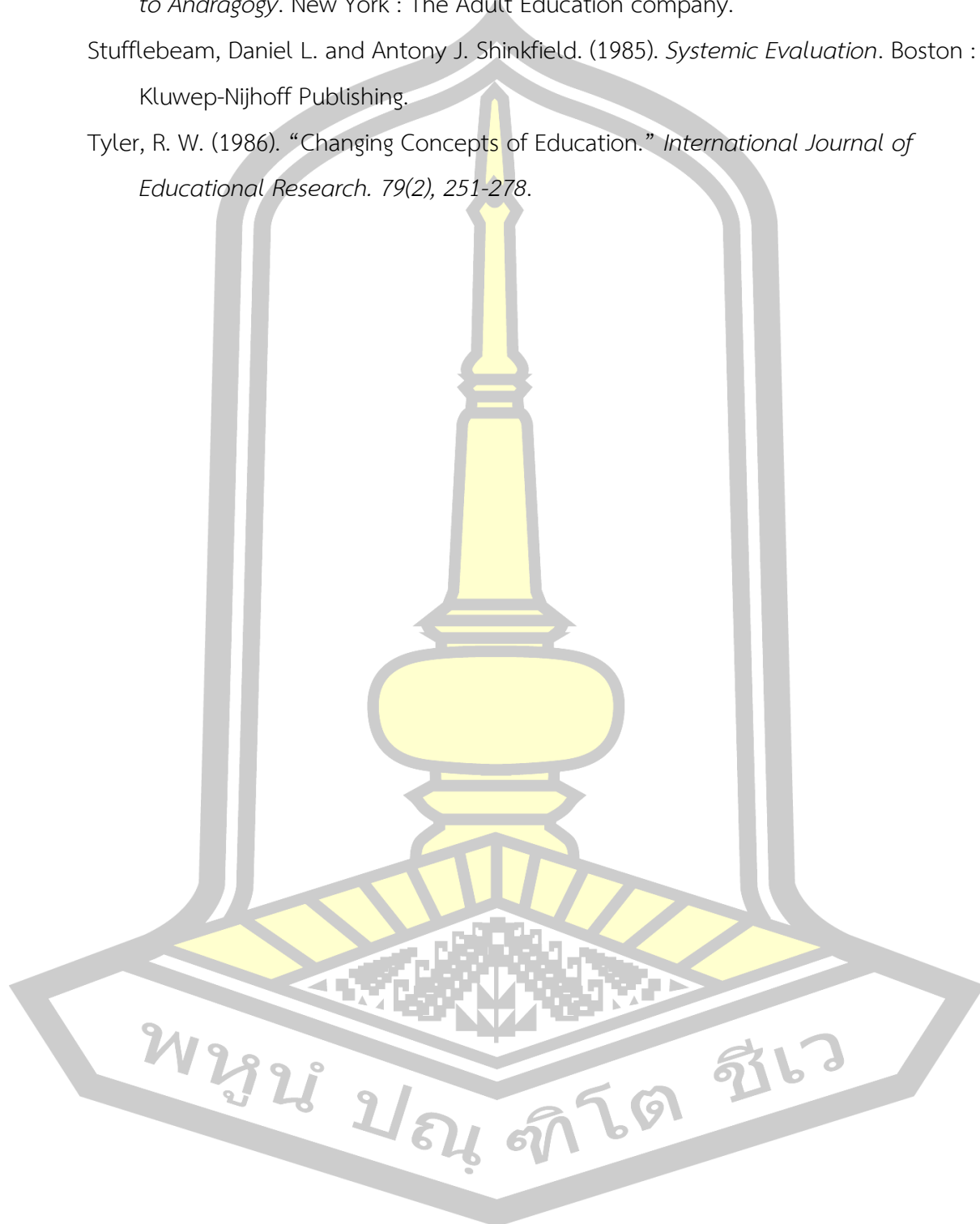
- มัชชลี เปี่ยมดี. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรียญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- เรวดี ทรงเที่ยง. (2548). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานของหัวหน้าช่างในศูนย์บริการรถยนต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.*
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). *การฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2550). *การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน : ในกระแสสังคมระยะเปลี่ยนผ่านและการปฏิรูป. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สมเชาว์ เกษประทุม. (2540). *รวมบทความทางวิชาการทางก้าวหน้าของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่.*
- สมาน รังสิโยภักดิ์. (2540). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2563. ยโสธร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : พรึทหวานกราฟิก.*
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). *คู่มือการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.ค.ศ กระทรวงศึกษาธิการ.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.*
- _____. (2551). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.*
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์”. *วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น* 16(1), 72–82.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.*

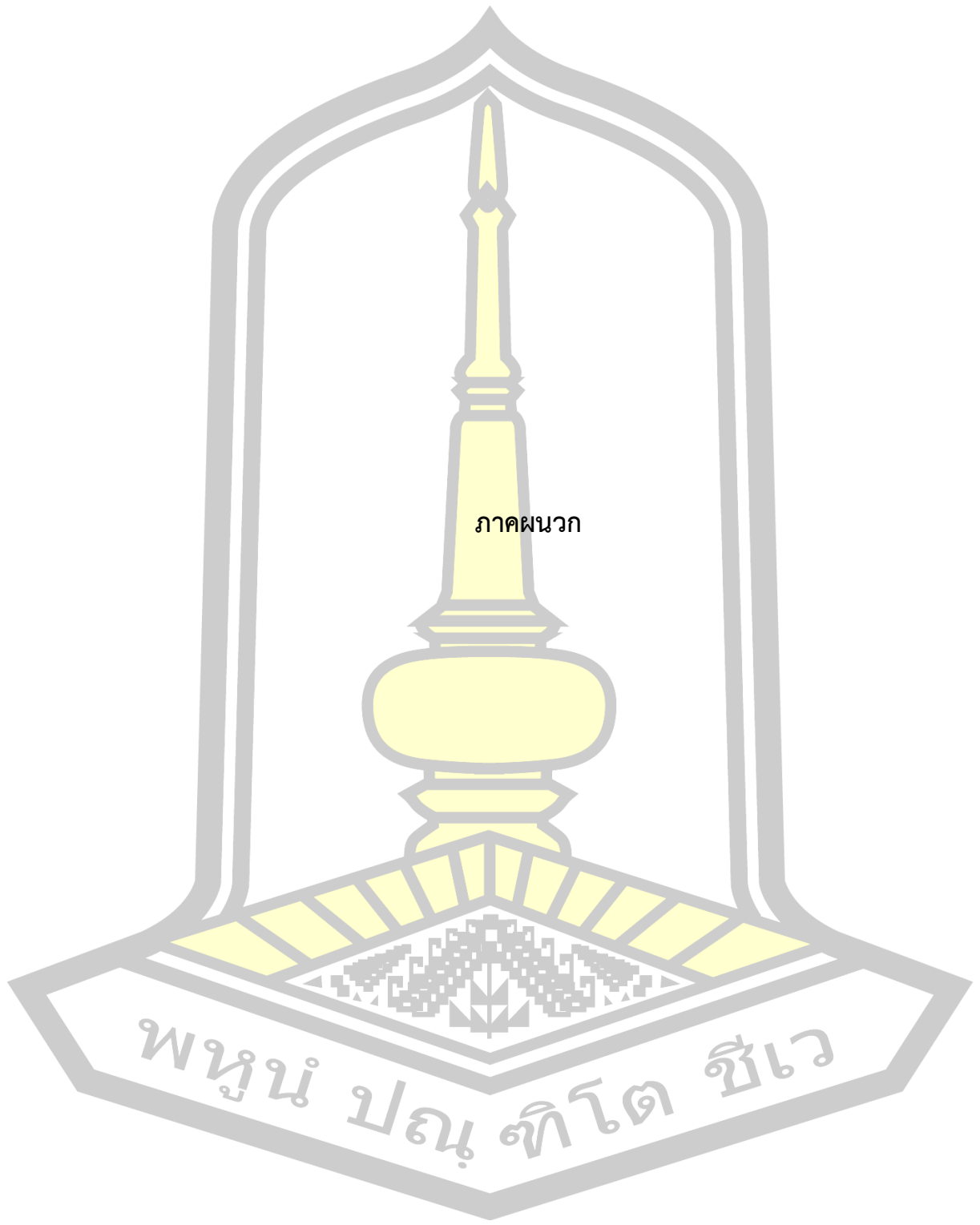
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา. (2544). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพัฒนาบุคลากรและฝึกอบรม*. มหาสารคาม : ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- หรรษา สุขกาล. (2543). *การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สังกัดทบวงมหา วิทยาลัย.
- อรุณ รักธรรม. (2537). *ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมขององค์กร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ออฟเซ็ท.
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวคิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- Barr, M.J. and Keating, L. A. (1985). *Developing Effective Student Services Programs : Systematic Approaches for Practitioners*. San Francisco : CA : Jossey Bass.
- Barr, M.J. and Keating, L. A. (1990). *Introduction : Elements of Program Development. in M.J. Barr, L.A. Keating and Associates. Developing Effective Student Services Program*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Beauchamp, R. H. (1975). *Education in Japan : A Source Book*. New York : Garland.
- Boone, E. J. (1992). *Developing Programs in Adult Education. Prospect Heights*. Brooklyn : Waveland Press.
- Boyle, Patrick G. (1981). *Planning Better Programs*. New York : Mc Graw-Hill Book Company.
- Caffarella, Rosemarys. (2002). *Planning: Programs for Adult Learners : A Practical Guide for Educators Trainers. and Staff Developers*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Evaluation, The Joint Committee on Standards for Educational. (1994). *The Program Evaluation Standards : How to Assess Evaluations of Education Programs*. 2nd ed, Thousand Oaks : Sage.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Houle, Cyrilo. (1996). *The Design of Education*. Sanfrancisco : Jossey-Bass Publishers.

Knowles, Malcolm S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education from Pedagog to Andragogy*. New York : The Adult Education company.

Stufflebeam, Daniel L. and Antony J. Shinkfield. (1985). *Systemic Evaluation*. Boston : Kluwep-Nijhoff Publishing.

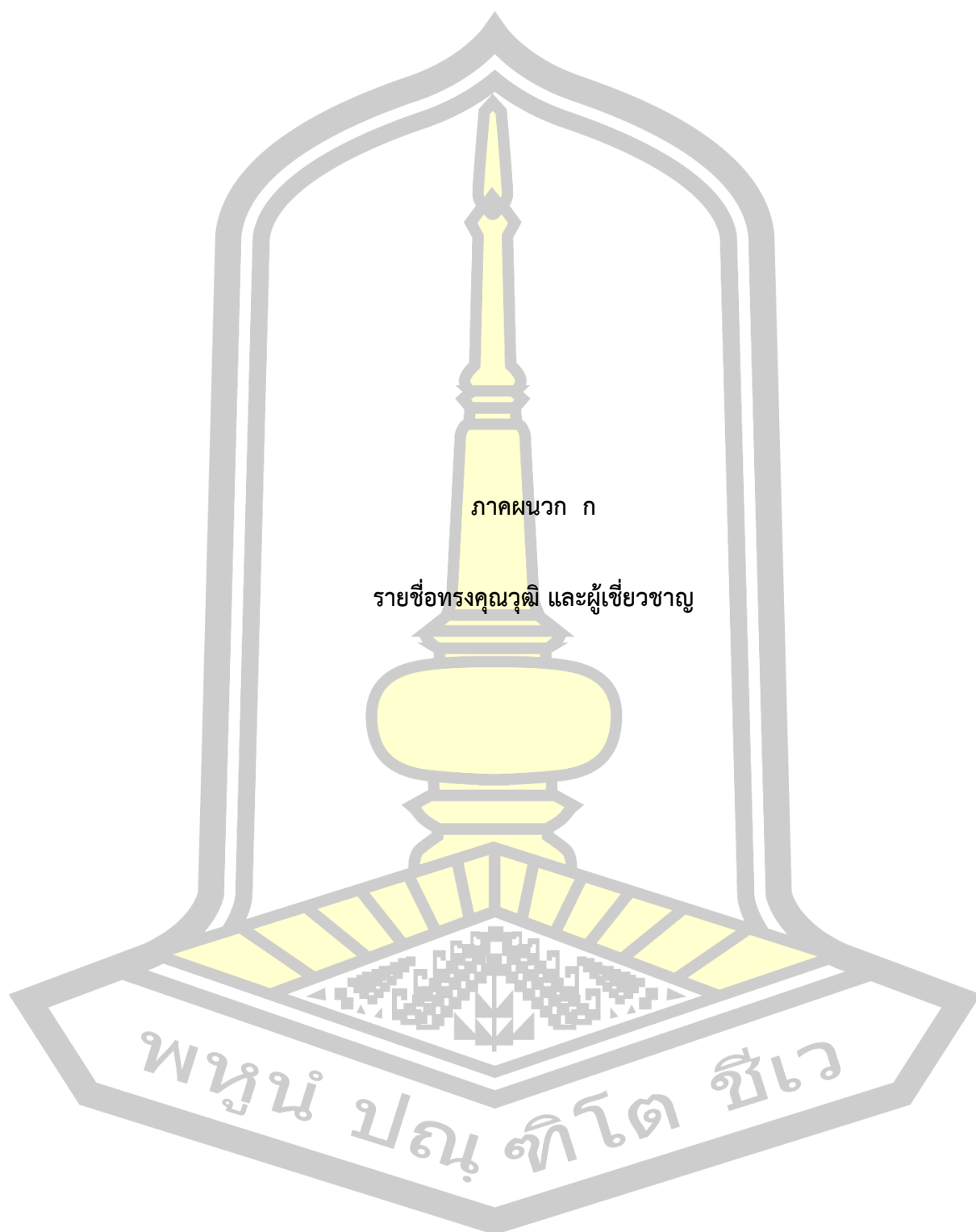
Tyler, R. W. (1986). "Changing Concepts of Education." *International Journal of Educational Research*. 79(2), 251-278.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

รายชื่อทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ

พหุ ประจัน วิทยา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษากการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 28 ทั้ง 5 คน ประกอบด้วย

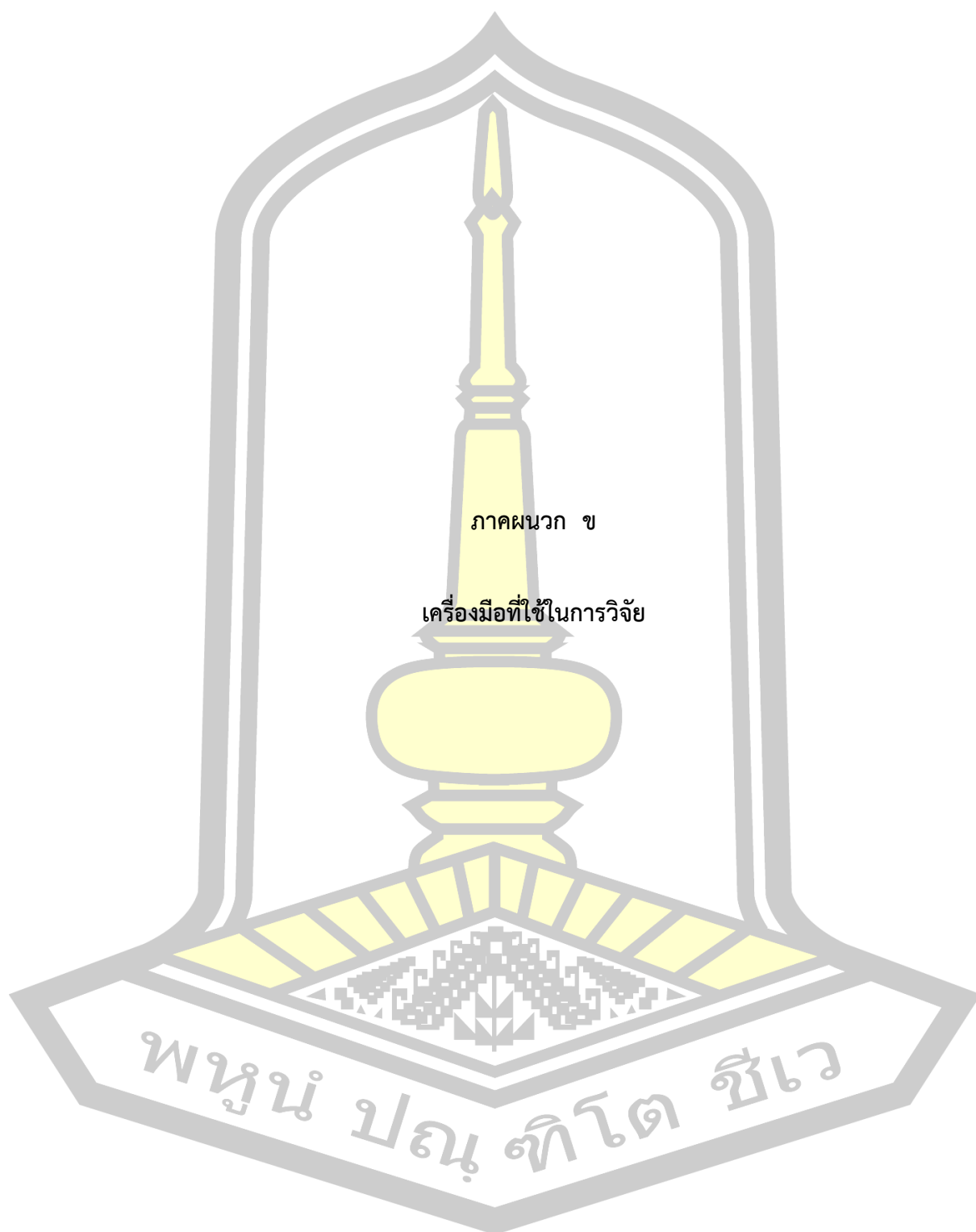
1. นายพิสิฐ พรหมโสภา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำคำวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 28
2. นายสุปรีชา นาชัยฤทธิ์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองลุมพุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
3. นายทรงศักดิ์ พลศักดิ์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งศึกษาศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยโสธร
4. นายฉลอง ไตรยวงศ์ วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเอื้องนางข้างเฒ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
5. นายพิพัฒน์พงศ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองหญ้าม้า สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันตรวจสอบประเมินการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ทั้ง 5 คน ประกอบด้วย

1. ดร.ประดู่ นามเหลา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(บริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. ดร.วราภรณ์ บุตรพรม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านวังยาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
3. ดร.เทวฤทธิ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (บริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ครูโรงเรียนนาแกวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3
4. นายสุวิวัฒน์ พรหมโสภา วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ศษ.ม.(บริหาร การศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกป่าจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1
5. นายพิพัฒน์พงศ์ พลเยี่ยม วุฒิการศึกษาสูงสุด หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(วิจัย การศึกษา) ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองหญ้าม้า สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

แบบสอบถาม

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

3. ขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามทุกตอน และทุกประเด็นให้สมบูรณ์และตรงกับความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านในเชิงลบใด ๆ ทั้งสิ้น

4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว โปรดเก็บเอกสารส่งคืนผู้วิจัยหรือขอความกรุณาส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยสอดใส่ซองที่ผู้วิจัยได้ติดแสตมป์มาพร้อมนี้แล้ว

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

นายสมพิศ สุขกัลยา

นิสิตปริญญาโท หลักสูตร (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เผชิญหน้ากับปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดวิจาร์ณญาณ คิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกระบวนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเชื่อมโยงและระบุปัญหา หมายถึง การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา การจัดกิจกรรมให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

1.2 การทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

1.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

1.4 การสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

1.5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ การอภิปรายและสรุปเป็นหลักการประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1.1 เพศ

ชาย หญิง

1.2 ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู

1.3 ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี 21 ปีขึ้นไป

1.4 ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ขนาดเล็ก (นร. 1-499 คน)
 ขนาดกลาง (นร. 500- 1,499 คน)
 ขนาดใหญ่ (นร. 1,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับ
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

2. โปรดใช้ดุลยพินิจของท่านพิจารณาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการ
 เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็น
 จริง ซึ่งแต่ละข้อมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
		16	การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้								
17	การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง										
4. ด้านการสังเคราะห์ความรู้											
18	การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปรายองค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้										
19	การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน										
20	การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง										
21	การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์										
5. ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้											
22	การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร										
23	การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย										
24	การร่วมกันประเมินการเรียนรู้										
25	การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้										
26	การอธิบายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้										

ขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง

แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

3. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา 3) ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) ด้านการสังเคราะห์ความรู้ และ 5) ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

นายสมพิศ สุขกล้า

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน บุญเกิด ชูเว

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตำแหน่ง.....
2. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์
4. ผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : รายการสัมภาษณ์

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ท่านคิดว่าควรมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร

1. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหาควรเป็นอย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา ควรเป็นอย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ควรเป็นอย่างไร

.....

4. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านการสังเคราะห์ความรู้ ควรเป็นอย่างไร

.....

5. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ควรเป็นอย่างไร

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

แบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
(โดยทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายสมพิศ สุขกัลยา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 หากท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมกรุณาระบุในข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแนวทางต่อไป

2. แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาตรวจสอบในหัวข้อต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง 5 ระดับต่อไปนี้

5 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

นายสมพิศ สุขกัลยา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา

เป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงตามความ

เหมาะสม ตามระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

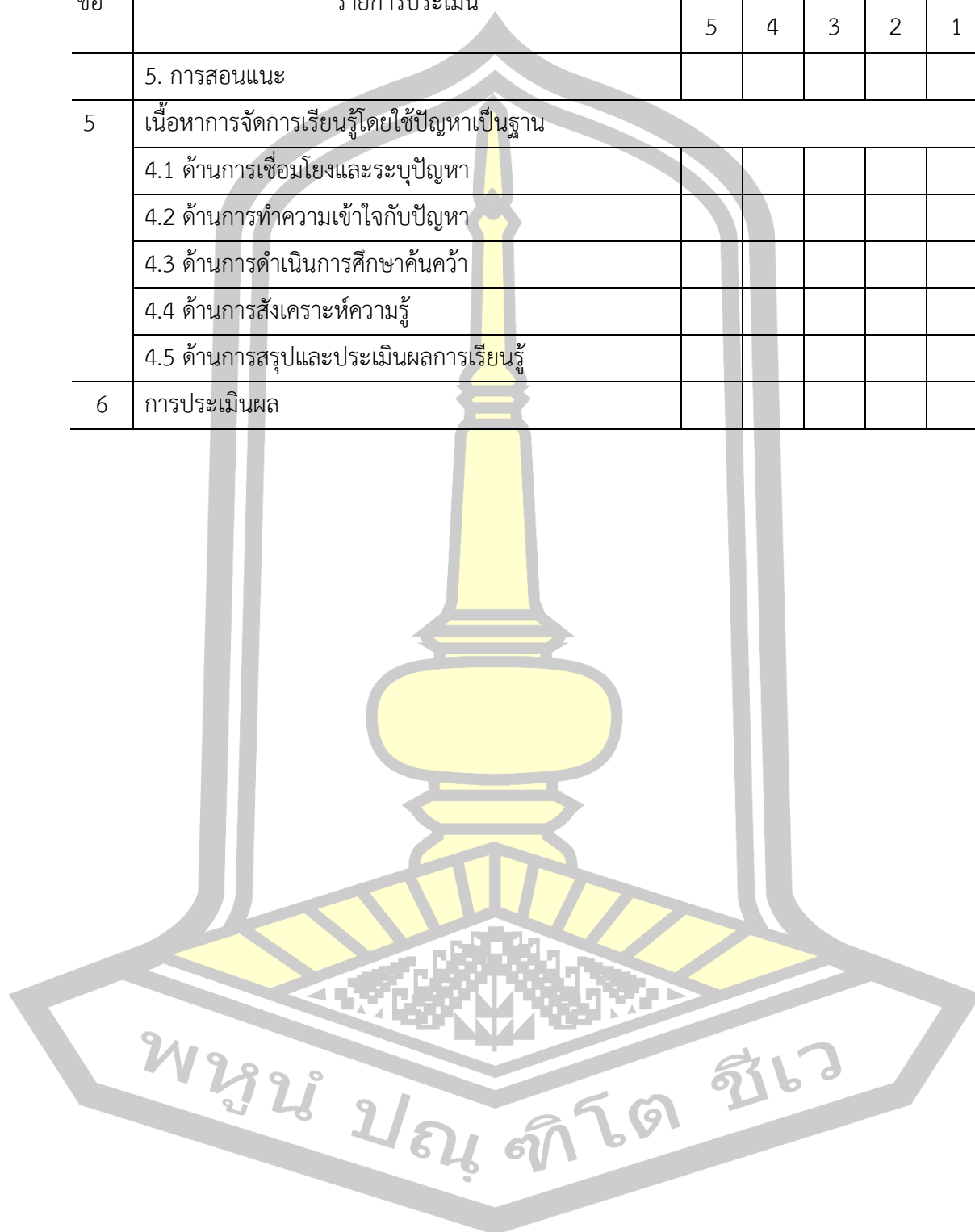
ระดับ 3 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

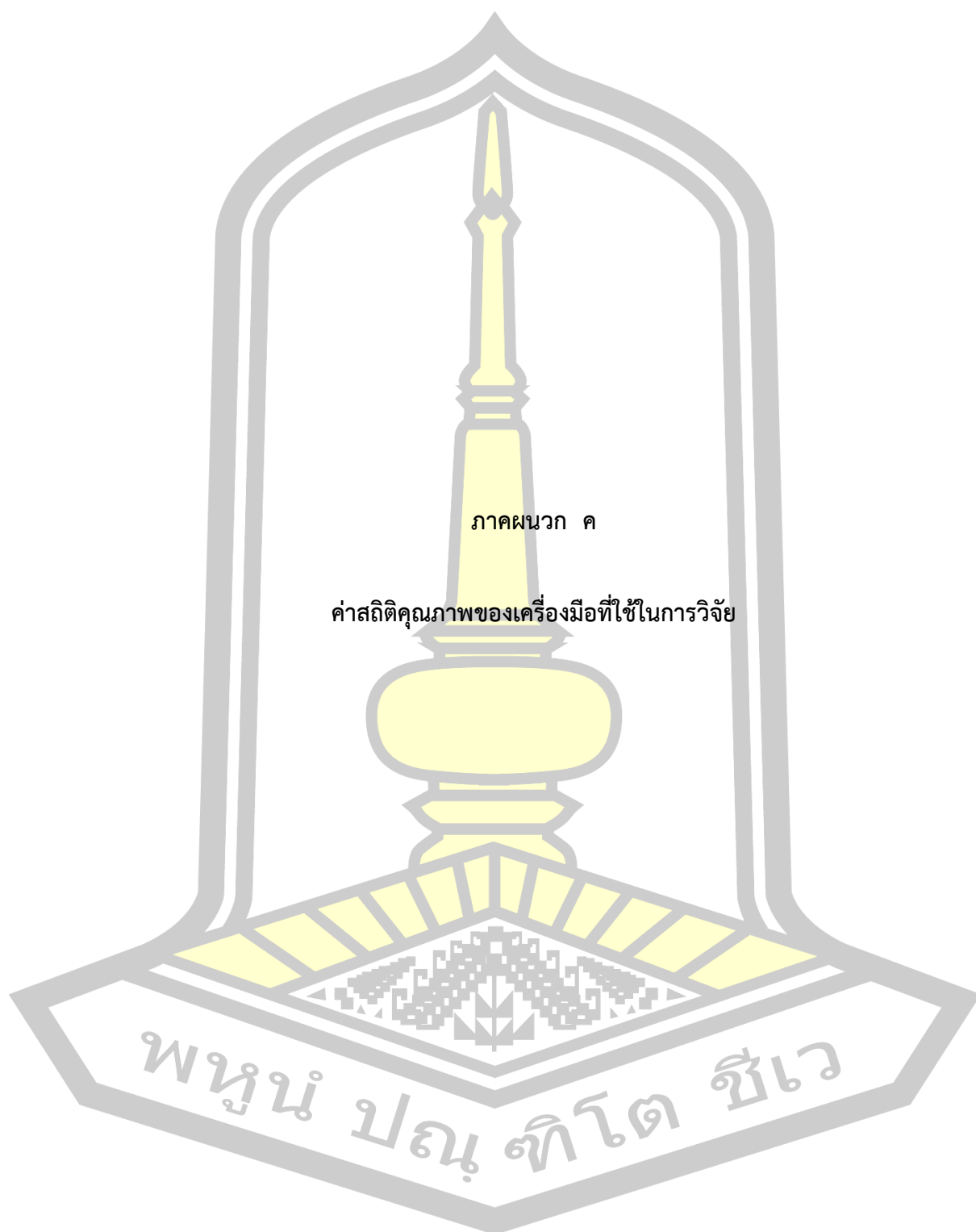
ระดับ 2 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	หลักการและเหตุผล					
2	จุดมุ่งหมาย					
3	ขั้นตอนดำเนินการ					
	3.1. ขั้นตอนวางแผน (Plan)					
	3.2 ขั้นตอนดำเนินการ (Do)					
	3.3 ขั้นตอนตรวจสอบ (Check)					
	3.4. ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act)					
4	วิธีการพัฒนา					
	1. การฝึกอบรม					
	2. การพัฒนาตนเอง					
	3. การประชุมปฏิบัติการ					
	4. การเป็นพี่เลี้ยง					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	5. การสอนแนะ					
5	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน					
	4.1 ด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา					
	4.2 ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา					
	4.3 ด้านการดำเนินการศึกษาค้นคว้า					
	4.4 ด้านการสังเคราะห์ความรู้					
	4.5 ด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้					
6	การประเมินผล					

แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้
ปัญหาเป็นฐานสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{X}	S. D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
3								
3.1	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3.2	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3	4	4	5	4	4	4.20	0.45	มาก
3.4	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก
4								
4.1	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
4.4	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.5	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5								
5.1	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
5.5	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
6	4	5	5	4	4	4.40	0.55	มาก
						4.53	0.53	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)

พหุ ประจักษ์ ชิต ชีวะ

1. ภาพการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) โรงเรียนโยธรพิทยาคม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2. ภาพการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) โรงเรียนเลิงนกทา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชิวเว

โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

โดย
นายสมพิศ สุขกัลยา

คู่มือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ผู้บริหาร คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้นำโปรแกรมไปใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแนวทาง ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น สารสำคัญของคู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย การดำเนินการ วิธีการดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลในคุณภาพทางการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาที่จะนำโปรแกรมไปใช้และสถานศึกษาที่ให้ความสนใจนำไปดำเนินการในทิศทางเดียวกันสืบไป

สมพิศ สุขกัลยา

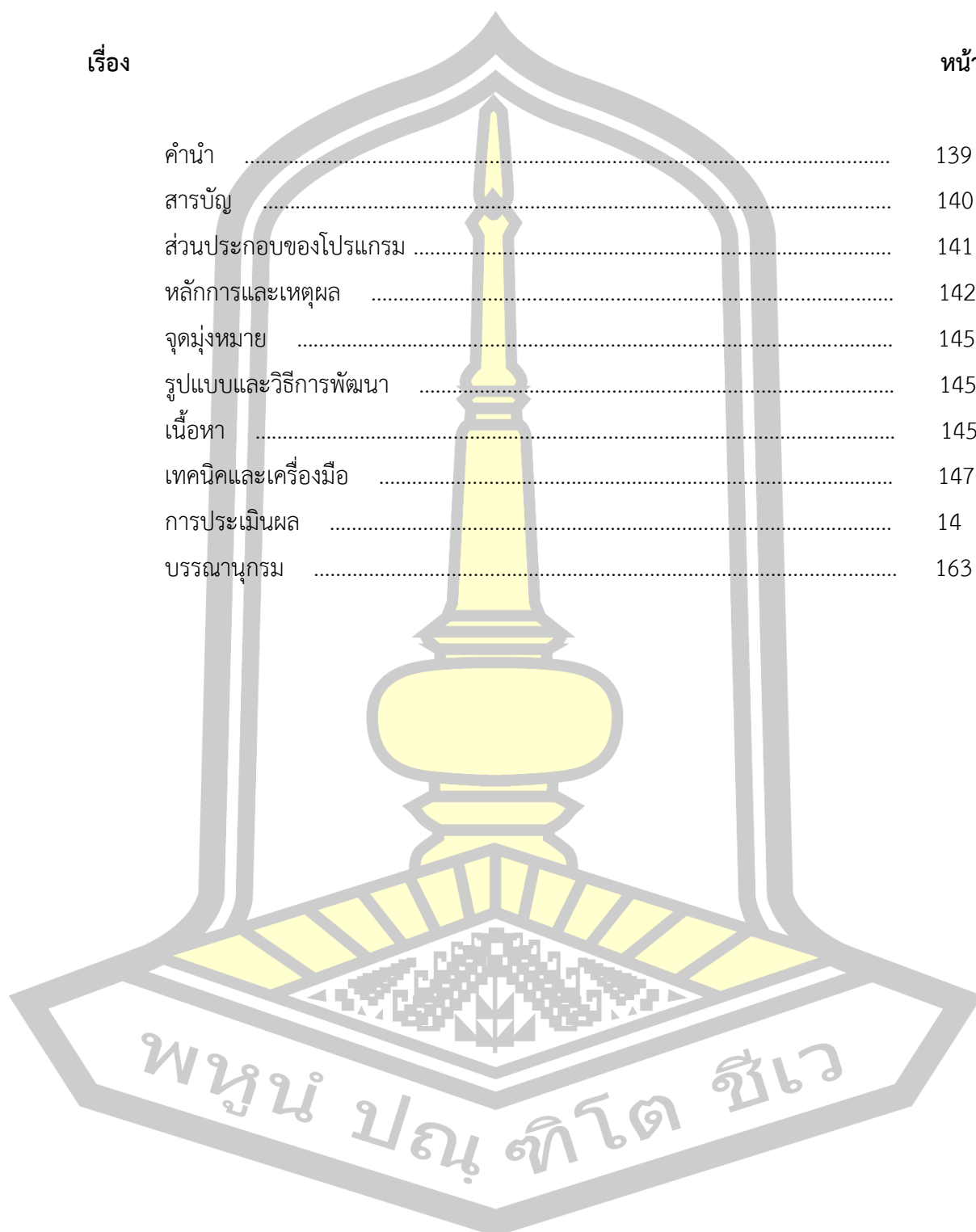

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ	139
สารบัญ	140
ส่วนประกอบของโปรแกรม	141
หลักการและเหตุผล	142
จุดมุ่งหมาย	145
รูปแบบและวิธีการพัฒนา	145
เนื้อหา	145
เทคนิคและเครื่องมือ	147
การประเมินผล	14
บรรณานุกรม	163

โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เพื่อนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม เพื่อนำมาจัดทำคู่มือและใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ในสภาพจริงในสถานศึกษา ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ส่วนประกอบโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา การจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดูแลสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทยเป็นพลเมือง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาสิ่งแวดล้อม รักประเทศชาติท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4)

ทักษะการคิดเป็นทักษะที่ควรปลูกฝังในตัวผู้เรียนการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนให้มีทักษะการคิดและทักษะในการตัดสินใจ ผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถปรับแก้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการคิดจึงมีความสำคัญมากในการเป็นพื้นฐานสำหรับการเลือกและการตัดสินใจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ความคิด พบปัญหา การเลือก การตัดสินใจ เพื่อให้ได้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องพอใจหรือแก้ไขปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญตลอดเวลา การใช้ความคิดและการวิเคราะห์หาเหตุผลในการแก้ปัญหา โดยต้องตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการคิดที่ต้องประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน การฝึกใช้ความคิดหรือฝึกกระบวนการคิดอย่างมีระบบระเบียบประกอบด้วยเหตุและผลเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสมองในการคิด แต่พบว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกันปัญหาหลักของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่าการใช้การสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันทำให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพขาด

การปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ในการตัดสินใจนอกจากนั้นวิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการบอกความรู้ โดยยิววิชาเป็นตัวตั้ง ไม่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 12)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจโลกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 5)

กระบวนการคิดของเด็กไทยผ่านระบบการศึกษาที่ตกต่ำ และล่าช้าส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องสำคัญซึ่งได้มีผู้แสดงความคิดเห็น ทักนะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ของเด็กไทยไว้มากมาย จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ของเด็กอยู่แค่ระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่มากเปรียบเทียบกับต่างชาติด้วยแล้ว เพราะจากการประเมินของ PISA ด้านความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ปรากฏว่าเด็กไทยได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จึงไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกที่ว่าทำไมคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตเด็กไทยจึงตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (สิทธิพล อาจอินทร์, 2554 : 72) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และเมื่อพิจารณาระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมากกว่าร้อยละ 90 มีคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งปัญหาคุณภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเป็นไปเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ (ณัฐภัสสร เหล่าเนตร, 2552 : 34) ที่ได้พิจารณาปรากฏการณ์เด็กไทยสอบตกยกประเทศ จากผลสอบโอเน็ต (O-NET) โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์-อังกฤษ ทำได้ไม่ถึงร้อยละ 20 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนรู้อันหนักหน่วงของเด็กในปัจจุบันที่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ โจทย์ที่สำคัญคือเด็กไทยส่วนใหญ่เรียนแบบท่องจำ ทำให้เด็กไทยขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

โดยได้พิจารณาจากรายงานความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พ.ศ. 2555-2556 (The Global Competitiveness Report 2012-2013) ได้จัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน อยู่ในกลุ่มสุดท้ายอันดับที่ 8 เป็นกลุ่มที่มีคะแนนต่ำที่สุด และมองว่าการศึกษาไทยอาจต้องยอมให้เด็กคิดเอง ทำเอง และกระตุ้นความอยากรู้ อยากเรียนรวมทั้งสอนให้อ่านหนังสือเป็นด้วย ปัญหาการจัดการเรียนแบบดังกล่าวแม้แต่ การเรียนการสอนแบบที่เรียนแต่ในห้อง นอกจากนี้ไม่เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงที่สามารถนำมาปฏิบัติ นำมาใช้ในชีวิตได้แล้ว ยังสร้างความเห็นแก่ตัว ที่จะต้องเป็นผู้ชนะในกลุ่มแข่งขันทางการศึกษา จึงเกิดภาวะที่เรียนหนังสือจนไม่รู้จักรมนุษย์ ไม่รู้จักโลก ขนาดเรียนหนักจากห้องเรียนแล้วก็ยังต้องไปทวนวิชาเพิ่มเติมอีก เป็นความทุกข์ที่เกิดจากการศึกษากันทั้งบ้านทั้งเมือง จากที่กล่าวมาข้างต้นคือความจริงที่เป็นปัญหาของการศึกษาไทยในปัจจุบัน ซึ่งทางผู้ศึกษาเองก็เห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาดังกล่าว มีคำกล่าวให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาคือการจุดประกายความคิดไม่ใช่แค่การยัดอะไรลงสมอง” การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นเช่นนั้นคือให้ผู้เรียน เรียนโดยรับความรู้ เนื้อหา สูตรต่าง ๆ นำไปพักไว้ในหัว เพียงเพื่อรอวันสอบ แต่หลังจากสอบเสร็จแล้วความรู้ที่ว่านั้นก็สูญหายไปอยู่ไหน ไม่มีการตกผลึกทางความคิด ไม่มีการสร้างสรรค์และจินตนาการ ทั้งหมดที่กล่าวมาจำเป็นอย่างไรที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าปล่อยไว้เรื่อรังผลที่เด็บบวันจะตกต่ำลงเรื่อยๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 มีมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ในการพัฒนาตามนโยบาย/กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยต้องจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจน ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28, 2560 : 5)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาด้านการคิด เป็นการให้ผู้เรียนค้นพบเหตุผลด้วยตนเอง จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจที่สูงขึ้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ได้พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

รูปแบบและวิธีการพัฒนา

รูปแบบและวิธีการพัฒนา จะใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถนำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ซึ่งวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมได้แก่

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. การฝึกอบรม
3. การศึกษาดูงาน

เนื้อหา

เมื่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุญาตให้นำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มาดำเนินการได้แล้ว ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามเนื้อหา ดังต่อไปนี้

โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วยเนื้อหา 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การเชื่อมโยงและระบุปัญหา 2) การทำความเข้าใจกับปัญหา 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
- 4) การสังเคราะห์ความรู้ และ 5) การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้
 1. การเชื่อมโยงและระบุปัญหา ประกอบด้วย
 - 1.1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
 - 1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา
 - 1.3 การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำ

ติดตาม

- กำหนดให้
- 1.4 การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
 - 1.5 การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
 - 1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
 - 1.7 การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด
 2. การทำความเข้าใจกับปัญหา ประกอบด้วย
 - 2.1 การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
 - 2.2 การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
 - 2.3 การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
 - 2.4 การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
 - 2.5 การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน
 - 3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย
 - 3.1 การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
 - 3.2 การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
 - 3.3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
 - 3.4 การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่
 - 3.5 การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง
 - 4 การสังเคราะห์ความรู้ ประกอบด้วย
 - 4.1 การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
 - 4.2 การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
 - 4.3 การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
 - 4.4 การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหตาม
 - 5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 5.1 การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร
 - 5.2 การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
 - 5.3 การร่วมกันประเมินการเรียนรู้
 - 5.4 การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
 - 5.5 การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้
- สถานการณ์

เทคนิคและเครื่องมือ

การบรรยายประกอบสื่อ การฝึกปฏิบัติ ใบความรู้ ใบกิจกรรม วีดิทัศน์ สื่อประสมใน การบรรยาย (Power Point) และฝ่ายดำเนินการควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์/สื่อที่จำเป็นที่ใช้ในการพัฒนา อาทิ คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ เครื่องฉายภาพสามมิติ เอกสาร วีซีดี และวัสดุ สำนักงานที่จำเป็นอื่นๆ หรือตามที่วิทยากรขอร้องโดยจัดเตรียมให้พร้อมก่อนการพัฒนา

การประเมินผล

1. ประเมินตนเองก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา
2. ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
3. ประเมินความสนใจและตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง
4. ประเมินซักถามและการให้ข้อคิดเห็น
5. การประเมินการรายงานอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

Module 1 การเชื่อมโยงและระบุปัญหา

หลักการ

การเชื่อมโยงและระบุปัญหา หมายถึง การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา การจัดกิจกรรมให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเชื่อมโยงและระบุปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะการเชื่อมโยงและระบุปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการเชื่อมโยงและระบุปัญหามาไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา
2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา
3. การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม
4. การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย
5. การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา
6. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา
7. การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด
8. การสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน
9. การเปิดโอกาสเลือกเฟ้นและเสนอปัญหาที่หลากหลาย
10. สนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการเชื่อมโยงและระบุปัญหา ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา 2) การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้มองเห็นปัญหา 3) การระบุได้ว่าสิ่งที่เป็นปัญหานั้นกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำติดตาม 4) การระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 5) การอธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา 6) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา 7) การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างแจ่มชัด 8) การสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียน 9) การเปิดโอกาสเลือกเพื่อนและเสนอปัญหาที่หลากหลาย 10) สนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการเชื่อมโยงและระบุปัญหา

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการเชื่อมโยงและระบุปัญหาในการทำงานที่ดี เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบัลดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

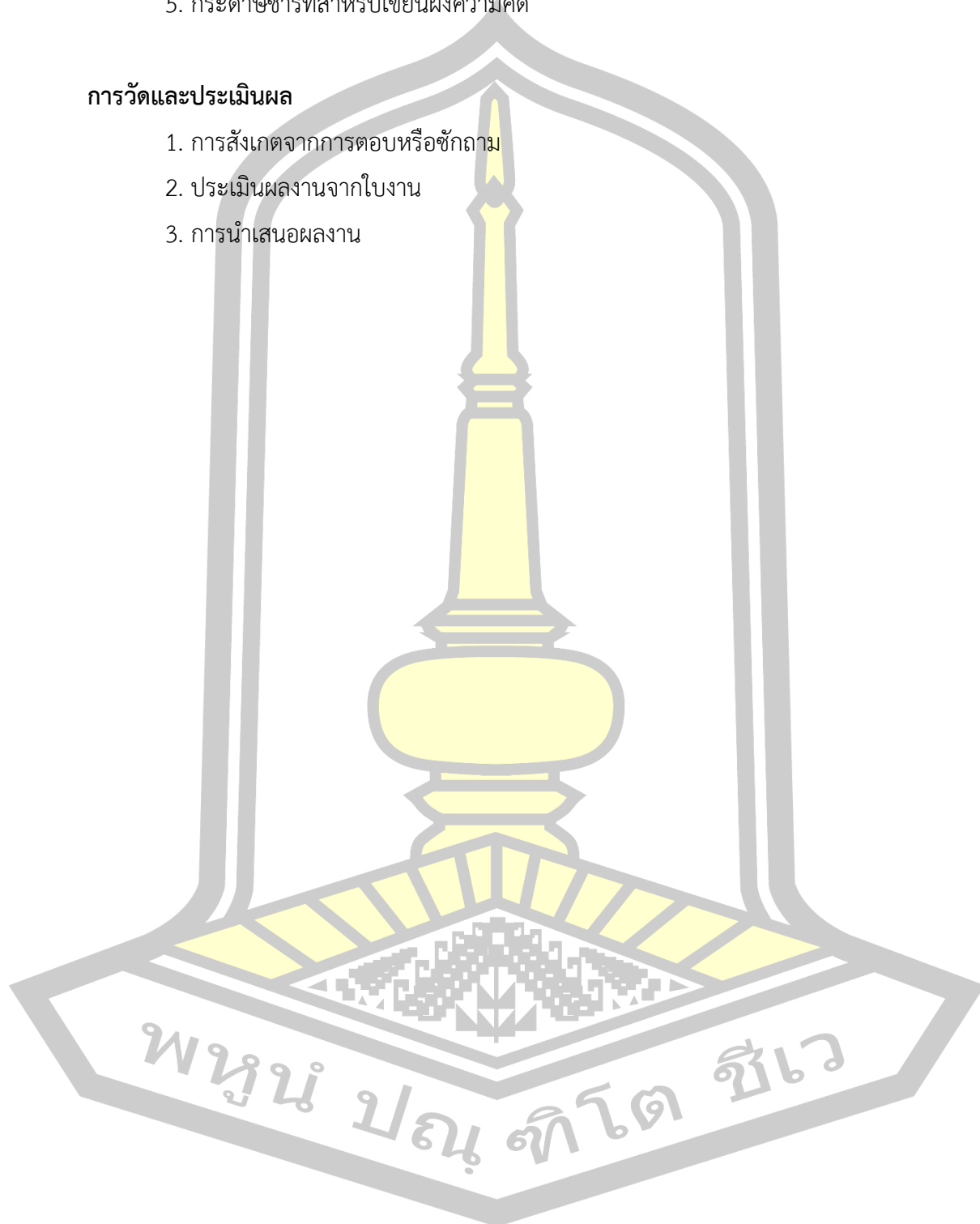
สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์

4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 2 การทำความเข้าใจกับปัญหา

หลักการ

การทำความเข้าใจกับปัญหา หมายถึง การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการทำความเข้าใจกับปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการทำความเข้าใจกับปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการทำความเข้าใจกับปัญหา นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การกำหนดแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้
2. การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ
3. การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย
4. การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน
5. การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน
6. กระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง
7. การระดมสมองเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ
8. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา
9. การทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องเรียนรู้

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการทำความเข้าใจกับปัญหา ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดแนวทางที่จะเป็นไปได้ 2) การร่วมมือกันวางแผนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ 3) การอภิปรายในกลุ่มแสวงหาคำตอบตามวิธีทางแบบประชาธิปไตย 4) การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางความคิดและการวางแผน 5) การทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน 6) กระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามหรือการเสริมแรง 7) การระดมสมองเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการหาคำตอบ 8) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา 9) การทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องเรียนรู้

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับปัญหา ในการทำงานที่ดี เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

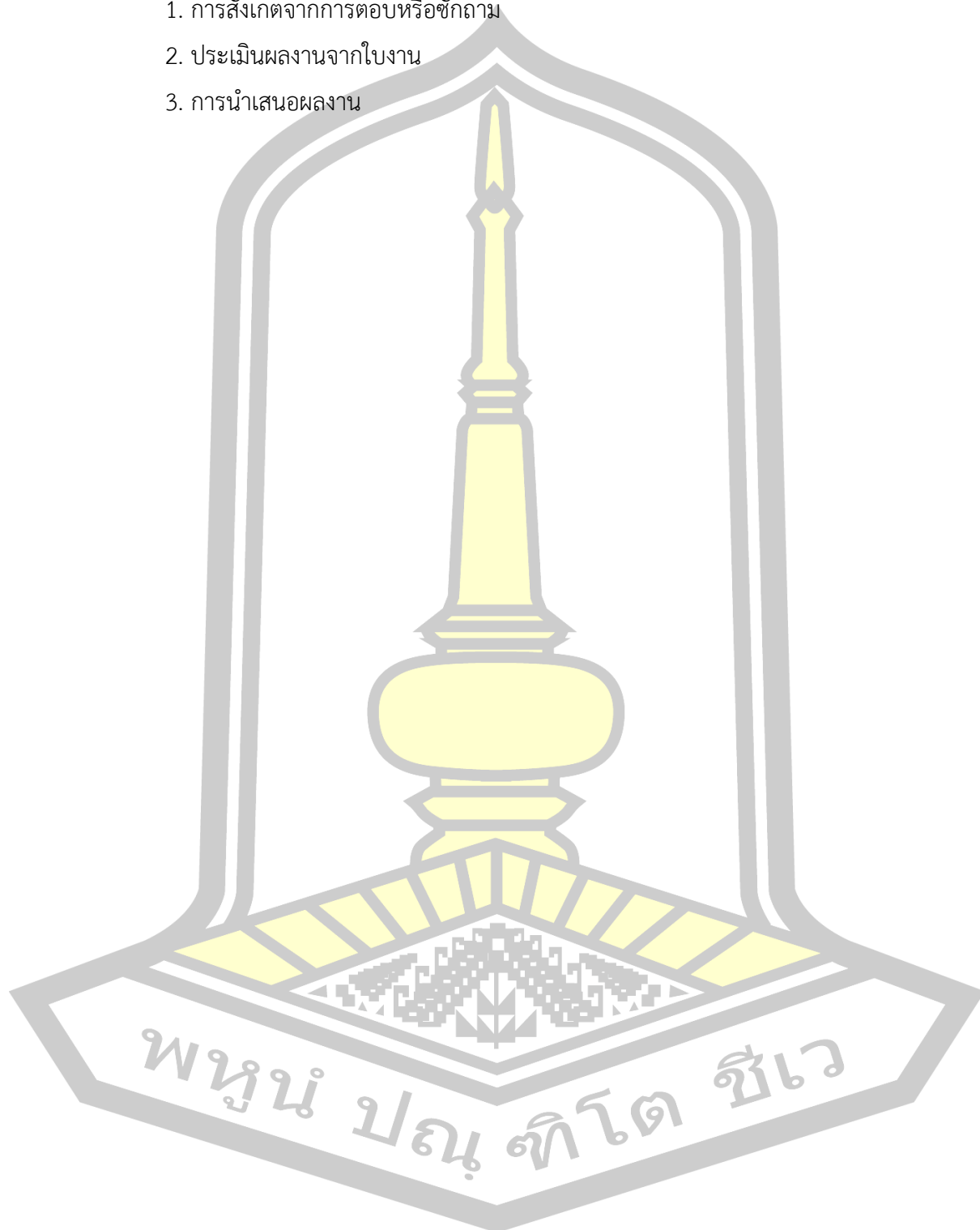
3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 3 การทำความเข้าใจกับปัญหา

หลักการ

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน การศึกษาจากเอกสาร ตำราหรือสื่ออื่นๆ การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการทำความเข้าใจกับปัญหา
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการทำความเข้าใจกับปัญหา
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการทำความเข้าใจกับปัญหามาไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้
2. การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ
3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. การระดมสมองเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้
5. การอธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง
6. ค้นคว้าหาความรู้หรือข้อมูลด้วยตนเอง
7. ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน
8. กำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
9. การวางแผนการศึกษาค้นคว้า
10. การจัดเรียงลำดับการทำงานให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหา

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการทำความเข้าใจกับปัญหา ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ 2) การศึกษาจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ 3) การดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย 4) การระดมสมองเพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้ 5) การอธิบายความเชื่อมโยงของ ข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง 6) ค้นคว้าหาความรู้หรือข้อมูลด้วยตนเอง 7) ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบร่วมกัน 8) กำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย 9) การวางแผนการศึกษาค้นคว้า 10) การจัดเรียงลำดับการทำงาน ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหา

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญ ด้านการทำความเข้าใจกับปัญหา

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับปัญหาในการทำงานที่ดี เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือ โรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการ แลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของ ตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและ ข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

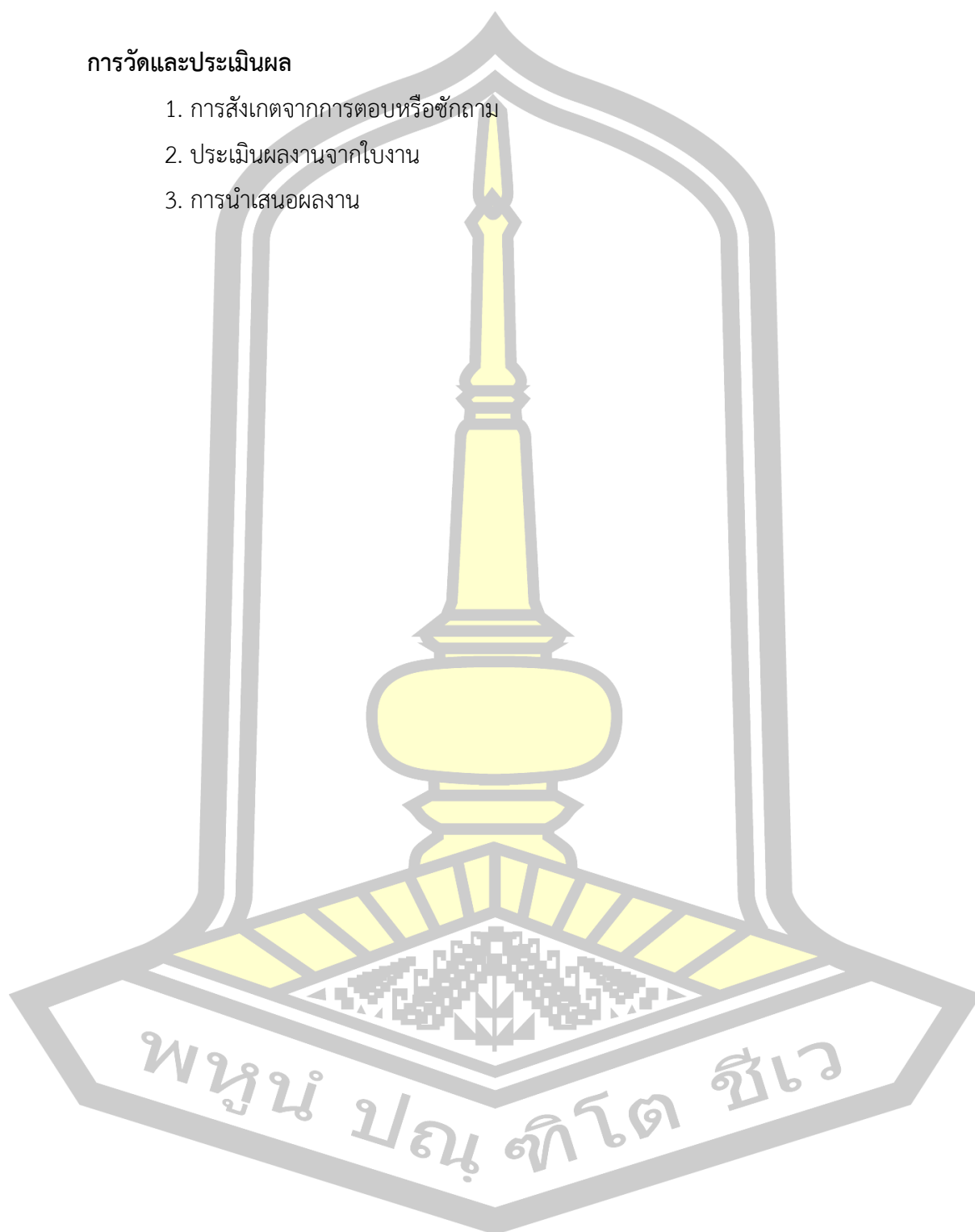
สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน

5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 4 การสังเคราะห์ความรู้

หลักการ

การสังเคราะห์ความรู้ หมายถึง การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการสังเคราะห์ความรู้
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการสังเคราะห์ความรู้
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการสังเคราะห์ความรู้ นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน
3. การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง
4. การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์
5. การฝึกการทำงานเป็นทีม
6. การถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอด
7. สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอกันภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป
8. นำเสนอภายในกลุ่ม เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่
9. ตั้งคำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอด

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของการสังเคราะห์ความรู้ ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การนำข้อค้นพบที่ได้จากการปฏิบัติมาอภิปราย 2) การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน

3) การสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง 4) การสนับสนุนส่งเสริมให้นำความรู้ที่ได้มาใหม่เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ 5) การฝึกการทำงานเป็นทีม 6) การถามคำถามโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอด 7) สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า โดยมีการนำเสนอภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป 8) นำเสนอภายในกลุ่ม เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่ 9) ตั้งคำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอด

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการสังเคราะห์ความรู้

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการสังเคราะห์ความรู้ ในการทำงานที่ดีเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

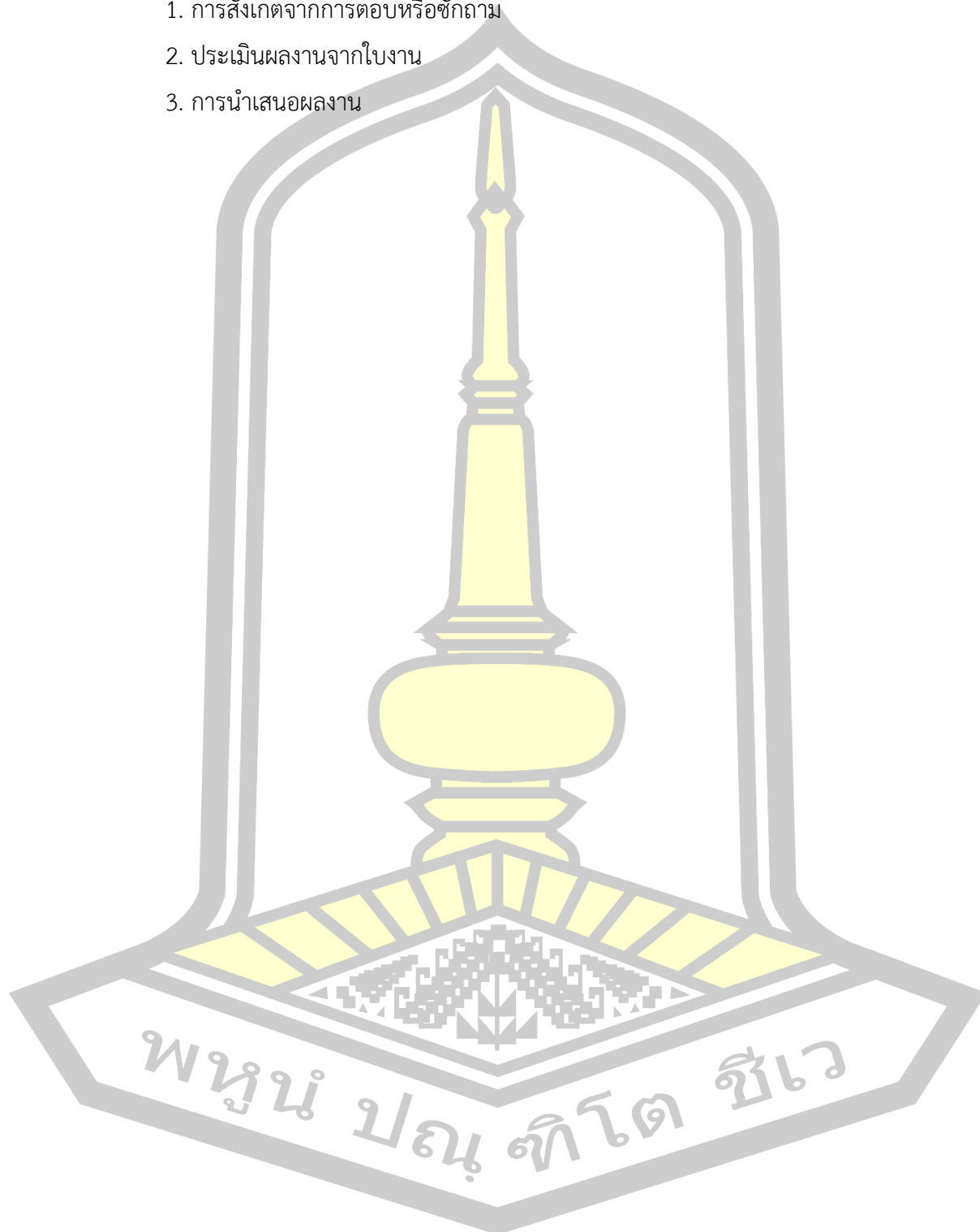
3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

Module 5 การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

หลักการ

การสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย การร่วมกันประเมินการเรียนรู้ การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้อภิปรายและสรุปเป็นหลักการประเมินผลการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้และการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เนื้อหาสาระ

1. การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร
2. การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
3. การร่วมกันประเมินการเรียนรู้
4. การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้
5. การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้
6. จัดทำเอกสารหรือชิ้นงาน สำหรับนำเสนอองค์ความรู้ที่ค้นพบใหม่
7. การนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย
8. การนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่
9. การประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า

วิธีการ

การฝึกอบรม (Training)

1. การบรรยาย ให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ในหัวข้อ ดังนี้ 1) การประเมินผลงานและการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร 2) การจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย 3) การร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ 4) การรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ 5) การอภิปรายสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้ 6) จัดทำเอกสารหรือชิ้นงาน สำหรับนำเสนอองค์ความรู้ที่ค้นพบใหม่ 7) การนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย 8) การนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ 9) การประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า

2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญด้านการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้

3. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้ในการทำงานที่ดีเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

4. ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

การศึกษาดูงาน (Site Visit)

1. ศึกษาดูงานการศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนต้นแบบ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

1. ระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาดูงาน มาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง

2. อภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการศึกษา ดูงาน จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอหน้าเวที การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

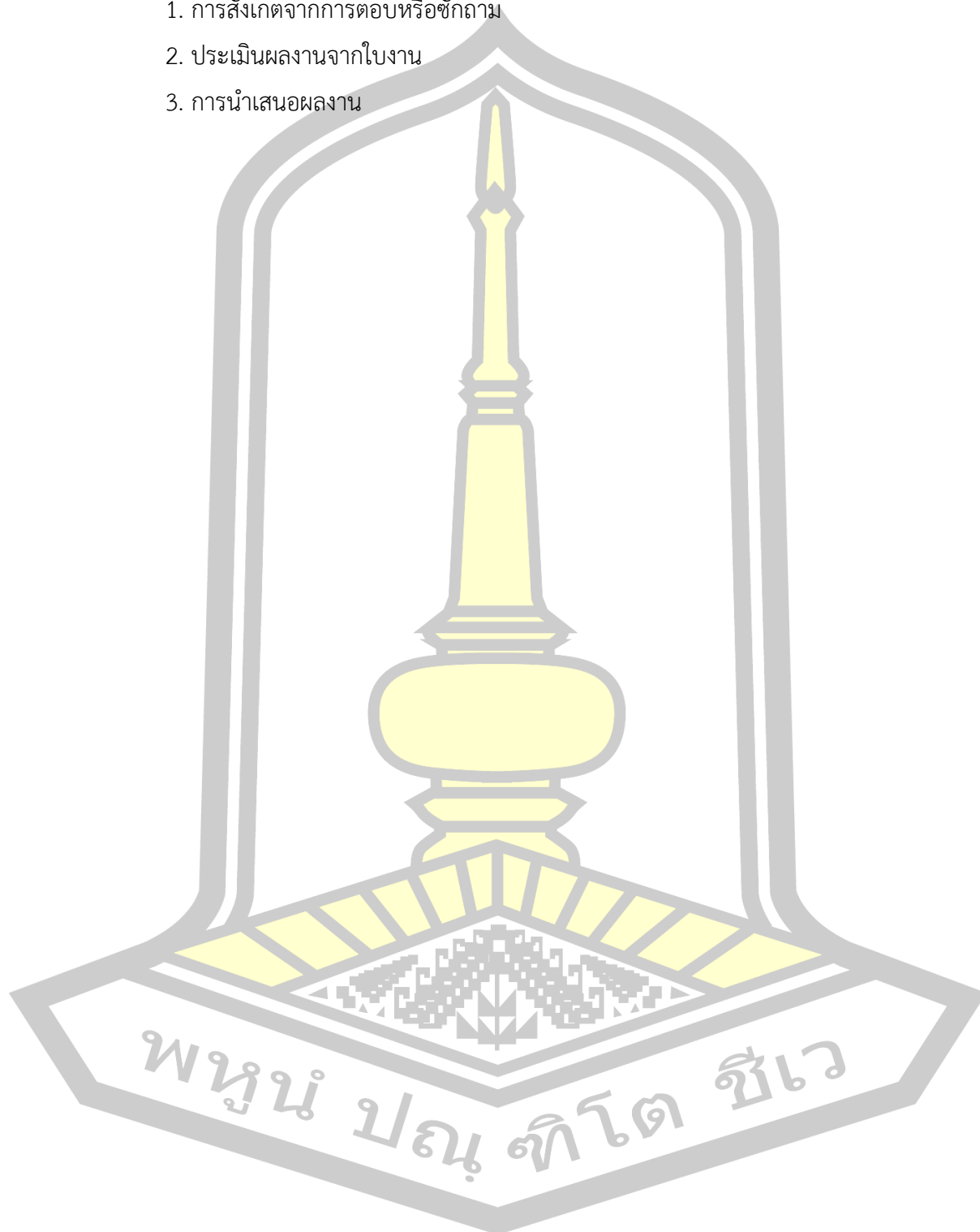
3. กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและการนำไปพัฒนา

สื่อ/เครื่องมือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ในการบรรยาย
2. สไลด์นำเสนอ (Power Point)
3. วีดิทัศน์ โปรเจคเตอร์
4. ใบความรู้ ใบงาน
5. กระดาษชาร์ตสำหรับเขียนผังความคิด

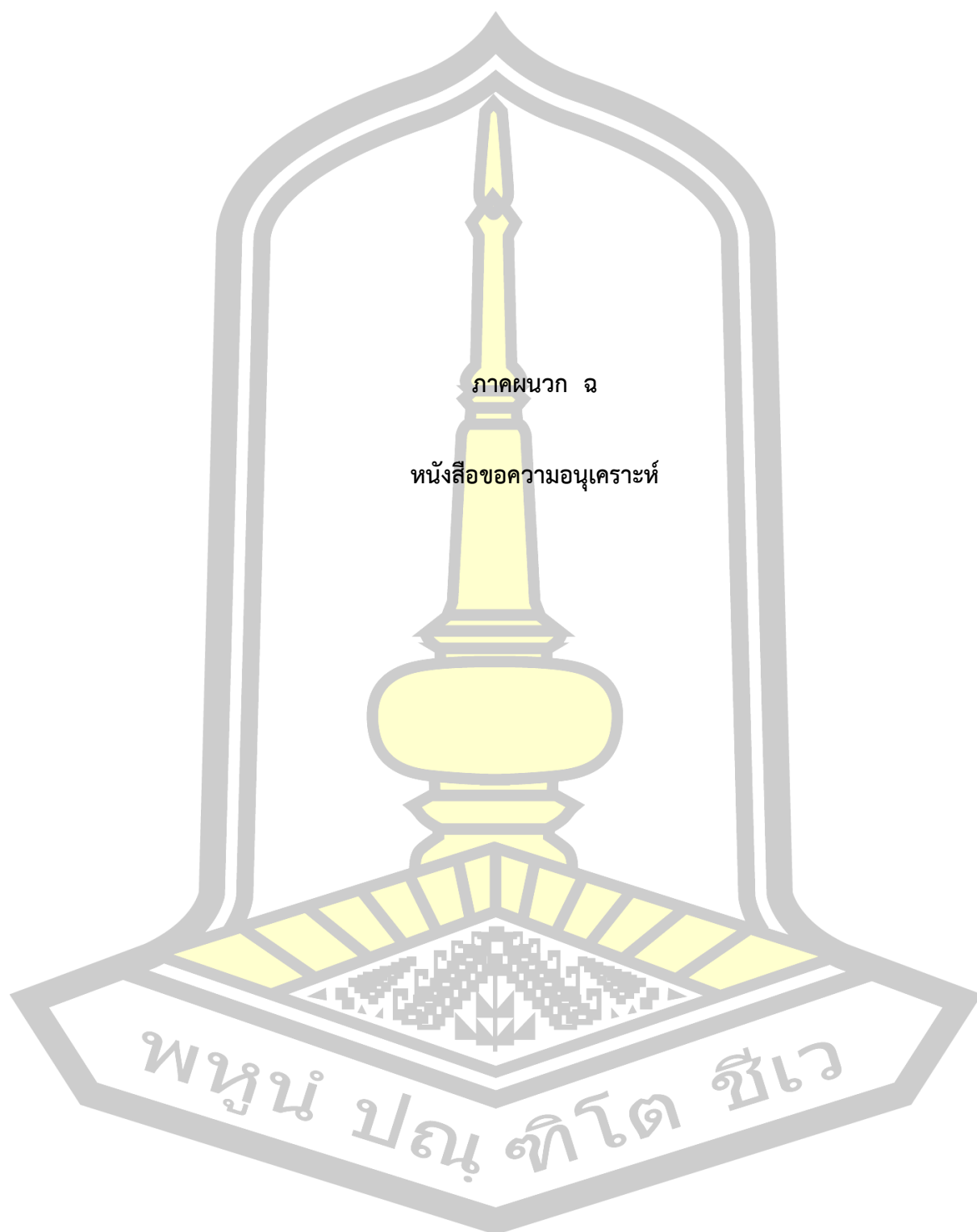
การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
2. ประเมินผลงานจากใบงาน
3. การนำเสนอผลงาน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ณัฐภัตสร เหล่าเนตร์. (2552). *การออกแบบกระบวนการเรียนรู้แบบย้อนกลับ Backward Design สู่วิธีการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2557). *การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- พวงรัตน์ บุญญาธิ์. (2544). *การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา PROBLEM-BASED LEARNING*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2554). *การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน = Problem -Based Learning*. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2563*. ยโสธร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.

ที่ อว 0605.5(2)/ว25

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

ด้วย นายสมพิศ สุขกล้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

ที่ อว 0605.5(2)/ว24

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน

ด้วย นายสมพิศ สุขกัลยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

ที่ อว 0605.5(2)/ว26

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายสมพิศ สุขกัลยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสมพิศ สุขกัลยา ทำการทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

ที่ อว 0605.5(2)/27

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน

ด้วย นายสมพิศ สุขกัลยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายสมพิศ สุขกัลยา เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

ที่ อว 0605.5(2)/ว28

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย นายสมพิศ สุขกัลยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

ที่ อว 0605.5(2)/ว25

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 มกราคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

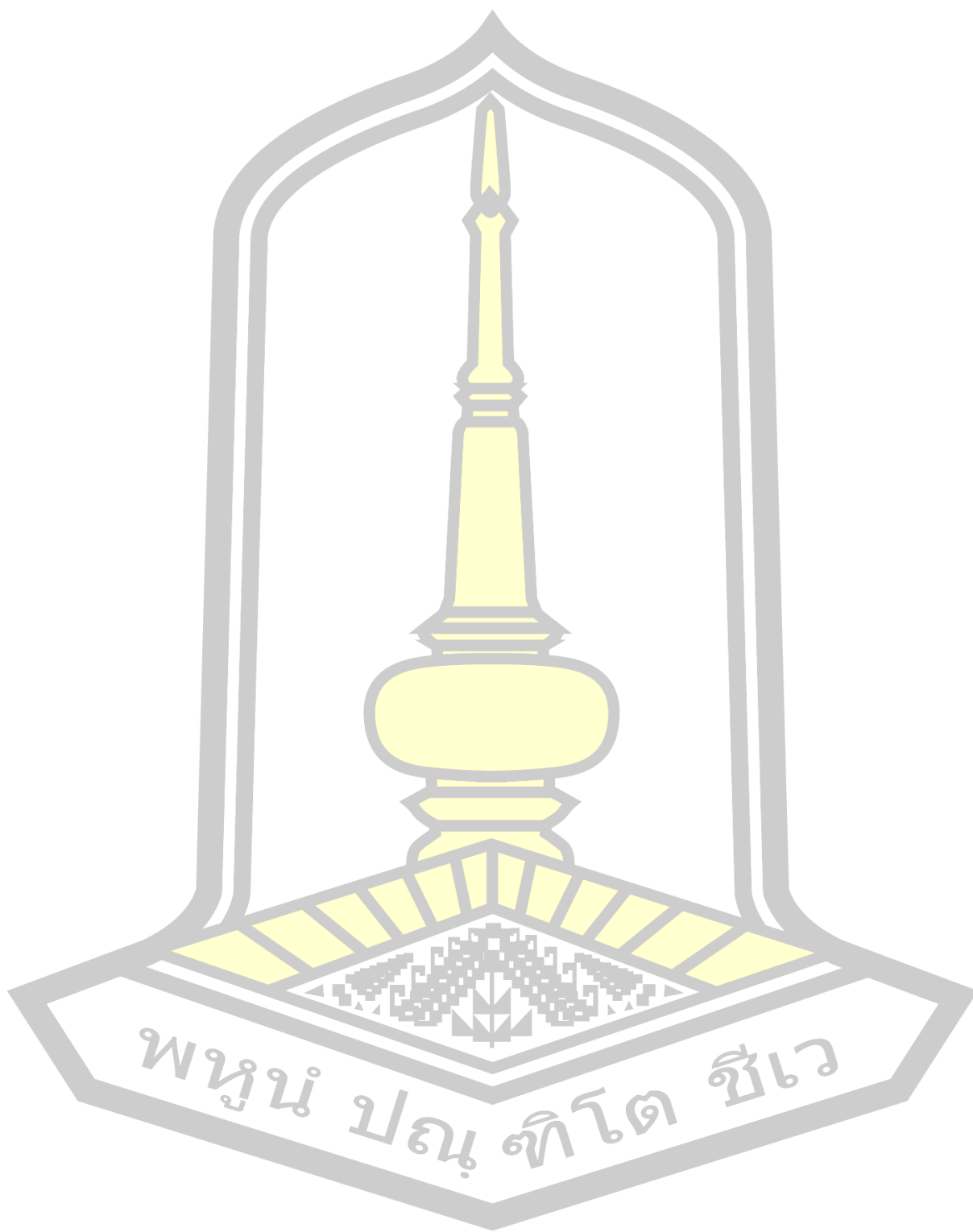
ด้วย นายสมพิศ สุขกัลยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0809033258

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิตฺ สวี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสมพิศ สุขกล้า
วันเกิด	วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101 หมู่ที่ 4 บ้านศรีสว่าง ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 35120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ข้าราชการครู อันดับ ค.ศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนน้ำคำวิทยาคม หมู่ที่ 7 บ้านนางช้างเต่า ตำบลน้ำคำ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร สพม.28
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาจุลชีววิทยา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัโต ชีเว